

Curia Generalis
Fratrum Minorum
Capuccinorum

KONSTYTUCJE

Tekst POLSKI

ZAKONU

BRACI MNIEJSZYCH

KAPUCYNÓW

2013 A.D.

© Copyright by:

Curia Generale dei Frati Minori Cappuccini

Via Piemonte, 70

00187 Roma

ITALIA

tel. +39 06 420 11 710

fax. +39 06 48 28 267

www.ofmcap.org

Ufficio delle Comunicazioni OFMCap

info@ofmcap.org

Roma, A.D. 2017

BRAT MAURO JÖHRI
ZAKON BRACI MNIEJSZYCH KAPUCYNÓW
MINISTER GENERALNY

Prot. N° 00935/13

Dekret promulgacyjny

Biorąc pod uwagę Dekret Kongregacji Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, Prot. n. C 37 – 1/2013, z dnia 4 października 2013 roku, przez który zostały zatwierdzone i potwierdzone teksty zredagowane w języku włoskim, przedstawione listem z dnia 28 września 2013 roku,

Minister generalny,
mając zgodę 84. Kapituły generalnej,
niniejszym Dekretem

PROMULGUJE

Konstytucje Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów
i Ordynacje Kapituł generalnych
w ich wydaniu typicznym w języku włoskim
poprzez tekst przytoczony poniżej.

Nabierają one mocy obowiązującej
dnia 8 grudnia 2013 roku,
po opublikowaniu na oficjalnej stronie internetowej Zakonu.

brat Mauro JÖHRI
Ministr generalny OFMCap.

brat Clayton Jaison FERNANDES
Sekretarz generalny OFMCap.

Dan w Rzymie, z naszej Kurii generalnej, dnia 8 grudnia 2013 roku,
W Uroczystość Niepokalanego Poczęcia N. M. Panny, Patronki Zakonu

CONGREGAZIONE
PER GLI ISTITUTI DI VITA CONSACRATA
E LE SOCIETÀ DI VITA APOSTOLICA

Prot. n. C. 37 – 1/2013

DECRETO

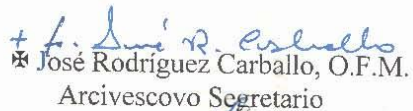
Il Ministro Generale dell'Ordine dei Frati Minori Cappuccini, in nome del Capitolo Generale, chiede a Vostra Santità l'approvazione delle Costituzioni del suo Istituto.

La Congregazione per gli Istituti di vita consacrata e le Società di vita apostolica, esaminato attentamente le Costituzioni presentate, con il presente Decreto le approva e le conferma, secondo il testo redatto in lingua italiana e presentato con la lettera del 28 settembre e del 2 ottobre 2013, di cui è conservata copia nel proprio Archivio.

Nonostante qualsiasi disposizione in contrario.

Città del Vaticano, 4 ottobre 2013.
Solennità di San Francesco d'Assisi

João Braz Card. de Aviz
Prefetto

+ José Rodríguez Carballo, O.F.M.
Arcivescovo Segretario

Słowo Ministrów Prowincjalnych	8
REGUŁA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA I TESTAMENT	10
Reguła zatwierdzona	11
<i>Rozdział 1 W imię Pańskie! Zaczyna się sposób życia braci mniejszych .....</i>	<i>11</i>
<i>Rozdział 2 Kandydaci i sposób ich przyjmowania .....</i>	<i>11</i>
<i>Rozdział 3 Oficjum Boskie i post, i jak bracia mają iść przez świat .....</i>	<i>12</i>
<i>Rozdział 4 Bracia nie powinni przyjmować pieniędzy .....</i>	<i>13</i>
<i>Rozdział 5 Sposób pracy .....</i>	<i>13</i>
<i>Rozdział 6 Bracia nie powinni niczego nabywać na własność; zbieranie jałmużny i bracia chorzy .....</i>	<i>13</i>
<i>Rozdział 7 Nakładanie pokuty braciom grzeszącym .....</i>	<i>14</i>
<i>Rozdział 8 Wybór ministra generalnego tego braterstwa i kapituła w Zielone Święta .....</i>	<i>14</i>
<i>Rozdział 9 Kaznodzieje .....</i>	<i>14</i>
<i>Rozdział 10 Upominanie i poprawianie braci .....</i>	<i>15</i>
<i>Rozdział 11 Bracia nie powinni wchodzić do klasztorów mniszek .....</i>	<i>15</i>
<i>Rozdział 12 Ci, którzy udają się do saracenów i innych niewiernych .....</i>	<i>15</i>
<i>[c.d. bulli]: .....</i>	<i>16</i>
Testament	17
Przedmowa do Konstytucji	20
KONSTYTUCJE ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH KAPUCYNÓW	23
Rozdział I: Życie braci mniejszych kapucynów	24
<i>Artykuł I: Nasze życie według Ewangelii .....</i>	<i>24</i>
<i>Artykuł II: Nasze życie w Kościele .....</i>	<i>27</i>
Rozdział II: Powołanie do naszego życia i formacja braci	31
<i>Artykuł I: Powołanie do naszego życia .....</i>	<i>31</i>
<i>Artykuł II: Przyjęcie do naszego życia .....</i>	<i>32</i>
<i>Artykuł III: Formacja w ogólności .....</i>	<i>35</i>
<i>Artykuł IV: Wprowadzenie do naszego życia .....</i>	<i>38</i>
<i>Artykuł V: Ślubowanie naszego życia .....</i>	<i>41</i>

<i>Artykuł VI: Formacja do pracy i do posługi</i>	44
<i>Artykuł VII: Formacja ciągła</i>	46
Rozdział III: Nasze życie modlitwy	49
Rozdział IV: Nasze życie w ubóstwie	58
<i>Artykuł I: Nasze zobowiązanie ubóstwa</i>	58
<i>Artykuł II: Ubóstwo w odniesieniu do dóbr i pieniędzy</i>	61
<i>Artykuł III: Ubóstwo w naszych domach</i>	64
<i>Artykuł IV: Zarządzanie dobrami</i>	64
Rozdział V: Nasz sposób wykonywania pracy	67
Rozdział VI: Nasze życie we wspólnocie braterskiej	72
<i>Artykuł I: Zobowiązanie do życia braterskiego</i>	72
<i>Artykuł II: Życie braci w świecie</i>	79
Rozdział VII: Nasze życie pokuty	82
Rozdział VIII: Zarząd naszego Zakonu	87
<i>Artykuł I: Struktura Zakonu</i>	87
<i>Artykuł II: Przełożeni i urzędy w ogólności</i>	89
<i>Artykuł III: Zarząd generalny Zakonu</i>	91
<i>Artykuł IV: Zarząd prowincji</i>	94
<i>Artykuł V: Zarząd kustodii</i>	97
<i>Artykuł VI: Zarząd braterskiej wspólnoty lokalnej</i>	100
<i>Artykuł VII: Współpraca w Zakonie. Rada plenarna Zakonu i konferencje przełożonych wyższych</i>	101
Rozdział IX: Nasze życie apostołskie	104
<i>Artykuł I: Posługa pasterska ministrów i gwardianów</i>	111
<i>Artykuł II: Posłuszeństwo braci z miłości</i>	114
Rozdział XI: Nasze życie w czystości konsekrowanej	116
Rozdział XII: Głoszenie Ewangelii i życie wiary	120
<i>Artykuł I: Nasze zobowiązanie do ewangelizowania</i>	120
<i>Artykuł II: Nasze życie wiary</i>	124
ORDYNACJE KAPITUŁ GENERALNYCH	128

<i>Rozdział II: Powołanie do naszego życia i formacja braci .....</i>	<i>129</i>
<i>Rozdział III: Nasze życie modlitwy.....</i>	<i>132</i>
<i>Rozdział IV: Nasze życie w ubóstwie.....</i>	<i>133</i>
<i>Rozdział V: Nasz sposób wykonywania pracy.....</i>	<i>136</i>
<i>Rozdział VI: Nasze życie we wspólnocie braterskiej .....</i>	<i>137</i>
<i>Rozdział VII: Nasze życie pokuty .....</i>	<i>138</i>
<i>Rozdział VIII: Zarząd naszego Zakonu.....</i>	<i>139</i>
<i>Rozdział X: Nasze życie w posłuszeństwie .....</i>	<i>145</i>
DECRETO.....	147

Słowo Ministrów Prowincjalnych

Drodzy Bracia, otrzymujemy nową wersję Konstytucji Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów wraz z Ordynacjami kapituł generalnych, które zostały przyjęte przez LXXXIV kapitułę Zakonu, jaka odbyła się w Rzymie w roku 2012. Konstytucje i Ordynacje zostały zatwierdzone przez Kongregację Instytutów Życia Konsekwentnego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego dnia 4 października 2013 roku, a następnie promulgowane przez Ministra generalnego naszego Zakonu, br. Mauro Jöhri, w dniu 8 grudnia 2013 roku. Polski przekład został zaaprobowany przez Ministra generalnego pismem z dnia 13 grudnia 2015 roku (Prot. n. 01028/15).

Tekst Konstytucji i Ordynacji najpierw był przedmiotem długiej refleksji i wspólnej pracy powołanych do tego braci, ale także wszystkich braci Zakonu, pragnących wyrazić swoje zdanie i wnieść wkład do tego duchowego dokumentu, który po Ewangelii i Regule świętego Franciszka stanowi jeden z najważniejszych fundamentów naszego kapucyńskiego życia.

Polski przekład Konstytucji i Ordynacji to owoc pracy najpierw tłumacza, br. Janusza Kaźmierczaka (Prowincja Warszawska). Poświęcił on temu dziełu wiele miesięcy swojego wysiłku, za który w imieniu wszystkich braci składamy, jako Ministrowie prowincjalni, serdeczne podziękowanie. Po dokonaniu przekładu przyszedł czas na prace komisji powołanych przez Ministrów prowincjalnych dwóch polskich Prowincji. W ich skład, obok tłumacza, weszli: br. Marek Miszczyński, br. Robert Cielicki i br. Jacek Waligóra z Prowincji Krakowskiej oraz br. Piotr Stasiński z Prowincji Warszawskiej. Na tym etapie poświęcono wiele czasu na pierwsze korekty i uzgodnienia różnych punktów widzenia, jakie mieli bracia stanowiący ten zespół roboczy. Następnie tak uzgodniony tekst został przedstawiony polonistce, pani dr hab. Annie Kapuścińskiej, która dokonała korekty językowej i nadała tekstowi walor piękna.

Po wszystkich korektach, jakich musieli ponownie dokonać bracia z komisji, opracowaniem indeksu do Konstytucji i Ordynacji zajęli się bracia z Prowincji Krakowskiej: Robert Rabka i Mateusz Magiera. Wspominamy o wszystkich, którzy włożyli swój trud w przygotowanie polskiego przekładu Konstytucji i Ordynacji kapituł generalnych Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów po to, aby wyrazić im wdzięczność za ich pracę, jaka ma posłużyć do tego, by wszyscy bracia kapucyni z Polski mogli czerpać siłę do wzrostu swojego powołania i do coraz głębszego przeżywania swojego charyzmatu.

Konstytucje naszego Zakonu nie są tekstem, który po dokładnym przygotowaniu i pięknym wydaniu można odłożyć na półkę. One są tekstem żywym, pulsującym duchowością i Tradycją naszej rodziny zakonnej. Właśnie dlatego podjęto wysiłek ich ubogacenia i nadania im nowego, bardziej współczesnego charakteru, aby w świecie, w jakim żyjemy stały się na nowo drogowskazem wiodącym po śladach świętego Franciszka, a prowadzącym do Chrystusa, naszego Mistrza i Zbawiciela. O Nim tak pięknie mówi tekst Konstytucji w nr 189: Chrystus zatem, który jest światłem i oczekiwaniem ludów, kresem prawa, zbawieniem Bożym, Ojcem przyszłego wieku, Słowem i mocą, która wszystko podtrzymuje, wreszcie – naszą nadzieją, Tym, w którym wszystko jest możliwe, wszystko jest słodkie i lekkie, i który zna naszą kruchość, nie tylko obdarzy nas siłą, aby wypełnić Jego przykazania i rady, lecz wyleje także na nas swe dary niebieskie w takiej obfitości, że pokonawszy wszelkie przeszkody, będziemy w stanie iść za Nim i naśladować Go w wielkiej hojności serca jako pielgrzymi, którzy posługują się rzeczami widzialnymi, podążając do wiecznych.

W istocie nie chodzi o nowy tekst, ani o nowe przepisy, bo w takiej logice utknęły serca uczonych w Prawie z czasów Jezusa. Celem jest nade wszystko nowe spotkanie z Panem, który i dzisiaj, jak kiedyś nad jeziorem, każe porzucić nam sieci, aby pójść za Nim drogą, którą z takim heroizmem przeszedł seraficki Franciszek.

Drodzy Bracia, w jubileuszowym Roku Miłosierdzia, czerpiąc z ciągle świeżego źródła naszej zakonnej Tradycji, idźmy z odwagą za Panem.

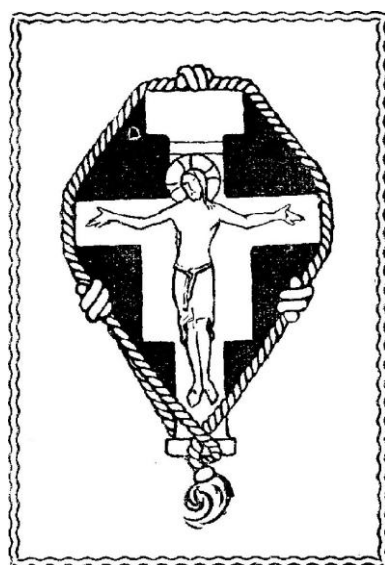
Ministrowie Prowincjalni polskich Prowincji Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów

Br. Andrzej Kiejza, Warszawa

Br. Tomasz Żak, Kraków

2 lutego 2016 r.

Reguła świętego Franciszka i Testament

Reguła zatwierdzona

Biskup Honoriusz, sługa sług Bożych, umiłowanym synom, bratu Franciszkowi i innym braciom z zakonu Braci Mniejszych pozdrowienie i apostolskie błogosławieństwo.

Stolica Apostolska ma zwyczaj pozwalać na pobożne życzenia proszących i udzielać chętnie poparcia dla ich chwalebnych pragnień. Dlatego umiłowani w Panu synowie, skłaniając się do pobożnych prośb waszych, regułę waszego zakonu potwierdzoną przez niezapomnianej pamięci papieża Innocentego, naszego poprzednika, do tej [buli] włączoną, powagą apostolską wam potwierdzamy i niniejszym pismem bierzemy w opiekę. Jest ona następująca:

Rozdział 1

W imię Pańskie! Zaczyna się sposób życia braci mniejszych

Reguła i życie braci mniejszych polega na zachowaniu świętej Ewangelii Pana naszego Jezusa Chrystusa przez życie w posłuszeństwie, bez własności i w czystości. Brat Franciszek przyrzeka posłuszeństwo i uszanowanie papieżowi Honoriuszowi i jego prawnym następcom, i Kościołowi Rzymskiemu. A inni bracia mają obowiązek słuchać brata Franciszka i jego następców.

Rozdział 2

Kandydaci i sposób ich przyjmowania

Tych, którzy przyjdą do naszych braci i pragnęliby przyjąć ten sposób życia, niech bracia odeślą do swoich ministrów prowincjalnych, bo im jedynie, a nie komu innemu przysługuje prawo przyjmowania braci. Ministrowie niech ich sumiennie wybadają w zakresie wiary katolickiej i sakramentów Kościoła. I jeśli w to wszystko wierzą i pragną to wiernie wyznawać i aż do końca pilnie zachowywać, i jeśli nie mają żon albo, jeśli mają, wstąpiły już one do klasztoru lub z upoważnienia biskupa diecezjalnego dały im na to pozwolenie i same złożyły ślub czystości, i są w takim wieku, że nie mogą budzić podejrzeń – niech im powiedzą słowa Ewangelii świętej (por. Mt 19, 21), aby poszli, sprzedali całe swoje mienie, i starali się rozdać to ubogim. Jeśli nie mogą tego uczynić, wystarczy ich dobra wola. I niech się strzegą bracia i ich ministrowie, aby się nie wtrącali do ich spraw doczesnych, żeby mogli nimi swobodnie rozporządzać, jak Pan ich natchnie. Jeżeli jednak pytałiby o radę, to ministrowie mogą ich posłać do osób bogobojnych, za których radą rozdaliby swoje dobra ubogim. Potem [ministrowie] dadzą im odzież na czas próby, to jest: dwie tuniki bez kaptura, sznur, spodnie i kaparon sięgający do pasa, chyba, że tymże

ministrom co innego niekiedy wyda się właściwszym według Boga. Po upływie roku próby niech będą przyjęci pod posłuszeństwo, przyrzekając na zawsze zachowywać ten sposób życia i regułę. I stosownie do rozporządzenia Ojca Świętego nie wolno im w żadnym wypadku wystąpić z tego zakonu, bo według świętej Ewangelii nikt, kto przykłada rękę do pługa, a ogląda się wstecz, nie nadaje się do królestwa Bożego (Łk 9, 62). A ci, którzy przyrzekli już posłuszeństwo, niech mają jedną tunikę z kapturem i drugą – którzy chcieliby mieć – bez kaptura. I w razie konieczności mogą nosić obuwie. I niech wszyscy bracia noszą odzież pospolitą, i mogą ją z błogosławieństwem Bożym łątać zgrzebnym płótnem lub innymi kawałkami materiału. Upominam ich i przestrzegam, aby nie gardzili ludźmi i nie sądzili ich, gdy zobaczą ich ubranych w miękkie i barwne szaty i spożywających wyszukane potrawy i napoje, lecz niech każdy raczej siebie samego sądzi i sobą gardzi.

Rozdział 3

Oficjum Boskie i post, i jak bracia mają iść przez świat

Klerycy niech odmawiają oficjum Boskie według przepisów świętego Kościoła Rzymskiego, za wyjątkiem psalterza. Dlatego mogą mieć psalterze. Bracia nieklerycy niech odmawiają dwadzieścia cztery Ojciec nasz za jutrznię, pięć za laudesy, po siedem za prymę, tercję, sekstę i nonę, dwanaście za nieszpory, siedem za kompletę. I niech modlą się za zmarłych. Niech poszczą od uroczystości Wszystkich Świętych do Bożego Narodzenia. Co do świętego postu, który zaczyna się od Objawienia Pańskiego i trwa nieprzerwanie przez czterdzieści dni i który Pan uświęcił swoim świętym postem (por. Mt 4, 2), kto go dobrowolnie zachowa, niech będzie błogosławiony od Pana, a kto nie chce, nie jest do niego obowiązany. Lecz inny post [czterdziestodniowy] przed Zmartwychwstaniem Pańskim niech bracia zachowują. W innych zaś okresach obowiązani są do postu tylko w piątki. W razie oczywistej potrzeby nie są jednak bracia obowiązani do postu cielesnego. Radzę zaś moim braciom w Panu Jezusie Chrystusie, upominam ich i zachęcam, aby idąc przez świat nie wszczynali kłótni ani nie spierali się słowami (por. Tt 3, 2; 2 Tm 2, 14) i nie sądzili innych. Lecz niech będą cisi, spokojni i skromni, łagodni i pokorni, rozmawiając uczciwie ze wszystkimi, jak należy. I jeśli nie zmusza ich do tego oczywista konieczność lub choroba, nie powinni jeździć konno. Do któregośkolwiek domu wejdą, niech najpierw mówią: Pokój temu domowi (por. Łk 10, 5). I zgodnie ze świętą Ewangelią mogą spożywać wszystkie potrawy, jaki im podadzą (por. Łk 10, 8).

Rozdział 4

Bracia nie powinni przyjmować pieniędzy

Nakazuję stanowczo wszystkim braciom, aby żadnym sposobem nie przyjmowali pieniędzy lub rzeczy mających wartość pieniężną osobiście lub przez zastępcę. Jednak o potrzeby chorych i odzież innych braci powinni się starać tylko ministrowie i kustosze – i to z największą troską – za pośrednictwem przyjaciół duchowych, w zależności od miejsc, pór roku i zimnych krajów, jak to uznają za konieczne, zawsze z tym zastrzeżeniem, aby – jak powiedziano – nie przyjmowali pieniędzy lub rzeczy mających wartość pieniężną.

Rozdział 5

Sposób pracy

Ci bracia, którym Pan dał łaskę, że mogą pracować, niech pracują wiernie i pobożnie, tak żeby uniknąwszy lenistwa, nieprzyjaciela duszy, nie gasili ducha świętej modlitwy i pobożności, któremu powinny służyć wszystkie sprawy doczesne. Jako wynagrodzenie za pracę mogą przyjmować rzeczy potrzebne do utrzymania siebie i swoich braci, z wyjątkiem pieniędzy lub rzeczy mających wartość pieniężną i niech to czynią z pokorą, jak przystoi sługom Bożym i zwolennikom najświętszego ubóstwa.

Rozdział 6

Bracia nie powinni niczego nabywać na własność; zbieranie jałmużny i bracia chorzy

Bracia niech niczego nie nabywają na własność: ani domu, ani ziemi, ani żadnej innej rzeczy. I jako pielgrzymi i obcy (por. 1 P 2, 11) na tym świecie, służąc Panu w ubóstwie i pokorze, niech ufnie proszą o jałmużnę; i nie powinni wstydzić się tego, bo Pan dla nas stał się ubogim na tym świecie (por. 2 Kor 8, 9). W tym jest dostojeństwo najwyższego ubóstwa, że ono ustanowiło was, braci moich najmilszych, dziedzicami i królami królestwa niebieskiego, uczyniło ubogimi w rzeczy doczesne, a uszlachetniło cnotami (por. Jk 2, 5). Ono niech będzie częścią waszą, która prowadzi do ziemi żyjących (por. Ps 141, 6). Do niego, najmilszi bracia, całkowicie przyłgnąwszy, niczego innego dla imienia Pana naszego Jezusa Chrystusa nie chcecie nigdy na ziemi posiadać. I gdziekolwiek bracia przebywają lub spotkałoby się, niech odnoszą się do siebie jak członkowie rodziny. I niech jeden drugiemu z zaufaniem wyjawia swoje potrzeby, jeśli bowiem matka karmi i kocha syna swego (por. 1 Tes 2, 7) cielesnego, o ileż troskliwiej powinien każdy kochać i

karmić swego brata duchowego! A jeśli który z nich zachoruje, inni bracia powinni tak mu usługiwać, jakby pragnęli, aby im służyono (por. Mt 7, 12).

Rozdział 7

Nakładanie pokuty braciom grzeszącym

Jeśli jacyś bracia za podszeptem nieprzyjaciela [duszy] dopuszczą się grzechu śmiertelnego i jeśli idzie o taki grzech, którego odpuszczenie, zgodnie z postanowieniem braci, wymaga zwrócenia się do ministrów prowincjalnych, wspomniani bracia obowiązani są zwrócić się do nich jak najprędzej, bez zwlekania. Ministrowie zaś, jeśli są kapłanami, niech sami z miłosierdziem nałożą im pokutę; jeśli zaś nie są kapłanami, niech ją nadadzą za pośrednictwem innych kapłanów zakonu, jak wobec Boga uznają za lepsze. I niech się strzegą, aby się nie gniewali i nie denerwowali z powodu czyjegoś grzechu, bo gniew i zdenerwowanie są i dla nich, i dla innych przeszkodą w miłości.

Rozdział 8

Wybór ministra generalnego tego braterstwa i kapituła w Zielone Świąta

Wszyscy bracia obowiązani są mieć zawsze jednego z braci tego zakonu za ministra generalnego i służyć całemu braterstwu i mają ścisły obowiązek być mu posłuszni. W razie jego śmierci ministrowie prowincjalni i kustosze niech wybiorą następcę na kapitule w Zielone Świąta. Na tę kapitułę mają się zawsze zbierać razem ministrowie prowincjalni w miejscu wyznaczonym przez ministra generalnego, i to raz na trzy lata albo rzadziej lub częściej, w zależności od zarządzenia wspomnianego ministra. I jeśli kiedy dla ogółu ministrów prowincjalnych i kustoszów stałoby się widoczne, że wspomniany minister nie jest odpowiedni do służby i ogólnego pożytku braci, obowiązani będą wspomniani bracia, którym powierzony jest wybór, w imię Pańskie wybrać sobie innego na kustosza.

Rozdział 9

Kaznodzieje

Bracia niech nie głoszą kazań w diecezji biskupa, który by im tego zabronił. I żaden z braci niech się nigdy nie waży głosić kazań do ludu, dopóki go minister generalny tego braterstwa nie podda egzaminowi, nie zatwierdzi i nie powierzy mu obowiązku kaznodziejskiego. Upominam również i zachęcam tych braci, aby ich słowa w kazaniach, jakie głoszą, były wypróbowane i czyste (por. Ps 11, 7; 17, 31) na pożytek i zbudowanie ludu. Niech mówią mu o wadach i cnotach, o karze i chwale słowami związłymi; bo słowo skrócone uczynił Pan na ziemi (por. Rz 9, 28).

Rozdział 10

Upominanie i poprawianie braci

Bracia, którzy są ministrami i sługami innych braci, niech odwiedzają i upominają swoich braci oraz pokornie i z miłością niech ich nakłaniają do poprawy, nie wydając im poleceń niezgodnych z ich sumieniem i naszą regułą. Bracia zaś, którzy są podwładnymi, niech pamiętają, że dla Pana Boga wyrzekli się własnej woli. Dlatego nakazuję im stanowczo, aby byli posłusznymi swoim ministrom we wszystkim co przyrzekli Panu zachowywać, a co nie sprzeciwia się ich sumieniu i regule naszej. I gdziekolwiek są bracia, którzy poznają i rozumieją, że nie zdołają zachować reguły według ducha, powinni i mogą zwrócić się do swoich ministrów. Ministrowie zaś niech ich przyjmą z miłością i dobrocią i niech im okażą tak wielką serdeczność, aby bracia mogli z nimi rozmawiać i postępować jak panowie ze swoimi sługami. Tak bowiem powinno być, aby ministrowie byli sługami wszystkich braci. Upominam zaś i zachęcam w Panu Jezusie Chrystusie, aby bracia wystrzegali się wszelkiej pychy, próżnej chwały, zazdrości, chciwości (por. Łk 12, 15), trosk i zabiegów tego świata (por. Mt 13, 22), obmowy i szemrania, i ci, którzy nie umieją czytać, niech się nie starają nauczyć, lecz niech pamiętają, że nade wszystko powinni pragnąć posiąść Ducha Pańskiego wraz z Jego uświęcającym działaniem, modlić się zawsze do Niego czystym sercem i mieć pokorę, cierpliwość w prześladowaniu i w chorobie, i kochać tych, którzy nas prześladują, ganią i obwiniają, bo Pan mówi: Miłujcie waszych nieprzyjaciół i módlcie się za prześladowającymi i potwarzającymi was (por. Mt 5, 44). Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, bo do nich należy królestwo niebieskie (Mt 5, 10). Kto zaś wytrwa aż do końca, ten będzie zbawiony (Mt 10, 22).

Rozdział 11

Bracia nie powinni wchodzić do klasztorów mniszek

Zakazuję stanowczo wszystkim braciom wdawać się w podejrzane znajomości i rozmowy z kobietami. I niech nie wchodzi do klasztorów mniszek oprócz tych braci, którym Stolica Apostolska udzieliła specjalnego pozwolenia. Niech też nie będą ojcami chrzestnymi mężczyzn lub kobiet, aby z tego powodu nie powstało zgorszenie wśród braci lub z powodu braci.

Rozdział 12

Ci, którzy udają się do saracenów i innych niewiernych

Bracia, którzy za boskim natchnieniem zechcieliby udać się do saracenów i innych niewiernych, niech proszą swoich ministrów prowincjalnych o pozwolenie.

Ministrowie zaś niech udzielają pozwolenia tylko tym, których uznają za odpowiednich do wysłania. Ponadto nakazuję ministrom na mocy posłuszeństwa prosić Ojca Świętego o jednego z kardynałów świętego Kościoła Rzymskiego, by kierował ty braterstwem, opiekował się nim i utrzymywał je w karności, abyśmy zawsze poddani i położeni pod stopy tego świętego Kościoła, ugruntowani w wierze (por. Kol 1, 23) katolickiej, zachowywali ubóstwo i pokorę, i świętą Ewangelię Pana naszego Jezusa Chrystusa, jak to stanowczo przyrzekliśmy.

[c.d. bulli]:

Żadnemu więc człowiekowi nie wolno w ogóle naruszać tego dokumentu naszego potwierdzenia albo zuchwałym postępowaniem sprzeciwiać się mu. Gdyby jednak ktoś odważył się na to, niech wie, że ściągnie na siebie gniew Boga wszechmogącego i Jego Świętych Apostołów Piotra i Pawła.

Dan na Lateranie, 29 listopada, w ósmym roku naszego pontyfikatu.

Testament

Mnie, bratu Franciszkowi, Pan dał tak rozpocząć życie pokuty: gdy byłem w grzechach, widok trędowatych wydawał mi się bardzo przykry. I Pan sam wprowadził mnie między nich i okazywałem im miłosierdzie. I kiedy odchodziłem od nich, to, co wydawało mi się gorzkie, zmieniło mi się w słodczy duszy i ciała; i potem nie czekając długo, porzuciłem świat. I Pan dał mi w kościołach taką wiarę, że tak po prostu modliłem się i mówiłem: "Wielbimy Cię, Panie Jezu Chryste, [tu] i we wszystkich kościołach Twoich, które są na całym świecie i błogosławimy Tobie, że przez święty krzyż Twój odkupiłeś świat". Potem dał mi Pan i daje tak wielkie zaufanie do kapłanów, którzy żyją według zasad świętego Kościoła Rzymskiego ze względu na ich godność kapłańską, że chociaż prześladowaliby mnie, chcę się do nich zwracać. I chociaż miałbym tak wielką mądrość jak Salomon, a spotkałbym bardzo biednych kapłanów tego świata, nie chcę wbrew ich woli nauczać w parafiach, w których oni przebywają. I tych, i wszystkich innych chcę się bać, kochać i szanować jako moich panów. I nie chcę dopatrywać się w nich grzechu, ponieważ rozpoznaję w nich Syna Bożego i są moimi panami. I postępuję tak, ponieważ na tym świecie nie widzę niczego wzrokiem cielesnym z Najwyższego Syna Bożego, tylko Jego Najświętsze Ciało i Najświętszą Krew, które oni przyjmują i oni tylko innym udzielają. I pragnę aby te najświętsze tajemnice były ponad wszystko czczone, uwielbiane i umieszczane w godnych miejscach. Gdzie tylko znajdę w miejscach nieodpowiednich napisane najświętsze imiona i słowa Jego, pragnę je zbierać i proszę, aby je zbierano i składano w odpowiednim miejscu. I wszystkich teologów i tych, którzy nam podają najświętsze słowa Boże, powinniśmy szanować i czcić jako tych, którzy dają nam ducha i życie (por. J 6, 64).

I gdy Pan zlecił mi troskę o braci, nikt mi nie wskazywał, co mam czynić, lecz sam Najwyższy objawił mi, że powinienem żyć według Ewangelii świętej. I ja kazałem to spisać w niewielu prostych słowach, i Ojciec św. potwierdził mi. A ci, którzy przychodzili przyjąć ten sposób życia, rozdawali ubogim wszystko, co mogli posiadać (por. Tb 1, 3); i zadowalali się jedną tuniką połataną od spodu i z wierzchu, sznurem i spodniami. I nie chcieliśmy mieć więcej. Oficjum odmawialiśmy my, klerycy, jak inni duchowni; nieklerycy odmawiali: Ojciec nasz; i bardzo chętnie przebywaliśmy w Kościołach. I byliśmy niewykształceni i ulegli wszystkim. I ja pracowałem własnymi rękami i pragnę pracować; i chcę stanowczo, aby wszyscy inni bracia oddawali się pracy, co jest wyrazem uczciwości. Ci, którzy nie umieją, niech się nauczą, nie z powodu chciwości, aby otrzymać wynagrodzenie za pracę, lecz dla przykładu i zwalczania lenistwa. A kiedy nie dadzą nam zapłaty za pracę,

udajmy się do stołu Pańskiego i prośmy o jałmużnę od drzwi do drzwi. Pan objawił mi, abyśmy używali pozdrowienia: niech Pan obdarzy was pokojem (por. Lb 6, 26). Niech bracia strzegą się, aby wcale nie przyjmowali kościołów, ubogich mieszkań i wszystkiego, co się dla nich buduje, jeśli się to nie zgadza ze świętym ubóstwem, które ślubowaliśmy w regule, goszcząc w nich zawsze jak obcy i pielgrzymi (por. 1 P 2, 11).

Nakazuję stanowczo na mocy posłuszeństwa wszystkim braciom, gdziekolwiek są, aby nie ważyli się ani osobiście, ani przez pośredników prosić w kurii rzymskiej o jakiegokolwiek pisma [polecające] ani dla kościoła, ani dla żadnego innego miejsca, ani pod pozorem kaznodziejstwa, ani z powodu prześladowania cielesnego; lecz jeśli ich gdzieś nie przyjmą, niech się schronią do innego kraju, aby tam z błogosławieństwem Bożym czynić pokutę. I bardzo pragnę być posłusznym ministrowi generalnemu tego braterstwa i temu gwardianowi, którego on zechce mi wyznaczyć. I tak chcę być ujęty w jego rękach, żebym bez jego woli i wbrew posłuszeństwu nie mógł się poruszać ani cokolwiek czynić, gdyż on jest moim panem. I chociaż jestem człowiekiem prostym i chorym, pragnę jednak mieć zawsze kłeryka, żeby mi odmawiał oficjum, jak przepisuje reguła. I wszyscy inni bracia powinni tak samo słuchać swoich gwardianów i odmawiać oficjum według reguły. A jeśli znaleźliby się bracia, którzy nie odmawialiby oficjum według reguły i chcieliby wprowadzić jakieś zmiany albo nie byłiby katolikami, to wszyscy bracia, gdziekolwiek przebywają, spotkawszy któregoś z nich, obowiązani będą pod posłuszeństwem doprowadzić go do najbliższego kustosza tego miejsca, gdzie go znaleźli. A kustosz pod posłuszeństwem obowiązany jest strzec go pilnie we dnie i w nocy jak więźnia, aby nie mógł mu uciec, dopóki go we własnej osobie nie odda w ręce swego ministra. I minister pod posłuszeństwem obowiązany jest odesłać go przez takich braci, którzy będą go strzec we dnie i w nocy jak więźnia, dopóki nie przyprowadzą go do pana Ostii, który jest panem i opiekunem całego braterstwa, utrzymującym je w karności. I niech nie mówią bracia: „To jest inna reguła”, jest to bowiem przypomnienie, pouczenie, zachęta i mój testament, który ja, maluczki brat Franciszek, zostawiam wam, braciom moim umiłowanym, po to, abyśmy bardziej w duchu katolickim zachowywali regułę ślubowaną Panu.

A ministrowi generalnemu i wszystkim innym ministrom i kustoszom zabraniam na mocy posłuszeństwa cokolwiek do tych słów dodawać lub ujmować. Niech to pismo zawsze mają przy sobie wraz z regułą. I na wszystkich kapitułach, które odprawiają, czytając regułę, niech przeczytają i te słowa. I wszystkim moim braciom kłerykom i nie-kłerykom zakazuję stanowczo na mocy posłuszeństwa wprowadzać wyjaśnienia do reguły i do tych słów; niech nie mówią: „Tak należy je rozumieć”. Lecz jak Pan

dał mi prosto i jasno mówić i napisać regułę i te słowa, tak prosto i bez wyjaśnień rozumieć je i gorliwie zachowujcie aż do końca.

I ktokolwiek to zachowa, niech w niebie będzie napełniony błogosławieństwem Ojca najwyższego, a na ziemi błogosławieństwem umiłowanego Syna Jego z Najświętszym Duchem Pocieszycielem i ze wszystkimi mocami niebios, i ze wszystkimi świętymi. I ja, brat Franciszek, najmniejszy wasz sługa, jak tylko mogę, wewnątrz i zewnątrz potwierdzam wam to najświętsze błogosławieństwo.

Przedmowa do Konstytucji

Brat Franciszek z Asyżu, natchniony przez Boga i rozpalony płomienną miłością wobec Chrystusa, wybrał dla siebie i dla swoich braci formę życia braterskiego we wspólnocie ewangelicznej, w ubóstwie i w *minoritas*; formę, którą w nielicznych i prostych słowach zaproponował w swej Regule. Regułę tę oraz sposób życia braci mniejszych zatwierdził ustnie papież Innocenty III, zaś papież Honoriusz III potwierdził to bullą *Solet annuere* z dnia 29 listopada 1223 roku. Ponadto Fundator, bliski już śmierci, pozostawił braciom, zarówno tym, którzy byli przy nim obecni, jak i tym, którzy mieli przyjść po nich, swój Testament, będący przypomnieniem, napomnieniem i zachętą, „abyśmy bardziej w duchu katolickim zachowywali Regułę ślubowaną Panu”. Z upływem lat jego uczniowie musieli przystosowywać życie, działalność i ustawodawstwo do różnorodnych wymagań czasu. Czyniły to kapituły generalne za pomocą Konstytucji.

Papież Klemens VII bullą *Religionis zelus* z dnia 3 lipca 1528 roku zatwierdził Zakon Braci Mniejszych Kapucynów, który od samego początku był zdecydowany w wierności, prostocie i nieskazitelności zachowywać oraz przekazywać przyszłym pokoleniom braci duchowe dziedzictwo świętego Franciszka, swego Fundatora, według jego Reguły i Testamentu, zgodnie z nauczaniem Kościoła. Aby zapewnić wierne zachowywanie i odnawianie tego dziedzictwa, kapituła Zakonu, odprawiona w 1536 roku, opublikowała Konstytucje, które w późniejszym czasie były modyfikowane za każdym razem, gdy tylko dostrzegano potrzebę adaptacji ich postanowień do zmienionych warunków czasu lub też, nade wszystko, do nowych przepisów Kościoła. Dla przykładu, w taki sposób postąpiono po świętym Soborze Trydenckim oraz po promulgowaniu Kodeksu Prawa Kanonicznego na początku XX wieku. Czyniono tak również w miarę upływu lat, gdy do niektórych norm kościelnych wprowadzane były stosowne zmiany. Niezależnie od wszelkich okoliczności i modyfikacji nasze Konstytucje konsekwentnie zachowywały swój charakter duchowy oraz podstawową inspirację franciszkańską. Wydarzeniem o wielkim znaczeniu dla przystosowanej odnowy życia i ustawodawstwa zakonnego był Sobór Watykański II, zwłaszcza przez Konstytucję Dogmatyczną *Lumen gentium* oraz Dekret *Perfectae caritatis*.

Papież Paweł VI listem apostolskim *Ecclesiae Sanctae* z dnia 6 sierpnia 1966 roku, wydanym w formie *motu proprio*, polecił rewizję ustawodawstwa wszystkich instytutów zakonnych. Kryteria rewizji konstytucji znajdują się w tekstach Soboru Watykańskiego II oraz w innych, późniejszych dokumentach Kościoła, a są to nade wszystko: nieustanny powrót do źródeł całego życia chrześcijańskiego i do

pierwotnych założeń poszczególnych instytutów, z uwzględnieniem znaków czasu oraz koniecznej syntezy elementu duchowego z elementem prawnym lub ze zwykłą zachętą. Nasza kapituła specjalna z 1968 roku zrewidowała gruntownie Konstytucje i promulgowała je *ad experimentum*. Na kapitułach w 1970 i 1974 roku Konstytucje zostały poddane nielicznym poprawkom. Natomiast na kapitule w roku 1982 zostały one po raz kolejny zrewidowane zgodnie z normami *Ecclesiae Sanctae* (II, numery 6–8) oraz według woli Kongregacji do Spraw Zakonów i Instytutów Świeckich, przekazanej w liście z dnia 15 listopada 1979 roku. Dzięki temu można było prosić Stolicę Apostolską o definitywne zatwierdzenie Konstytucji. Ta sama kapituła generalna, w oczekiwaniu na nowy Kodeks Prawa Kanonicznego, a zarazem w duchu posłuszeństwa wobec wskazań Kongregacji do Spraw Zakonów i Instytutów Świeckich, wydanych w dniu 4 sierpnia 1981 roku, ustanowiła komisję kapitułną, powierzając jej zadanie zredagowania tekstu Konstytucji pod względem formalnym, jak również uzgodnienia i dostosowania go do norm Kodeksu Prawa Kanonicznego. Definitorium generalne, dopełniwszy zadania powierzonego mu przez kapitułę generalną i otrzymawszy w liście z dnia 12 listopada 1982 roku stosowne upoważnienie Stolicy Apostolskiej, opublikowało tekst Konstytucji zrewidowany w sposób definitywny. Tekst wszedł w życie dnia 25 marca 1983 roku, w Uroczystość Zwiastowania Pańskiego, i miał zachować swą moc obowiązującą aż do czasu, gdy ostatecznie zatwierdzi go Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego. Dnia 25 stycznia 1983 roku, z uwagi na promulgowanie Kodeksu Prawa Kanonicznego, zaistniała konieczność dostosowania doń tekstu Konstytucji w zakresie obejmującym różne ich punkty. Z tego względu Kongregacja przyznała przełożonym generalnym oraz ich radom uprawnienie do wydania norm tymczasowych, odnoszących się do wymagań nowego Kodeksu, a jeszcze niewłączonych do tekstu Konstytucji. Normy te miały zostać przedstawione kolejnej kapitule generalnej. Tymczasem tekst Konstytucji został dokładnie zrewidowany, a następnie przesłany do Kongregacji, która zatwierdziła go dnia 25 grudnia 1986 roku. Kapituła generalna, odprawiona w 1988 roku, uważnie sprawdziła i zaaprobowwała przygotowane przez definitorium generalne propozycje zapisów, które, jeszcze nieobecne w Konstytucjach, zgodnie z Kodeksem Prawa Kanonicznego miały zostać tam umieszczone. Kongregacja zatwierdziła je listem z dnia 7 lutego 1990 roku.

Na kapitułach generalnych w 1994 i 2000 roku zostały wprowadzone pewne zmiany, stosownie zatwierdzone potem przez Kongregację (zob. listy z dnia 27 października oraz 29 listopada 2000 roku).

Wreszcie, zgodnie z decyzją kapituły generalnej z 2000 roku, potwierdzoną później i uściśloną przez kapitułę generalną z roku 2006, Konstytucje zostały zrewidowane ponownie, z uwzględnieniem propozycji przeniesienia niektórych norm do Ordynacji kapituł generalnych oraz dostosowania ich do aktualnego nauczania Magisterium Kościoła. Ubogacono je także treściami, które wyrosły z refleksji własnej naszego Zakonu, zwłaszcza podczas VI i VII rady plenarnej. W dalszej kolejności tekst Konstytucji został uważnie sprawdzony, a następnie ratyfikowany przez kapitułę generalną w 2012 roku. Tekst ten, ostatecznie zatwierdzony dekretem z dnia 4 października 2013 roku (Prot. n. C 37 – 1/2013) przez Kongregację Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, został promulgowany przez Ministra generalnego dekretem z dnia 8 grudnia 2013 roku (Prot. n. 00935/13).

Tak więc obecny tekst Konstytucji, zredagowany w języku włoskim i zatwierdzony ostatecznie przez Stolicę Apostolską, należy uważać za autentyczny. Do niego też winny odnosić się wszystkie tłumaczenia na inne języki używane w Zakonie. Tekst jest następujący.

Rzym, dnia 18 maja 2014 roku

Święto Feliksa z Cantalice

Konstytucje

Zakonu Braci Mniejszych
Kapucynów

Rozdział I: Życie braci mniejszych kapucynów

Artykuł I: Nasze życie według Ewangelii

Nr 1

1. Święta Ewangelia naszego Pana Jezusa Chrystusa jest w każdym czasie źródłem całego życia Kościoła, jak też orędziem zbawienia dla całego świata.
2. Za przyczyną bowiem Ewangelii Kościół kierowany przez Ducha Świętego poznaje Chrystusa i z wiarą przyjmuje Jego czyny i słowa, które dla tych, co wierzą, są duchem i życiem.
3. Święty Franciszek, Założyciel naszej wspólnoty braterskiej, od początku swego nawrócenia przyjął Ewangelię i uczynił z niej zasadę swego życia i działania. Dlatego też na początku i na końcu Reguły nakazał wprost, aby ją zachowywać, a w Testamencie stwierdził, iż zostało mu objawione, że powinien on żyć według formy świętej Ewangelii.
4. Jako że jesteśmy jego synami, starajmy się, pod kierunkiem Ducha Świętego coraz bardziej postępować w rozumieniu Ewangelii.
5. We wszystkich okolicznościach życia stosujemy Ewangelię jako najwyższe prawo. Czytajmy i medytujmy wytrwale te słowa, które zbawiają i, jak błogosławiona Dziewica Maryja, nośmy je w sercu. W ten sposób nasze życie będzie coraz bardziej kształtowane przez Ewangelię, a my we wszystkim będziemy wzrastali ku Chrystusowi.

Nr 2

1. Święty Franciszek, prawdziwy uczeń Chrystusa i wzniosły wzór życia chrześcijańskiego, nauczył swych braci radosnego wstępowania w ślady Chrystusa ubogiego, pokornego i ukrzyżowanego, tak aby przez Niego w Duchu Świętym byli oni prowadzeni do Ojca.
2. Rozpaleni miłością Chrystusa, kontemplujmy Go w Jego wyniszczeniu przez Wcielenie i Krzyż, abyśmy coraz bardziej upodobniali się do Niego. Sprawując Eucharystię w braterskiej radości, bierzmy udział w misterium paschalnym, by odczuć przedsmak chwały zmartwychwstania, w oczekiwaniu na Jego powtórne przyjście.
3. Sercem wspaniałomyślnym i wiernym zachowujmy rady ewangeliczne, szczególnie te, które przyrzekliśmy, czyli: posłuszeństwo z miłości, ubóstwo, które dla nas jest szczególną drogą zbawienia, oraz czystość Bogu poświęconą.

Nr 3

1. Pan dał bratu Franciszkowi rozpocząć życie pokuty przez wprowadzenie go pomiędzy trędowatych. On zaś okazywał im miłosierdzie, a po usłyszeniu głosu z Krzyża świętego Damiana, podjął życie ewangeliczne, aby wstępować w ślady Chrystusa z żarliwym pragnieniem upodobnienia się do Niego we wszystkim. W ten sposób prawdziwa miłość Chrystusa przemieniła kochającego na obraz Ukochanego.

2. Aby osiągnąć postać prawdziwego ucznia Jezusa Chrystusa, która tak wspaniale ukazała się w świętym Franciszku, starajmy się naśladować go albo raczej naśladować Chrystusa w nim. Troskliwie zatem dbajmy w życiu i w działaniu o duchowe dziedzictwo naszego Założyciela i dzielimy się nim z ludźmi wszystkich czasów.

Nr 4

1. Pan, dając Franciszkowi braci, objawił mu, że mają żyć według formy świętej Ewangelii. W ten sposób zrodziła się wspólnota braci mniejszych, aby w komunii życia świadczyć o królestwie Bożym, głosząc pokutę i pokój przykładem i słowem.

2. Braterstwo i minoritas są pierwotnymi przejawami charyzmatu, którym obdarzył nas Duch Pański. Nadają one kształt zarówno wymiarowi kontemplacyjnemu, jak i apostołskiemu naszego powołania. Posłuszni temuż Duchowi, starajmy się przeżywać w całej pełni ten ideał ewangeliczny.

Nr 5

1. Forma życia właściwa nam, jako braciom mniejszym kapucynom, inspirowana jest zdrową tradycją zapoczątkowaną przez naszych pierwszych braci, ożywioną pragnieniem wierności ewangelicznymi intuicjami świętego Franciszka.

2. Przeto jest rzeczą konieczną poznać charakter oraz zamysł życia naszej wspólnoty braterskiej, abyśmy zachowali wierność Ewangelii oraz naszej autentycznej tradycji poprzez powrót do pierwotnej inspiracji, to jest do życia i Reguły naszego Ojca, świętego Franciszka, przez nawrócenie serca, aby w ten sposób nasz Zakon nieustannie się odnawiał.

3. W tym celu zabiegajmy o dawanie pierwszeństwa życiu modlitwy, szczególnie kontemplacyjnej. Żyjąc jako pielgrzymi i obcy na tym świecie, praktykujmy radykalne ubóstwo, zarówno osobiste, jak i wspólnotowe, ożywiane duchem minoritas, a nadto dawajmy przykład życia surowego oraz radosnej pokuty w umiłowaniu Krzyża Pańskiego.

4. Zgromadzeni w Chrystusie, jako jedna szczególna rodzina, pielęgnujmy między sobą relacje braterskiej otwartości, przebywajmy chętnie pośród ubogich, słabych i chorych, uczestnicząc w ich życiu, i zachowujmy charakterystyczną dla nas bliskość z ludem.

5. Rozwijajmy apostołski wymiar naszego życia przez głoszenie Ewangelii i różne inne formy apostołatu zgodne z naszym charyzmatem, zachowując zawsze ducha *minoritas* oraz służby.

Nr 6

1. Twórcza wierność wobec chryzmatu braci mniejszych kapucynów wymaga, abyśmy strzegli i z miłością rozwijali duchowe dziedzictwo naszej wspólnoty braterskiej.

2. W tym celu często czytajmy życiorysy i pisma świętego Franciszka, jak też inne książki, które ukazują jego ducha. Dbajmy o znajomość źródeł franciszkańskich oraz tradycji kapucyńskiej, zwłaszcza odnoszącej się do tych spośród naszych braci, którzy wyróżnili się świętością życia, gorliwością apostołską i mądrością.

3. W świetle znaków czasu, za zgodą prawowitych przełożonych, starajmy się szukać odpowiednich środków do wiernej realizacji naszego sposobu życia ewangelicznego i świadectwa apostołskiego w różnorodnych regionach oraz kulturach.

Nr 7

1. Reguła świętego Franciszka, zrodzona z Ewangelii, zachęca nas do prowadzenia życia ewangelicznego.

2. Przykładajmy się pilnie i wytrwale do jej duchowego zrozumienia i usiłujmy zachowywać ją w prostocie i nieskazitelności przez święte działanie, zgodnie z zachętą wyrażoną przez samego naszego Założyciela w Testamencie, według ducha i ewangelicznego zamysłu pierwszych kapucynów oraz żywej tradycji Zakonu, naśladując przykłady naszych świętych.

3. Niech to leży na sercu ministrom i gwardianom, aby razem z braterskimi wspólnotami zabiegali o poznanie, umiłowanie i zachowywanie Reguły.

4. Aby Reguła i intencje naszego Ojca i prawodawcy mogły być wiernie zachowywane w każdej części świata, niech ministrowie starają się, by usilnie poszukiwać odpowiednich, także zróżnicowanych, form życia oraz apostołatu braci, stosownie do odmienności regionów i kultur, jak też wymogów czasu i miejsca.

5. Różnorodne formy tylko wtedy są autentyczne, kiedy chronią jedność tego samego pierwotnego ducha i opierają się na komunii braterskiej oraz posłuszeństwie przełożonym. W ten sposób sprzyja się ewangelicznej wolności działania, nade wszystko w tym, co dotyczy odnowy naszego życia, tak aby duch nie wygasł.

Nr 8

1. Ojciec Seraficki podyktował Testament, gdy bliski śmierci, naznaczony świętymi stygmatami i pełen Ducha Świętego, jeszcze żarliwiej zapragnął naszego zbawienia.
2. Święty przypomina w nim i powtórnie proponuje swe doświadczenie ewangeliczne, oznajmia swoją ostatnią wolę i powierza nam drogocenne dziedzictwo swego ducha.
3. Testament został darowany nam po to, abyśmy każdego dnia coraz lepiej zachowywali ślubowaną Regułę, zgodnie z wyjaśnieniami uczynionymi przez Kościół.
4. Z tego względu, zgodnie z tradycją naszego Zakonu, przyjmujemy Testament jako pierwszy duchowy wykład Reguły i znamiennej inspirację dla naszego życia.

Nr 9

1. Konstytucje mają za cel pomagać nam jak najlepiej zachowywać Regułę pośród zmiennych sytuacji życia, strzec naszej tożsamości i nadawać jej konkretny wyraz.
2. Znajdujemy w nich pewny środek odnowy duchowej w Chrystusie i solidną pomoc w dopełnieniu konsekracji życia, które każdy z braci całkowicie poświęcił Bogu.
3. Zachowujmy te Konstytucje, do czego jesteśmy zobowiązani na mocy naszej profesji zakonnej – nie jako słudzy, lecz jako synowie; żarliwie dążąc do ukochania Boga ponad wszystko; dając posłuch głosowi Ducha Świętego, który nas poucza; oddani chwale Bożej i zbawieniu bliźniego.
4. Z miłością oddawajmy się osobistemu i wspólnotowemu studium Reguły, Testamentu oraz Konstytucji, aby przyswoić sobie ich ducha.
5. Starajmy się także poznawać i zachowywać wszystkie inne normy naszego prawa partykularnego.

Artykuł II: Nasze życie w Kościele

Nr 10

1. Kościół jako powszechny sakrament zbawienia, znak i narzędzie wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem oraz jedności całego rodzaju ludzkiego jawi się jako lud Boży

pielgrzymujący pośród świata. Tenże lud, ustanowiony przez Chrystusa w komunii życia, miłości i prawdy, jest ubogacany przez Ducha Świętego wielorakimi darami i charyzmatami, pożytecznymi dla odnowy i ciągłego budowania tegoż Kościoła, w celu zaprowadzenia królestwa Bożego.

2. Wśród tej różnorodności charyzmatów życie konsekrowane jest znamienitym darem, jaki Kościół otrzymał od swego Pana. Głęboko zakorzenione w przykładach i nauczaniu Chrystusa, wyraża ono wewnętrzną naturę powołania chrześcijańskiego i przynależy do życia Kościoła, do jego świętości i do jego misji.

3. Pośród duchowych rodzin, wzbudzonych przez Ducha Świętego, Kościół zaakceptował braterską wspólnotę franciszkańską. Zatwierdziwszy swą hierarchiczną władzę tę formę życia, którą przedstawił święty Franciszek, Kościół z troskliwością matki nadal jej strzeże tak, aby na jego obliczu zajaśniał z większą przejrzystością obraz Chrystusa ubogiego, pokornego i oddanego posługiwaniu ludziom, zwłaszcza ubogim.

4. Także Zakon Braci Mniejszych Kapucynów został zatwierdzony przez Kościół bullą *Religionis zelus*, wydaną przez papieża Klemensa VII dnia 3 lipca 1528 roku.

5. Bardzo zatem kochajmy świętą matkę Kościół. Rozważajmy jego misterium, oddawajmy się zgłębianiu jego nauczania, przyjmując je wiernie, i bierzmy czynny udział w jego życiu oraz misji.

6. Wyznając naszą wiarę w Kościół jeden, święty, powszechny i apostołski, który oddycha swymi dwoma płucami Wschodu i Zachodu, co znajduje swój wyraz także w naszym Zakonie, angażujemy się ze wszystkich naszych sił w budowanie Ciała Chrystusa oraz w ukazywanie jego jedności.

Nr 11

1. Za przykładem świętego Franciszka, który był mężem katolickim i na wskroś apostołskim, zachowujmy wierne posłuszeństwo Duchowi Chrystusa, który żyje i działa w Kościele.

2. Okazujmy posłuszeństwo i szacunek papieżowi, któremu zakonnicy, także na mocy ślubu posłuszeństwa, są poddani jako najwyższemu przełożonemu, a także kolegium biskupów, którzy razem z nim są widzialnym znakiem jedności i apostołskości Kościoła.

3. Gdziekolwiek jesteśmy, przyczyniamy się do dobra Kościoła lokalnego poprzez naszą braterską i prorocką obecność, współpracując dla jego wzrostu i postępując zgodnie z naszym charyzmatem, pod kierunkiem biskupa diecezjalnego, aby zaoferować ludowi Bożemu i całej rodzinie ludzkiej naszą apostołską posługę.

4. Okazujemy należny szacunek kapłanom oraz tym wszystkim, którzy udzielają nam ducha i życia, aktywnie współpracując z nimi.

Nr 12

1. Kochajmy i ochotnym sercem okazujemy posłuszeństwo ministrowi generalnemu, który jest ustanowiony dla posługi i dla pożytku całej wspólnoty braterskiej, jako następca naszego świętego Założyciela oraz jako żywy znak więzi, która jednoczy nas z przełożonymi Kościoła i pomiędzy nami.

2. Okazujemy miłość oraz aktywne i odpowiedzialne posłuszeństwo także innym ministrom wspólnoty braterskiej, których Pan dał nam jako pasterzy i depozytariuszy zaufania braci, tak abyśmy jeszcze ściślej i z większą pewnością byli włączeni w posługę Kościoła, w duchu wiary i w miłości Chrystusa.

Nr 13

1. Święty Franciszek, rozplamieniony Duchem Świętym, z uwielbienia Ojca, który jest największym Dobrem, zaczerpnął poczucie powszechnego braterstwa, co sprawiło, że dostrzegał w każdym stworzeniu wizerunek Chrystusa pierworodnego, Zbawiciela.

2. Jako synowie tego Ojca bądźmy braćmi wszystkich ludzi, bez dyskryminowania kogokolwiek. W duchu braterstwa, wychodząc na spotkanie wszelkiemu stworzeniu, nieustannie oddawajmy Bogu, który jest źródłem wszelkiego dobra, pochwałę świata stworzonego.

3. Zjednoczeni przez Ducha Świętego w tym samym powołaniu, poprzez wspólną modlitwę i działanie, wspierajmy poczucie braterstwa w całym Zakonie, a nade wszystko w naszych wspólnotach prowincjalnych i domowych. Pielęgnujmy to samo uczucie wobec wszystkich braci i siostr, tak zakonnych, jak i świeckich, którzy stanowią razem z nami jedną rodzinę franciszkańską.

4. Życie braterskie jest owocem i znakiem przeobrażającej mocy Ewangelii oraz nadejścia królestwa. Na podobieństwo ewangelicznego zaczynu zaprasza ono do rozwijania autentycznych relacji braterskich pomiędzy ludźmi i narodami, tak aby świat żył jako jedna rodzina pod wejrzeniem Stworzyciela.

Nr 14

1. Syn Boży, przyjmując postać sługi, przyszedł nie po to, aby Mu służyli, lecz aby służyć i oddać swe życie za zbawienie wszystkich. Jego ofiara wyniszczenia uobecnia się nieustannie w sakramencie Eucharystii, gdzie każdego dnia uniża się On, przychodząc do nas w pokornej postaci.

2. Pełen zdumienia i głęboko poruszony pokorą i współczuciem Boga, święty Franciszek obrał stan mniejszego pośród mniejszych. Idąc za jego przykładem, w żywym pragnieniu upodobnienia się do Chrystusa, także i my usiłujmy być prawdziwie mniejszymi, nigdy nie dążąc do stawania się większymi. Ożywieni takim duchem, wspaniałomyślnie oddawajmy się na służbę wszystkim, zwłaszcza tym, którzy cierpią niedostatek i ucisk, a nawet tym, którzy nas prześladują.
3. A zatem chętnie prowadźmy nasze życie braterskie pośród ubogich, z wielką miłością uczestnicząc w ich niedostatkach i poniżeniu.
4. Przychodząc im z pomocą w potrzebach materialnych i duchowych, usilnie przyczyniamy się życiem, działaniem oraz słowem do ich ludzkiego i chrześcijańskiego rozwoju.
5. Postępując w ten sposób, ukazujemy ducha naszego życia braterskiego jako mniejsi i stajemy się zaczynem sprawiedliwości, jedności i pokoju.

Nr 15

1. Chcąc owocnie zrealizować nasze powołanie ewangeliczne w Kościele i w świecie, starajmy się – na wzór Jezusa, który trwał nieustannie na modlitwie oraz w pełnieniu dzieła zbawienia – wiernie prowadzić życie apostołskie, które nierozdzielnie łączy kontemplację i działanie.
2. Przyłgnąwszy do takiego życia swego Mistrza, apostołowie, posłani przez Pana na cały świat, byli wytrwali w modlitwie i w posłudze Słowa.
3. Święty Franciszek, aby pójść w ślady Pana i Jego apostołów, wybrał taką formę życia, która wewnętrznie jednoczyła w sobie modlitwę i głoszenie orędzia zbawczego, mądrze dzieląc czas na kontemplację i zaangażowanie apostołskie.
4. Także tradycja kapucyńska, od samego początku proponując, by na przemian naśladować przykłady Marty i Marii, uczy nas umiejętności harmonijnego łączenia kontemplacji z działaniem. W ten sposób zachęca nas do pójścia za Chrystusem, zarówno wtedy, gdy modli się On na górze, jak i wtedy, gdy głosi królestwo Boże.
5. Trwajmy zatem w wysławianiu Boga i w medytowaniu Jego słowa, abyśmy coraz mocniej byli rozpalani pragnieniem pociągania ludzi – także przez nasze działanie – do ukochania Boga w radości.
6. W ten sposób całe nasze życie modlitwy będzie przeniknięte duchem apostołskim, a całe nasze działanie apostołskie będzie ukształtowane przez ducha modlitwy.

Rozdział II: Powołanie do naszego życia i formacja braci

Artykuł I: Powołanie do naszego życia

Nr 16

1. Bóg w swej dobroci powołuje wszystkich chrześcijan w Kościele do doskonałej miłości w różnych stanach życia, tak aby poprzez osobistą świętość przyczyniali się do zbawienia świata.
2. Temu powołaniu, zakorzenionemu w sakramencie chrztu, każdy powinien dać odpowiedź z miłością i w pełnej wolności, aby godność osoby ludzkiej odnajdywała się w woli Bożej.
3. Wszyscy zatem wdzięcznym sercem radujmy się ze szczególnej, danej nam przez Boga, łaski powołania do życia zakonnego. Bóg Ojciec istotnie wezwał nas do ofiarowania Mu samych siebie, bez zachowywania czegokolwiek na wyłączną własność. Wezwał nas także do wstępowania w ślady Jego umiłowanego Syna, abyśmy mocą Ducha Świętego zostali przemienieni na Jego podobieństwo.
4. W odpowiedzi na nasze powołanie braci mniejszych kapucynów naśladujemy Chrystusa ubogiego i pokornego, wszędzie głosimy Jego orędzie ludziom, zwłaszcza ubogim, i dawajmy publiczne i społeczne świadectwo o królestwie Bożym.
5. Tak więc w braterskiej wspólnotcie pielgrzymów, podejmujących pokutę sercem i czynem, służąc wszystkim ludziom w duchu minoritas i radości, poświęcamy się zbawczej misji Kościoła.

Nr 17

1. Troska o powołania rodzi się nade wszystko ze świadomości, że my sami prowadzimy i proponujemy innym życie bogate w wartości ludzkie i ewangeliczne, które ofiarowane na prawdziwą służbę Bogu i ludziom, sprzyja rozwojowi osoby.
2. Sami jednak powinniśmy nieustannie odnawiać się, jeśli chcemy dać innym jasne świadectwo takiego sposobu życia.
3. Współpracujemy aktywnie we wspieraniu nowych powołań, ożywieni pragnieniem wypełnienia Bożych zamysłów, zgodnie z naszym charyzmatem. A zatem wszyscy, zwłaszcza ministrowie i poszczególne wspólnoty, starajmy się troskliwie o rozeznawanie oraz pielęgnowanie autentycznych powołań, nade wszystko przez przykład życia, modlitwę i słowo, ale także poprzez wyraźną zachętę powołaniową.

4. Wspierajmy usilnie różne formy duszpasterskiego zaangażowania na rzecz powołań, szczególnie w środowiskach bliskich duchowo naszemu Zakonowi, mając na uwadze, że lepsze rezultaty osiąga się wówczas, gdy niektórzy bracia zostaną specjalnie przeznaczeni do wspierania i koordynowania działalności powołaniowej. Wszyscy jednak bracia niech będą gotowi ofiarować swoją współpracę jako znak płodności życia franciszkańskiego.

5. W ten sposób współpracujemy z Bogiem, który powołuje i wybiera, kogo chce, i służymy dobru Kościoła.

Artykuł II: Przyjęcie do naszego życia

Nr 18

1. Święty Franciszek, zatroskany o czystość naszego życia, przewidując wielki rozwój liczebny swej braterskiej wspólnoty, równocześnie obawiał się napływu braci nieodpowiednich.

2. Skoro zatem wspólnota braterska z dnia na dzień powinna wzrastać w cnotę, doskonałą miłość i ducha ewangelicznego, bardziej niż w liczbę, ci, którzy pragną przyjąć nasze życie, niech będą uważnie wybadani oraz odpowiednio poprowadzeni w rozeznawaniu swego powołania.

3. Ministrowie prowincjalni niech dokładnie zbadają, czy ci, którzy proszą o dopuszczenie do naszego życia, spełniają stawiane przez prawo powszechne oraz nasze prawo własne warunki, niezbędne do ważnego i godziwego ich przyjęcia. W szczególności należy zachować, co następuje:

a) kandydaci ze swej natury powinni być zdolni do prowadzenia naszego życia ewangelicznego w jedności braterskiej;

b) należy się upewnić, czy cieszą się oni zdrowiem fizycznym i psychicznym, koniecznym do prowadzenia naszego sposobu życia;

c) kandydaci powinni swym życiem okazywać, że mocno wierzą w to, w co wierzy i co uznaje za pewne święta matka Kościół, oraz że mają katolicki sposób myślenia;

d) powinni cieszyć się dobrą sławą, szczególnie wśród osób, które lepiej ich znają;

e) powinni mieć odpowiednią dojrzałość ludzką, szczególnie pod względem emocjonalnym oraz pod względem umiejętności wchodzenia w relacje z innymi, jak też szlachetną wolę; ponadto należy się upewnić, czy wstępują oni do Zakonu, aby szczerze oddać się na służbę Bogu i dla zbawienia ludzi, według Reguły, sposobu życia świętego Franciszka oraz naszych Konstytucji.

f) powinni mieć wykształcenie wymagane w danym regionie oraz dawać nadzieję na to, że będą potrafili owocnie wypełniać powierzone im obowiązki;

g) szczególnie, gdy idzie o kandydatów starszych wiekiem oraz tych, którzy mają już za sobą jakieś doświadczenia w życiu zakonnym, należy zebrać wszelkie użyteczne informacje co do ich uprzedniego życia;

h) co się zaś tyczy przyjmowania duchownych diecezjalnych lub osób przechodzących z innego instytutu życia konsekrowanego, ze stowarzyszenia życia apostołskiego lub z seminarium, albo też w przypadku powtórnego przyjmowania jakiegos naszego kandydata, należy zachować wymogi prawa powszechnego.

Nr 19

1. Chrystus, nasz pełen mądrości Nauczyciel, odpowiadając młodzieńcowi, który wyjawiał mu pragnienie osiągnięcia życia wiecznego, powiedział, że jeśli chce być doskonały, powinien najpierw sprzedać wszystkie swe dobra i rozdać ubogim, a potem Go naśladować.

2. Jako naśladowca Chrystusa Franciszek nie tylko wypełnił w swym życiu tę radę Mistrza, lecz również uczył jej tych, których przyjmował, a także umieścił ją w swej Regule jako normę do zachowywania.

3. Przeto ministrowie i gwardiani niech przypomną i wyjaśnią powyższe słowa świętej Ewangelii kandydatom, którzy przychodzą do naszego Zakonu pociągnięci wewnętrzną miłością Chrystusa, tak aby w swoim czasie, przed złożeniem profesji wieczystej, wyrzekli się swych dóbr, o ile to możliwe, na rzecz ubogich.

4. Kandydaci niech przygotowują się wewnętrznie do wyrzeczenia się swych dóbr w przyszłości i niech będą gotowi służyć bliźnim, zwłaszcza ubogim.

5. Bracia zaś, jak chce Reguła, niech unikają jakiegokolwiek wtrącania się w te sprawy.

6. Kandydaci niech będą nadto gotowi oddać do dyspozycji całej wspólnoty braterskiej zasoby swego intelektu i woli, jak też inne dary natury i łaski, tak aby wypełnili powierzone im zadania w posłudze ludowi Bożemu.

Nr 20

1. Przyjęcie do postulatu, do nowicjatu oraz dopuszczenie do profesji należy do ministra generalnego, a w każdej prowincji do ministra prowincjalnego, który może delegować swe uprawnienia wikariuszowi prowincjalnemu oraz kustoszowi.

2. Wspomniani ministrowie, zanim przyjmą kandydatów do nowicjatu, niech zasięgną opinii swej rady albo trzech lub czterech braci wskazanych przez tę radę.

Aby natomiast móc dopuścić ich do pierwszej profesji, jak też do profesji wieczystej, muszą uzyskać zgodę swojej rady.

3. Jeżeli okoliczności tego wymagają, należy skonsultować się również z tymi, którzy jawią się jako szczególnie kompetentni w danej materii.

Nr 21

1. Dokonywanie aktu lub obrzędu przyjęcia nowicjuszy należy do magistra nowicjatu, chyba że minister prowincjalny zarządzi inaczej.

2. Natomiast pierwsze śluby nowicjuszy w imieniu Kościoła i Zakonu przyjmuje minister prowincjalny. Może on też delegować to uprawnienie jednemu z braci naszego Zakonu o ślubach wieczystych.

3. Przy rozpoczęciu nowicjatu oraz złożeniu profesji naszego życia należy zachować ogólne normy liturgiczne, a same celebracje winny mieć formę prostą i powściągliwą.

4. Profesja zakonna zwykle powinna być składana w czasie celebracji eucharystycznej z użyciem następującej formuły, zatwierdzonej przez Stolicę Apostolską dla Pierwszego Zakonu Franciszkańskiego i dla Trzeciego Zakonu Regularnego świętego Franciszka:

„Na cześć i chwałę Najświętszej Trójcy. Ja, brat N.N., powołany przez Boga, aby wierniej zachowywać Ewangelię, naśladowując naszego Pana Jezusa Chrystusa, wobec zgromadzonych tutaj braci, w twoje ręce, bracie N.N., z mocną wiarą i szczerą wolą ślubuję Bogu Ojcu, świętemu i wszechmogącemu: żyć na zawsze (lub: na rok/lata) w posłuszeństwie, bez własności i w czystości. Jednocześnie zobowiązuję się wiernie zachowywać życie i Regułę Braci Mniejszych zatwierdzoną przez papieża Honoriusza, zgodnie z Konstytucjami Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów. Przeto całym sercem oddaję się tej braterskiej wspólnotcie, abym pod działaniem Ducha Świętego, za przykładem Maryi Niepokalanej, za wstawiennictwem Ojca naszego Franciszka i wszystkich Świętych oraz z pomocą braci, osiągnął doskonałą miłość w służbie Boga, Kościoła i ludzi”.

Nr 22

1. Naturą i celem trzech rad ewangelicznych, które przyrzekamy, ślubując w profesji zakonnej, jest – za przykładem świętego Franciszka – zjednoczenie się z Chrystusem sercem wyzwolonym przez łaskę, w życiu posłusznym, bez własności i w czystości, dla królestwa niebieskiego.

2. Ewangeliczna rada posłuszeństwa, ślubowana w duchu wiary i miłości dla naśladowania Chrystusa posłusznego aż do śmierci, zobowiązuje, ze względu na Boga, do poddania woli prawowitym przełożonym „we wszystkim, co nie sprzeciwia się sumieniu i Regule”, gdy wydają oni polecenia zgodnie z naszymi Konstytucjami.

3. Ewangeliczna rada ubóstwa, za wzorem Chrystusa, który będąc bogatym, stał się ubogim, obok życia ubogiego zewnętrznie i w duchu, zobowiązuje do zależności od przełożonych oraz do ograniczenia w używaniu i dysponowaniu dobrami. Wymaga też dobrowolnego zrzeczenia się zdolności do nabywania i posiadania, które powinno zostać uczynione przed złożeniem profesji wieczystej w takiej formie, aby – na ile to możliwe – było ważne także wobec prawa cywilnego.

4. Ewangeliczna rada czystości dla królestwa niebieskiego, która jest znakiem przyszłego świata oraz źródłem obfitszej płodności w sercu niepodzielnym, zobowiązuje do zachowywania doskonałej wstrzemięźliwości w celibacie.

Artykuł III: Formacja w ogólności

Nr 23

1. Formacja do życia konsekrowanego jest szkołą uczniów kierowaną przez Ducha Świętego, który prowadzi do stopniowego przyswajania sobie uczuć Jezusa, Syna Ojca, oraz do przyjmowania Jego sposobu życia posłusznego, ubogiego i czystego.

2. Ponieważ formacja ma na celu przemianę całej osoby w Chrystusa, musi ona trwać przez całe życie, zarówno gdy idzie o wartości ludzkie, jak też o życie ewangeliczne i konsekrowane. Formacja przeto musi ogarniać całą osobę we wszelkich aspektach jej indywidualności, w zachowaniach, jak też w intencjach, i powinna dotyczyć wymiaru ludzkiego, kulturowego, duchowego, duszpasterskiego oraz zawodowego, ze zwróceniem szczególnej uwagi na to, aby sprzyjała harmonijnej integracji różnych jej aspektów.

3. Formacja, uwzględniająca różnorodność czasu i miejsca, ma na celu sprawić, aby życie braci i wspólnot braterskich stawało się coraz bardziej podobne do życia Chrystusa według ducha franciszkańsko-kapucyńskiego.

4. W naszym Zakonie formacja realizuje się w dwóch etapach: jako początkowa i ciągła. Formacja początkowa zawiera wprowadzenie do konsekracji według naszej formy życia aż po profesję wieczystą, a także przygotowanie do pracy i posługi, które można rozpocząć już w trakcie tego etapu. Formacja ciągła rozpoczyna się po zakończeniu formacji początkowej i trwa przez całe życie.

Nr 24

1. Wszelka formacja jest nade wszystko działaniem Ducha Świętego, który wewnętrznie ożywia zarówno formatorów, jak i formowanych.
2. Kościół w swym wymiarze powszechnym i lokalnym jest dla nas, tak jak dla Franciszka, żywotnym kontekstem i podstawowym punktem odniesienia dla wszelkich procesów formacyjnych, jako że Duch Święty działa w nim nieustannie.
3. Ponieważ, jak uczył nas Franciszek, Ojciec wyjawia tajemnice królestwa niebieskiego maluczkiem, i Duch zstępuje tak samo na prostego i na ubogiego, uznajemy, że warunkiem szczególnie sprzyjającym naszej formacji jest trwanie w bliskości z ludem i dzielenie życia ubogich, a zatem pozostawajmy otwarci na uczenie się także od nich.
4. Nasza wspólnota braterska, wezwana do pielęgnowania w Kościele swej tożsamości, ma obowiązek i prawo troszczyć się o formację braci stosownie do własnego charyzmatu. Formacja przeto jest podstawowym zobowiązaniem całego Zakonu i wszystkich jego okręgów.
5. Aktywna formacja wymaga współpracy braci formowanych, bo to oni są jej głównymi autorami i odpowiedzialnymi za własny rozwój.
6. Każdy brat przez całe życie jest jednocześnie formowanym i formatorem, ponieważ wszyscy zawsze możemy nauczyć się czegoś i czegoś nauczyć innych. Ta zasada niech stanie się programem formacyjnym do zastosowania w praktyce życia.
7. Życie razem jako bracia mniejsi jest elementem pierwotnym powołania franciszkańskiego. A zatem życie braterskie musi być zawsze i wszędzie podstawowym wymogiem procesu formacyjnego.
8. Aby poszczególne wspólnoty braterskie, zwłaszcza te specyficznie formacyjne, mogły wypełniać swoją podstawową funkcję, konieczne jest, aby czerpały oparcie i zachętę z zasadniczej wspólnoty braterskiej, jaką stanowi prowincja, poprzez którą realizuje się nasza przynależność do całego Zakonu. Kandydaci niech będą wychowywani do świadomości, że Zakon stanowi jedną rodzinę, do której dobra jesteśmy zobowiązani przyczyniać się przez odpowiedzialne w niej uczestniczenie.
9. Wprawdzie wszyscy bracia są formatorami, lecz muszą być pośród nich tacy, którym zostanie powierzona większa odpowiedzialność. Szczególnym zadaniem ministra generalnego oraz jego rady jest zagwarantowanie autentyczności w formowaniu wszystkich braci Zakonu. W każdym z okręgów ta odpowiedzialność spoczywa na ministrach i gwardianach, którzy są zwyczajnymi animatorami i koordynatorami procesu formacyjnego braci. Obok nich są też formatorzy

posiadający specyficzne kwalifikacje, którzy podejmują i realizują tę szczególną posługę w imieniu Zakonu oraz wspólnoty braterskiej.

Nr 25

1. Zakon powinien dysponować środkami formacji odpowiednimi do wymagań własnego charyzmatu.
2. Ze względu na konieczność poświęcenia szczególnej uwagi kandydatom w okresie ich formacji początkowej poszczególne okręgi lub grupy okręgów Zakonu niech przygotowują odpowiednie struktury wychowawcze.
3. Proces wychowawczy wymaga nade wszystko, aby ekipa braci odpowiedzialnych pracowała według spójnych kryteriów przez cały okres trwania formacji.
4. A zatem ministrowie niech z wielką troskliwością starają się o właściwą formację odpowiedniej liczby formatorów, którzy będą mogli podjąć i wypełnić swoją specyficzną posługę w imieniu Zakonu. Niech też mają odpowiednie wsparcie całej wspólnoty braterskiej.
5. Formatorzy niech będą świadomi, że powierzone im zadanie ma najwyższe znaczenie dla życia Zakonu i Kościoła, niech więc poświęcają się mu wspaniałomyślnie, rezygnując z wszelkich innych aktywności.
6. Wielkie znaczenie mają sekretariaty formacji, zarówno na poziomie generalnym, jak i poszczególnych okręgów, a także na poziomie konferencji oraz obszarów współpracy. Należy zatem właściwie się o nie troszczyć i stworzyć im możliwości skutecznego działania.
7. Sekretariat generalny formacji jest podstawowym organem bezpośredniej współpracy z ministrem generalnym i jego radą we wszystkim tym, co dotyczy formacji początkowej i ciągłej braci oraz ośrodków akademickich Zakonu. Niech będzie on do dyspozycji zarówno poszczególnych okręgów, jak i obszarów współpracy międzyprovincialnej, a także konferencji, oferując im pomoc i wiedzę, aby sprzyjać wszystkiemu, co dotyczy formacji.
8. Podobnie też w poszczególnych prowincjach czy grupach prowincji powinien być sekretariat lub rada formacji.
9. Zasady powszechne, istotne dla zachowania w formacji rysów charakterystycznych naszego Zakonu, niech będą odpowiednio zapisane w dokumencie Ratio formationis lub Zasady formacji.

10. Także poszczególne okręgi lub ich grupy, zależnie od sytuacji w regionach, niech mają swój plan formacji, w którym należy ukazać cele, programy i konkretny przebieg całego procesu formacyjnego braci.

Artykuł IV: Wprowadzenie do naszego życia

Nr 26

1. Kandydaci, którzy zostali przyjęci do Zakonu, winni być wprowadzani i stopniowo zapoznawani z ewangelicznym życiem franciszkańskim. Aby proces wprowadzania postępował, należy udostępnić im, pod kierunkiem formatorów, odpowiednią praktykę i wiedzę.
2. W okresie wprowadzenia formacja kandydatów, łącząc w sposób harmonijny element ludzki i duchowy, niech rzeczywiście będzie solidna, spójna oraz dostosowana do wymagań czasu i miejsca.
3. Należy zastosować odpowiednie środki służące wychowaniu aktywnemu, zwłaszcza praktykowanie zajęć i posług, przez które kandydaci będą stopniowo prowadzeni do zdobycia panowania nad sobą oraz do osiągnięcia dojrzałości psychicznej i emocjonalnej.
4. Uwzględniając specyficzne uzdolnienia naturalne i dary łaski kandydatów, należy wprowadzać ich w życie duchowe ożywiane lekturą słowa Bożego, aktywnym uczestnictwem w Liturgii, a także refleksją i modlitwą osobistą, tak aby każdy z nich był coraz bardziej pociągany ku Chrystusowi, który jest drogą, prawdą i życiem.
5. W okresie wprowadzenia bracia winni zdobyć solidną znajomość i doświadczenie ducha franciszkańsko-kapucyńskiego przez studium życia świętego Franciszka, jego zamysłu co do zachowywania Reguły, jak również historii oraz zdrowych tradycji naszego Zakonu, a zwłaszcza przez wewnętrzne i praktyczne przyswojenie sobie tego życia, do którego zostali powołani.
6. W sposób szczególny niech pielęgnują życie braterskie, czy to we wspólnocie, czy to wobec innych ludzi, z zaangażowaniem pomagając im w różnych potrzebach, aby w ten sposób mogli nauczyć się, jak każdego dnia doskonalej żyć w aktywnej i solidarnej komunii z Kościołem.
7. A zatem niech będą wychowywani do wielkodusznego i całkowitego daru z własnego życia oraz do rozwinięcia w sobie gotowości misyjnej.

Nr 27

1. Kandydaci do Zakonu powinni odbywać wszystkie etapy wprowadzenia we wspólnotach braterskich zdolnych do prowadzenia naszego życia oraz do troski o formację braci.
2. Wybór domów i ustalanie składu braterskich wspólnot formacyjnych niech będą dokonywane przez właściwych ministrów, za zgodą ich rad.
3. Erygowanie, przeniesienie oraz zniesienie domu nowicjackiego należy do ministra generalnego, za zgodą jego rady i w formie dekretu na piśmie. W szczególnych przypadkach i na zasadzie wyjątku ta sama władza może zezwolić, aby jakiś nowicjusz odbywał swój nowicjat w innym domu Zakonu pod kierownictwem kompetentnego zakonnika, który będzie spełniać rolę magistra nowicjatu.
4. Przełożony wyższy może pozwolić, aby grupa nowicjuszy zamieszkiwała przez ustalony czas w innym, wyznaczonym przezeń domu Zakonu.

Nr 28

1. Każdy brat, którym Bóg obdarza wspólnotę braterską, przynosi jej radość i jednocześnie mobilizuje nas wszystkich do odnowy w duchu naszego powołania.
2. Odpowiedzialność za wprowadzanie kandydatów spoczywa na całej wspólnocie braterskiej, ponieważ oni do niej należą.
3. Niezależnie od tego minister prowincjalny – za zgodą swej rady, w sposób i w zakresie, który on sam powinien ustalić – niech powierzy kierowanie kandydatami braciom obdarzonym doświadczeniem w życiu duchowym, braterskim i duszpasterskim, a także odpowiednią wiedzą, roztropnością, zdolnością rozeznawania duchów oraz znajomością dusz.
4. Magistrowie, zarówno postulantów, nowicjuszy, jak i profesów, niech będą wolni od jakichkolwiek zaangażowań, które mogłyby utrudniać troskę o kandydatów i kierowanie nimi.
5. Magistrom powinni towarzyszyć współpracownicy, zwłaszcza w tym, co dotyczy troski o życie duchowe i forum wewnętrzne.

Nr 29

1. Wprowadzenie do naszej formy życia konsekrowanego dokonuje się poprzez etapy postulatu, nowicjatu i ponowicjatu, i odbywa się według wymogów prawa powszechnego oraz naszego prawa partykularnego.
2. Okres wprowadzenia rozpoczyna się w dniu, w którym kandydat zostaje przyjęty do postulatu przez ministra prowincjalnego i trwa aż do profesji wieczystej. Od

momentu przyjęcia kandydat jest stopniowo wprowadzany do wspólnoty braterskiej w tym, co dotyczy formacji, życia i pracy.

Nr 30

1. Postulat jest pierwszym okresem wprowadzenia, w czasie którego dokonuje się wyboru naszego życia.
2. W tym okresie postulant poznaje nasze życie i dokonuje kolejnego, bardziej wnikliwego rozeznania swego powołania. Natomiast wspólnota braterska, ze swej strony, lepiej poznaje postulanta i upewnia się co do rozwoju jego dojrzałości ludzkiej, zwłaszcza emocjonalnej, jak też co do zdolności rozeznawania przezeń swego życia oraz znaków czasu w świetle Ewangelii.
3. Postulantowi należy przeto pomagać, szczególnie w pogłębianiu życia wiary. Z tego względu formacja postulantów zmierza nade wszystko do uzupełnienia katechezy wiary, a także do wprowadzenia w życie liturgiczne, w metodę i doświadczenie modlitwy, w studium franciszkanizmu, w życie braterskie oraz w pierwsze doświadczenia działalności apostolskiej.

Nr 31

1. Nowicjat jest okresem bardziej intensywnego wprowadzenia i pogłębionego doświadczenia franciszkańsko-kapucyńskiego życia ewangelicznego w jego zasadniczych wymaganiach. Domaga się on dojrzałej i wolnej decyzji, aby podjąć próbę naszej formy życia zakonnego.
2. W dniu rozpoczęcia nowicjatu należy sprawować obrzęd, w którym uprasza się Boga o pomoc w osiągnięciu celów właściwych temu okresowi. Dobrze jest, aby przy tej okazji nowicjusze otrzymali „odzież na czas próby”. Akt ten powinien dokonać się w gronie braterskiej wspólnoty zakonnej. Należy sporządzić dokument z rozpoczęcia nowicjatu, od którego zaczyna się życie w Zakonie.
3. W trakcie nowicjatu fundamentem procesu wprowadzenia są wartości naszego życia konsekrowanego, które winny być poznane i przeżyte w świetle przykładu Chrystusa, ewangelicznych intuicji świętego Franciszka oraz zdrowych tradycji naszego Zakonu.
4. Rytm nowicjatu niech uwzględnia główne aspekty naszego życia zakonnego, zwłaszcza poprzez szczególne doświadczenie wiary, modlitwy kontemplacyjnej, życia braterskiego, kontaktu z ubogimi oraz pracy.
5. Kierowanie nowicjuszami, pod władzą ministrów, jest zarezerwowane jedynie dla magistra, który musi być bratem naszego Zakonu i profesem o ślubach wieczystych.

6. Aby nowicjat był ważny, musi trwać dwanaście miesięcy przeżytych w tej samej wspólnocie nowicjatu. Minister za zgodą swej rady ustala jego rozpoczęcie oraz sposób odbywania.

7. Nieobecność w domu nowicjackim przez okres dłuższy niż trzy miesiące, ciągle lub z przerwami, czyni nowicjat nieważnym. Nieobecność dłuższa niż piętnaście dni musi być uzupełniona. Co do reszty, należy pilnie zachować wymogi prawa powszechnego dotyczące nowicjatu.

Nr 32

1. Ponowicjat, który rozpoczyna się złożeniem profesji czasowej, a kończy złożeniem profesji wieczystej, jest trzecim etapem wprowadzenia. W tym okresie bracia podążają ku większej dojrzałości i przygotowują się do podjęcia ostatecznej decyzji o wyborze życia ewangelicznego w naszym Zakonie.

2. Droga formacyjna ponowicjatu, ze względu na jego zasadnicze odniesienie do konsekracji zakonnej oraz profesji wieczystej, winna być taka sama dla wszystkich braci. A ponieważ w naszym powołaniu ewangeliczne życie braterskie zajmuje pierwsze miejsce, także na tym etapie powinno być mu dane pierwszeństwo.

3. Bracia niech będą prowadzeni ku żywej relacji z Chrystusem, ku coraz pełniejszemu upodobnieniu się do Niego, tak aby w Nim odnaleźć własną tożsamość. Stosownie do własnych zdolności i darów łaski niech będą wprowadzani w pogłębione studium Pisma świętego, teologii duchowości, Liturgii, historii i duchowości Zakonu. Niech też rozpoczną praktykowanie różnych form apostołatu i pracy, także domowej. Ten proces wprowadzenia powinien być realizowany zawsze z uwzględnieniem życia i stopniowego dojrzewania osoby.

Artykuł V: Ślubowanie naszego życia

Nr 33

1. Rozważajmy często, jak wielka jest łaska profesji zakonnej. Za jej przyczyną, z nowego i specjalnego tytułu, na cześć i chwałę Trójcy Przenajświętszej, podejmujemy życie, które nas prowadzi ku doskonałej miłości. Bez reszty poświęceni na służbę Bogu, adorujemy Go w duchu i prawdzie.

2. Duch Święty przez konsekrację zakonną jednoczy nas w szczególnym przymierzu z Chrystusem, czyni nas uczestnikami misterium Chrystusa, zjednoczonego nierozdzielnie z Kościołem, swą oblubienicą; wprowadza nas w taki stan życia, który jest zapowiedzią przyszłego zmartwychwstania i chwały królestwa niebieskiego.

3. Aby w tej konsekracji zebrać bardziej obfite owoce łaski chrztu świętego, zobowiązujemy się do praktykowania rad ewangelicznych według Reguły i tychże Konstytucji.
4. Chcemy w ten sposób uwolnić się od przeszkód, które mogą nas odwieść od doskonałej miłości, duchowej wolności oraz od doskonałości kultu Bożego.
5. Przez profesję, wreszcie, ciesząc się szczególnym darem Boga w życiu Kościoła, współpracujemy w jego zbawczej misji przez nasze świadectwo.
6. Zachęcamy przeto braci, aby przygotowali się do swej profesji z wielką pilnością poprzez intensywne życie sakramentalne, zwłaszcza eucharystyczne, przez żarliwą modlitwę oraz rekolekcje. A przed złożeniem profesji wieczystej wszystko to niech będzie podjęte ze szczególną intensywnością.

Nr 34

1. Po ukończeniu nowicjatu i uznaniu nowicjusza za zdatnego – na czas określony przez ministra w porozumieniu z samym nowicjuszem – składa on profesję czasową, która winna być dobrowolnie odnawiana aż do profesji wieczystej. Jeśli pozostaje wątpliwość co do zdatności nowicjusza, minister może przedłużyć czas próby, ale nie więcej niż o sześć miesięcy. Jeśli potem nowicjusz nie zostanie uznany za zdatnego, powinien zostać wydalony.
2. Okres trwania profesji czasowej nie może być krótszy niż trzy lata ani dłuższy niż sześć lat. Jeśliby uznano to za wskazane, można go przedłużyć, tak jednak, aby okres, w którym brat jest związany ślubami czasowymi, nie przekroczył w całości dziewięciu lat.
3. Jeśli brat zostanie uznany za zdatnego i sam dobrowolnie o to prosi, niech złoży profesję wieczystą w czasie oznaczonym przez ministra w porozumieniu z zainteresowanym, co jednak może nastąpić dopiero po upływie pełnego trzechlecia ślubów czasowych i nigdy przed ukończeniem przez zainteresowanego dwudziestego pierwszego roku życia. Przez profesję wieczystą brat zostaje ostatecznie włączony do wspólnoty braterskiej Zakonu ze wszystkimi prawami i obowiązkami, na mocy tych Konstytucji.
4. Po upływie czasu, na który została złożona profesja, brat może odejść z Zakonu. Ze względu na słuszne przyczyny kompetentny minister, po wysłuchaniu opinii swej rady, może odmówić mu zgody na ponowienie ślubów czasowych lub nie dopuścić do złożenia profesji wieczystej.

5. Należy zachować wszelkie inne wymogi prawa powszechnego dotyczące profesji, zwłaszcza w odniesieniu do rozporządzenia dobrami przed złożeniem profesji czasowej i wieczystej.

Nr 35

1. W trakcie celebrowania pierwszej profesji należy przekazać nasz habit zakonny, nawet jeśli nowicjusze otrzymali wcześniej „odzież na czas próby”.

2. Zgodnie z Regułą i praktyką Zakonu, nasz ubiór składa się z tuniki koloru kasztanowego z kapturem, z paska i sandałów lub – dla słusznej przyczyny – z butów. Odnośnie do zwyczaju noszenia brody, należy zachować zasadę różnorodności.

3. Pamiętając, że święty Franciszek nosił habit pokutny w formie krzyża, my także nośmy habit jako wezwanie do pokuty, jako znak konsekracji Bogu i naszej przynależności do Zakonu. Wyrazamy przez to nasz stan braci mniejszych, sprawiając, że także odzienie, które nosimy, staje się świadectwem ubóstwa.

4. Przyobleczeni w Chrystusa cichego i pokornego, powinniśmy być mniejszymi, nie na pozór, lecz prawdziwie: w sercu, w słowach i w czynach, ponieważ znaki pokory, które okazujemy na zewnątrz, niewiele posłużą zbawieniu dusz, jeśli my sami nie będziemy ożywieni duchem pokory.

5. A zatem, idąc za przykładem świętego Franciszka, ze wszystkich sił starajmy się stawać dobrymi, a nie tylko robić takie wrażenie. Bądźmy spójni w mowie i w działaniu. Uznając siebie za „mniejszych i poddanych każdemu”, jak napomina Reguła, zostawmy innym uznanie i honory.

Nr 36

1. Minister prowincjalny, a na mocy szczególnego uprawnienia także inni, o których mowa w numerze 20, mają władzę wydalenia postulanta lub nowicjusza, jeśli został uznany za niezdatnego do naszego życia.

2. W przypadku ważnym i nagłym taką samą władzę posiada zarówno magister nowicjatu, jak i postulat, jednak za zgodą rady wspólnoty braterskiej. O tym fakcie musi być natychmiast poinformowany kompetentny minister.

3. Minister generalny, za zgodą swej rady, może udzielić indultu wystąpienia z Zakonu bratu o ślubach czasowych, który o to prosi dla ważnych powodów, co skutkuje, na mocy samego prawa, dyspensą od ślubów i od wszystkich zobowiązań płynących z profesji.

4. W przypadku przejścia do innego instytutu życia konsekrowanego lub do stowarzyszenia życia apostołskiego, a także wystąpienia z Zakonu oraz wydalenia brata po profesji, czy to czasowej, czy też wieczystej, należy zachować wymogi prawa powszechnego Kościoła.

Artykuł VI: Formacja do pracy i do posługi

Nr 37

1. Powołani do życia ewangelicznego we wspólnej konsekracji zakonnej, my wszyscy, za wzorem świętego Franciszka i w wierności tradycji kapucyńskiej, jesteśmy obowiązani wyrażać apostołskość naszego powołania przez świadectwo życia we wszelkich zadaniach, jakie wypełniamy w posłuszeństwie i komunii braterskiej.

2. Tak więc, pamiętając o napomnieniu świętego Franciszka z Testamentu: „Ci, którzy nie umieją pracować, niech się nauczą”, angażujmy się w zdobycie przygotowania odpowiedniego do każdej posługi, o jaką jesteśmy proszeni.

3. W rzeczy samej, trudno jest wykonywać jakieś zajęcie w sposób właściwy bez specyficznej i odpowiedniej formacji.

4. Powinnością Zakonu jest wspieranie każdego brata w rozwijaniu właściwej mu łaski pracy. Wykonując swą pracę, bracia rzeczywiście wspierają się wzajemnie w powołaniu i umacniają harmonię życia braterskiego.

5. Formacja do pracy i posługi niech będzie zaprogramowana tak, aby bracia, zgodnie ze swymi zdolnościami i powołaniem, byli odpowiednio przygotowywani do zadań i obowiązków, które przyjdzie im wypełniać. Przeto jedni niech uczą się zawodu i nabywają umiejętności praktycznych, a inni niech poświęcają się studiom duszpasterskim i naukowym, szczególnie teologicznym.

6. Należy bardzo troszczyć się o to, aby przygotowanie do pracy i apostołatu odbywało się prawdziwie w duchu służby, w sposób odpowiedni dla konsekracji zakonnej, i aby było harmonijnie włączone w cały program wprowadzenia, zapewniając pierwszeństwo życiu braterskiemu.

Nr 38

1. Wszyscy bracia, służąc Panu jako mniejsi, niech pamiętają, że nade wszystko powinni pragnąć posiadać Ducha Pańskiego wraz z Jego uświęcającym działaniem.

2. Dlatego też, zarówno gdy nabywają jakiejś umiejętności manualnej, jak też solidnej wiedzy, niech starają się zostać świętymi i jednocześnie kompetentnymi w danej im łasce pracy.

3. Niech przygotowują się do życia apostołskiego w duchu samozaparćia i dyscypliny, według posiadanych zdolności. W ten sposób, poprzez formowanie własnej osoby i rozwijanie wiedzy, przyczyniają się do dobra wspólnego Zakonu, Kościoła i społeczeństwa.

4. Studia, rozjaśnione i ożywione miłością Chrystusa, niech we wszystkim będą zgodne z charakterem naszego życia.

5. Bracia przeto, oddając się studiom, niech rozwijają umysł i serce, tak aby zgodnie z intencją świętego Franciszka czynili postępy w powołaniu. Istotnie bowiem formacja do jakiegokolwiek rodzaju pracy jest integralną częścią naszego życia zakonnego.

Nr 39

1. W naszym Zakonie apostołskim troska duszpasterska niech przenika całą formację, aby wszyscy bracia, każdy według własnych zdolności, mogli czynem i słowem głosić królestwo Boże, jako uczniowie i prorocy naszego Pana Jezusa Chrystusa, mając na uwadze potrzeby duszpasterskie swoich regionów oraz zadania misyjne i ekumeniczne Kościoła.

2. Formacja w dyscyplinach filozoficznych i teologicznych, przekazywana przede wszystkim według doktryny franciszkańskiej, niech przebiega w zgodzie ze stopniowym otwieraniem się umysłów na misterium Chrystusa.

3. Formacja ta winna odbywać się w prowincjalnych lub międzyprovincialnych ośrodkach akademickich Zakonu. Gdyby nie było to możliwe, ze względu na sytuację regionu lub prowincji albo też z uwagi na inne szczególne uwarunkowania, bracia niech uczęszczają do innych ośrodków akademickich. Powinno się jednak preferować, jeśli to możliwe, współpracę z instytutami franciszkańskimi. Należy wówczas zapewnić odpowiednią formację franciszkańsko-kapucyńską.

4. Bracia powołani do święceń powinni być formowani według norm ustanowionych przez Kościół, z uwzględnieniem charakteru naszej wspólnoty braterskiej. Aby otrzymać święcenia, wymagana jest zgoda ministra prowincjalnego i jego rady.

Nr 40

1. Formatorzy niech mają świadomość, że to bracia formowani są głównymi autorami formacji, jaką mają osiąść, i podstawowa odpowiedzialność spoczywa na nich samych, w ufnej współpracy z formatorami.

2. Bracia, którym powierzono nauczanie, niech nade wszystko dają świadectwo życia i niech rozwijają głęboką komunę myślenia i działania pomiędzy sobą oraz ze studentami. W nauczaniu i w rozmowach ze studentami niech używają metod aktywnych, które umożliwią braciom w formacji zdobywanie wiedzy żywej i spójnej.

3. Wykłady niech przygotowują i przeprowadzają z największą starannością, idąc za wskazaniem Kościoła. Niech uważnie śledzą rozwój swojej dyscypliny i dostosowują doń swe wykłady.

4. Zachęca się także, by angażowali swe siły w badania, w przygotowywanie i publikowanie dzieł naukowych, zwłaszcza o tematyce franciszkańskiej. W tym celu im samym oraz innym braciom mogą służyć pomocą promowane przez Zakon instytuty franciszkańskie.

Artykuł VII: Formacja ciągła

Nr 41

1. Pomni na świętego Franciszka i jego zachętę: „Bracia, zacznijmy służyć Panu Bogu, ponieważ dotychczas uczyniliśmy niewiele albo nic dobrego!”, wszyscy winniśmy być świadomi konieczności formacji trwającej nieustannie.

2. Formacja ciągła jest procesem odnowy osobistej i wspólnotowej oraz odpowiedniego dostosowania struktur i działalności, który ma sprawić, że zawsze będziemy zdolni żyć naszym powołaniem według Ewangelii w konkretnej rzeczywistości każdego dnia.

3. Formacja ciągła obejmuje w sposób spójny całą osobę. Ma ona jednak dwa aspekty: nawrócenie duchowe poprzez nieustanny powrót do źródeł życia chrześcijańskiego i do pierwotnego ducha Zakonu, co ma się realizować w formach przystosowanych do czasu i kultury, a także odnowę kulturalną i zawodową przez, by tak rzec, techniczne przystosowanie do warunków czasu. Wszystko to sprzyja większej, twórczej wierności naszemu powołaniu.

Nr 42

1. Formacja ciągła dotyczy wszystkich braci, ponieważ jest ona niczym innym, jak tylko nieustannym rozwijaniem naszego powołania. A zatem obowiązkiem i prawem każdego brata jest to, aby bez cienia wątpliwości i ze wszech miar zatroszczył się o własną formację ciągłą.

2. Wszyscy ministrowie i gwardiani niech uznają za codzienny i zasadniczy obowiązek swojej posługi duszpasterskiej wspieranie formacji ciągłej braci sobie powierzonych.

3. W szczególności sami ministrowie, jak też inni formatorzy, niech zatroszczą się o to, by w tych, którzy są przyjmowani do Zakonu, dojrzało przekonanie, że przez całe życie konieczne jest pogłębianie własnej formacji, ponieważ żaden brat, ukończywszy formację początkową, nie może uważać się za w pełni przygotowanego raz na zawsze.

Nr 43

1. Zakon powinien posiadać narzędzia formacyjne odpowiadające naszemu charyzmatowi i udostępniać je wszystkim braciom.

2. W poszczególnych okręgach należy ustanowić własne normy w odniesieniu do formacji ciągłej, według różnorodności czasu i miejsca oraz uwarunkowań personalnych.

3. Program taki niech będzie spójny, dynamiczny i kompletny. Niech obejmuje całe życie zakonne w świetle Ewangelii i w duchu braterstwa.

4. Codzienne życie braterskie bardzo sprzyja formacji ciągłej. W rzeczy samej, pierwszą szkołą formacji jest codzienne doświadczenie życia zakonnego z jego normalnym rytmem modlitwy, refleksji, relacji braterskich i pracy.

5. Zalecane są ponadto środki nadzwyczajne, to znaczy inicjatywy nowe lub odnowione, służące formacji ciągłej, przy współpracy braterskich wspólnot lokalnych i prowincjalnych, które istnieją w ramach pojedynczych prowincji lub regionów czy też konferencji przełożonych wyższych.

6. Ministrowie niech zatroszczą się o to, aby uzdolnieni bracia otrzymali odpowiednie przygotowanie w instytutach, wydziałach lub uniwersytetach, zarówno w zakresie nauk teologicznych czy też innych nauk, jak i w zakresie różnych umiejętności oraz zawodów, tak jak wyda się to stosowne dla posługiwania w Kościele i Zakonie.

7. Aby wspierać ducha braterstwa w całym Zakonie, dla doskonalenia formacji i rozwijania kultury franciszkańskiej poleca się nasze Kolegium Międzynarodowe w Rzymie.

8. Zaleca się ponadto ochronę i dowartościowanie bibliotek oraz innych dóbr kultury Zakonu, w uznaniu ich funkcji formacyjnej. Są one świadectwem naszej tożsamości, duchowości i działań apostołskich.

Nr 44

1. Każdy brat niech z oddaniem zaangażuje się w godne postępowanie na drodze powołania franciszkańsko-kapucyńskiego, do którego wezwał go Bóg.

2. Wszyscy przeto usilnie starajmy się o zachowanie daru powołania zakonnego i wytrwałości, zarówno w nas, jak i w innych, oraz o jego umacnianie przez wierną współpracę z łaską Bożą, przez roztropną czujność i trwanie na modlitwie.

3. Strzeżmy się także, bracia, aby nie popaść w apostazję serca, która występuje wtedy, gdy z powodu oziębłości, pod zewnętrznymi pozorami stanu zakonnego, nosi się zeświecczałe serce, odchodząc od ducha i od miłości własnego powołania, a ulegając duchowi pychy i zmysłowości tego świata. Lecz pomni na słowa Apostoła: „Nie bierzcie więc wzoru z tego świata”, unikajmy wszystkiego, co ma choćby posmak grzechu i osłabia życie zakonne.

4. Skoro więc pozostawiliśmy świat, starajmy się niczego innego nie pragnąć, niczego innego nie chcieć, aby nic innego nas nie radowało, jak tylko podążanie za Duchem Pańskim wraz z Jego uświęcającym działaniem oraz podobanie się Mu we wszystkim, tak abyśmy prawdziwie jako bracia i ubodzy, łagodni i spragnieni świętości, miłosierni i czystego serca, byli w końcu takimi, by świat przez nas mógł poznać pokój i dobroć Boga.

Rozdział III: Nasze życie modlitwy

Nr 45

1. Modlitwa do Boga jako oddech miłości rodzi się z poruszenia Ducha Świętego, dzięki czemu człowiek wewnętrzny przyjmuje postawę zasłuchania w głos Boga, który przemawia w jego sercu.
2. Bóg, który ukochał nas jako pierwszy, faktycznie przemawia do nas na różne sposoby: we wszystkich stworzeniach, w znakach czasu, w życiu ludzi, w naszym sercu, a zwłaszcza przez swoje słowo w historii zbawienia.
3. W modlitwie, odpowiadając Bogu, który mówi do nas, osiągamy pełnię, o ile porzucamy miłość własną i w komunii z Bogiem oraz ludźmi przemieniamy się w Chrystusa Boga-Człowieka.
4. Sam bowiem Chrystus jest naszym życiem, naszą modlitwą i naszym działaniem.
5. A zatem rzeczywiście prowadzimy synowską rozmowę z Ojcem, kiedy żyjemy Chrystusem i modlimy się w Jego Duchu, który woła w naszym sercu: Abba, Ojcze!
6. Konsekrowani bardziej wewnętrznie na służbę Bogu przez profesję rad ewangelicznych, usiłujmy w wolności ducha rozwijać wiernie i nieustannie życie modlitwy.
7. Pielęgnujmy przeto z największym zaangażowaniem ducha świętej modlitwy i pobożności, któremu powinny służyć wszystkie inne sprawy doczesne, abyśmy stali się prawdziwymi naśladowcami świętego Franciszka, który zdawał się być nie tyle kimś, kto się modli, ile raczej człowiekiem, który stał się modlitwą.
8. Pragnąc ponad wszystko Ducha Pańskiego wraz z Jego uświęcającym działaniem i modląc się zawsze do Boga czystym sercem, dajmy ludziom świadectwo autentycznej modlitwy, tak aby wszyscy mogli zobaczyć i doświadczyć na naszym obliczu oraz w życiu naszych braterskich wspólnot odbicie dobroci i łaskowości Boga obecnego w świecie.

Nr 46

1. Nasza modlitwa niech będzie swoistym wyrazem naszego powołania braci mniejszych.
2. Modlimy się prawdziwie jako bracia, gdy gromadzimy się w imię Chrystusa we wzajemnej miłości, tak aby Pan był rzeczywiście obecny pośród nas.

3. I modlimy się prawdziwie jako mniejsi, gdy żyjemy z Chrystusem ubogim i pokornym, powierzając Ojcu błagania ubogich i dzieląc z nimi faktycznie warunki ich życia.
4. Dochowujmy zatem wierności temu, co przyrzekliśmy, wypełniając w życiu to, czego chce Pan i chcąc tego, co Jemu jest miłe.
5. W ten sposób modlitwa i działanie, inspirowane przez jednego i tego samego Ducha Pańskiego, zamiast przeciwstawiać się sobie, dopełniają się wzajemnie.
6. Modlitwa franciszkańska ma charakter uczuciowy, jest modlitwą serca, która prowadzi nas do wewnętrznego doświadczania Boga. Kiedy kontemplujemy Boga, najwyższe Dobro i wszelkie Dobro, od którego pochodzi każde dobro, nasze serce powinno pałać uwielbieniem, dziękczynieniem, zachwytem i pochwałą.
7. Dostrzegając Chrystusa we wszystkich stworzeniach, idźmy przez świat głosząc pokój i pokutę, zapraszając wszystkich do chwalenia Boga jako świadkowie Jego miłości.

Nr 47

1. Konsekrowani na służbę Bogu przez chrzest i bardziej wewnętrznie zjednoczeni z Nim przez profesję zakonną, cenimy wielce świętą Liturgię, która jest wykonywaniem urzędu kapłańskiego Chrystusa, punktem kulminacyjnym wszelkich działań Kościoła i źródłem życia chrześcijańskiego. Z tegoż źródła zasilamy życie duchowe, osobiste oraz braterskie i udostępniamy wiernym jego skarby.
2. Miejmy przeto w najwyższym szacunku tajemnicę Eucharystii i święte Oficjum, bo święty Franciszek chciał, aby kształtowały one całe życie wspólnoty braterskiej.
3. Biermy udział w świętej Liturgii z pobożnością i w godnej postawie zewnętrznej.
4. Troskliwie zachowujmy wierność wobec przepisów liturgicznych, godząc ją z kreatywnością i spontanicznością oraz uwzględniając lokalne kultury, według pierwotnego ducha tychże przepisów.
5. Aby słowo Boże wnikało głębiej do naszych serc, a wewnętrzne uczestniczenie w świętych tajemnicach coraz bardziej odnawiało nasze życie, zadbajmy w naszych celebracjach o stosowną przestrzeń dla milczenia, które jest częścią samej akcji liturgicznej.
6. Naśladując świętego Franciszka, który często wyrażał swe uczucia przez śpiew i muzykę, niech nasze celebacje liturgiczne będą, na ile to możliwe, sprawowane ze śpiewem, zwłaszcza w dni świąteczne. Zwracajmy jednak uwagę nie tyle na

melodykę głosu, ile raczej na nasz wewnętrzny udział, aby głos współbrzmiał z naszym duchem, a nasz duch z Bogiem.

7. Jeśli idzie o ryt, bracia niech dostosują się do przepisów wydanych przez kompetentną władzę kościelną dla regionu, w którym się znajdują.

Nr 48

1. W pełni świadomie i aktywnie bierzmy udział w Eucharystii, która jest źródłem życia Kościoła oraz korzeniem, fundamentem i sercem naszego życia braterskiego. Sprawujmy misterium paschalne Jezusa Chrystusa aż do chwili Jego przyjścia, niczego nie zachowując dla siebie, aby nas całych przyjął Ten, który cały nam się oddaje.

2. Aby stało się bardziej oczywiste, że w łamaniu chleba eucharystycznego jesteśmy wyniesieni do komunii z Chrystusem oraz między sobą, aby więc uwypuklić jedność ofiary, kapłaństwa i wspólnoty braterskiej, niech we wszystkich naszych domach codziennie będzie sprawowana Msza święta wspólnoty braterskiej. Gdyby nie było to możliwe, należy często celebrować Eucharystię z udziałem wszystkich braci.

3. Eucharystia, w której pod konsekrowanymi postaciami jest dla nas obecny sam Pan Jezus Chrystus, niech będzie przechowywana w naszych kaplicach i kościołach w miejscu i na sposób jak najbardziej godny.

4. Za przykładem świętego Franciszka, z wiarą, pokornym szacunkiem i pobożnością, adorujmy Jezusa Chrystusa obecnego w Eucharystii. Razem z Nim ofiarujmy Ojcu przez Ducha Świętego nas samych i nasze działania, i przed Nim – duchowym centrum wspólnoty braterskiej – często pozostawajmy na żarliwej modlitwie.

Nr 49

1. Liturgia godzin, przedłużająca na kolejne godziny dnia łaskę Eucharystii, jest modlitwą Chrystusa, który jednoczy ze sobą Kościół w uwielbieniu i błagalnym wstawiennictwie, jakie On nieustannie kieruje do Ojca dla dobra wszystkich ludzi.

2. Sprawujmy godnie Liturgię godzin, do której Kościół nas zobowiązuje na mocy naszej profesji, aby mieć udział w odwiecznym hymnie uwielbienia, sprowadzonym na ziemię przez Słowo Wcielone, i abyśmy jednoczyli się z głosem Kościoła, który mówi do Chrystusa Oblubieńca, odczuwając przedsmak chwały, jaka nieprzerwanie rozbrzmiewa przed tronem Boga i Baranka.

3. A zatem cała wspólnota braterska niech gromadzi się codziennie w imię Chrystusa, aby dzięki czynić Ojcu w Duchu Świętym, wspominając tajemnice zbawienia w Liturgii godzin, przez którą misterium Chrystusa przenika i przemienia czas. Jeśli nie byłoby możliwe wspólne celebrowanie jej w całości, należy sprawować wspólnotowo przynajmniej jutrznię i nieszpory.
4. Ponadto zalecamy, aby bracia czynili tak, gdziekolwiek są czy też znaleźliby się, i aby sprawowali – zgodnie z warunkami miejsca – Liturgię godzin wraz z wiernymi.
5. Kapituła domowa, za zgodą ministra, niech ustali domowy porządek dnia i pracy w taki sposób, aby przebieg dnia i wszelkie nasze zajęcia były poświęcone na chwałę Bożą, z uwzględnieniem specyficznych sytuacji osób, czasu i kultury.
6. Gdy nie możemy uczestniczyć we wspólnotowym sprawowaniu Liturgii godzin, pamiętajmy, że także w odmawianiu indywidualnym jednoczymy się duchowo z Kościołem, a zwłaszcza z braćmi. Z taką samą głęboką intencją niech modlą się ci bracia, którzy odmawiają Oficjum Ojciec nasz, zgodnie z Regułą.

Nr 50

1. Niech nasza modlitwa czerpie natchnienie z nauczania proroków i psalmistów, a nade wszystko z przykładu Syna Bożego, który przyjmując kondycję ludzką, także w swej modlitwie, stał się uczestnikiem tego, czym żyją Jego bracia, i który ofiarując siebie samego, wstawia się za nimi u Ojca.
2. Święty Franciszek, który poprzez kontemplację odkrył Boży plan, chciał w pełni uczestniczyć w miłości Chrystusa do człowieka, przygarniając trędowatych oraz głosząc wszystkim dobrą nowinę o nadziei i pokoju przez nawrócenie.
3. Także nasi pierwsi bracia kapucyni, dając pierwszeństwo życiu kontemplacyjnemu i samotności, byli uważni i troskliwi wobec potrzeb ludzi, a także doświadczali obecności Boga w zdarzeniach codzienności oraz w sprawach ludzkich.
4. Idąc za ich przykładem, usiłujmy odnajdować przejawy Bożej miłości w biegu historii, w pobożności ludowej i w poszczególnych kulturach różnych regionów.
5. Niech przeto nasza modlitwa będzie wyrazem powszechnej solidarności i współodczuwania. Upodabniając ją jak najpełniej do modlitwy Jezusa, stańmy się głosem każdej rzeczywistości ludzkiej, przyjmując na siebie radości i nadzieje, bóle i strapienia wszystkich ludzi.

Nr 51

1. Mając świadomość, że w modlitwie współpracujemy z Bogiem dla przyjścia Jego królestwa i dla budowania Ciała Chrystusa, i pomnąc na katolickiego ducha świętego Franciszka, błagajmy Pana za świętą matkę Kościół, za papieża, za tych którzy nami rządzą, za wszystkich ludzi, za zbawienie całego świata, a w szczególności za całą rodzinę franciszkańską i za dobrodziejów.

2. Wiara w Chrystusa zmartwychwstałego podtrzymuje naszą nadzieję i utrzymuje żywą komunie z braćmi, którzy spoczywają w pokoju z Chrystusem. Zjednoczeni we wzajemnej wymianie dóbr duchowych, w celebracji eucharystycznej i w naszych modlitwach, polecajmy Bogu miłosiernemu wszystkich zmarłych. Z wdzięcznością i poczuciem miłości bliźniego ofiarujemy szczególne modlitwy za zmarłych zgodnie z tym, co postanawiają Ordynacje kapituł generalnych.

Nr 52

1. Każdej niedzieli Kościół sprawuje pamiątkę zmartwychwstania Pańskiego, a w trakcie roku liturgicznego, który ma swe centrum w Triduum Paschalnym, przywołuje i udziela tajemnic odkupienia wszystkim wiernym, aby mogli zostać napełnieni łaską zbawienia.

2. Przeżywajmy niedzielę, Wielkanoc każdego tygodnia, zasluchani w słowo Boże i w komunii łamana się jednym chlebem dla umocnienia naszego życia we wspólnocie braterskiej. W Dzień Pański oddawajmy się chętnie postudze duszpasterskiej. Celebując z radością i wdzięcznością dar stworzenia, umacniajmy w sobie żarliwe oczekiwanie na niedzielę, która nie zna zachodu słońca i która wprowadzi nas do spoczynku w Bogu.

3. Całym sercem ogarniajmy bogactwo łaski, zdroj ducha i życia, które płynie dla nas z celebrowania roku liturgicznego i sakramentów, co jest niewyczerpanym źródłem strawy duchowej i przewodnią drogą naszej formacji.

4. Celebując tajemnice zbawienia, jako dzieci Boże, pozwólmy się prowadzić w naszej modlitwie Duchowi Świętemu, aby pomógł nam każdego dnia coraz bardziej wzrastać w Chrystusie dla osiągnięcia pełnej komunii z Ojcem i z braćmi.

5. W duchu Ewangelii świętej i zgodnie z rytmem roku liturgicznego czcimy i przepowiadamy wiernym w sposób szczególny tajemnice człowieczeństwa Chrystusa, a zwłaszcza Narodzenia i Męki, w których święty Franciszek podziwiał miłość i pokorę Pana.

6. Również w święta błogosławionej Dziewicy Maryi, jak i we wspomnienia świętych Kościół głosi zmartwychwstanie swego Pana. A zatem czcimy ze

szczególnością pobożnością – zwłaszcza poprzez kult liturgiczny, modlitwę Anioł Pański i różaniec – Maryję Matkę Boga i Dziewicę poczętą bez grzechu, córkę i służebnicę Ojca, matkę Syna i oblubienicę Ducha Świętego, uczynioną Kościołem, jak wyraził to święty Franciszek, a także popieramy pobożność maryjną wśród ludu. Maryja jest wszakże naszą matką i orędowniczką, patronką naszego Zakonu, uczestniczką ubóstwa i męki swego Syna oraz – jak wskazuje doświadczenie – drogą do osiągnięcia ducha Chrystusa ubogiego i ukrzyżowanego.

7. Jednocześnie, zgodnie ze starożytną tradycją, czcimy pobożnie świętego Józefa, wiernego oblubieńca Dziewicy Maryi, opiekuna naszego Odkupiciela i pokornego pracownika.

8. Kultuwujemy i popieramy, według lokalnych zwyczajów, nabożeństwo do świętego Ojca Franciszka, wzoru braci mniejszych, do świętej Klary oraz do świętych, zwłaszcza kapucyńskich, zwracając uwagę, aby taki kult był zawsze zgodny z duchem świętej Liturgii.

Nr 53

1. W Liturgii Bóg sam wychodzi nam na spotkanie ze swoim słowem i mówi do nas. My zaś, modląc się Jego własnymi słowami zaczerpniętymi z Pisma świętego, odpowiadamy Mu ufnie otwartym sercem.

2. Ponieważ nasza konsekracja rodzi się i jest budowana przez słowo Boże, idąc za przykładem świętego Franciszka, kultuwujemy wielką zażyłość ze słowem, abyśmy postępowali w doświadczeniu Boga i stawali się ewangelicznie przejrzysti dla Kościoła i dla świata.

3. Każdego dnia przeznaczajmy dostateczną ilość czasu na modlitewną lekturę Pisma świętego i umacniajmy prawdziwą pobożność także poprzez inne książki duchowe.

4. Starajmy się też karmić nasze życie ewangeliczne we wspólnocie braterskiej, znajdując czas na dzielenie się słowem Bożym i pozwalając, aby ono przemawiało do nas.

5. Aby mieć zawsze przed oczyma duszy drogę i życie, które ślubowaliśmy, w każdym okręgu należy ustanowić zasady wspólnotowej lektury Pisma świętego, Reguły, Testamentu i Konstytucji, jak też wspólnotowego odnawiania profesji.

Nr 54

1. Strzeżmy i rozwijajmy ducha kontemplacji, który jaśnieje w życiu świętego Franciszka i naszych pierwszych braci. Poświęcajmy mu przeto stosownie dużo czasu, kultywując modlitwę myślną.
2. Modlitwa myślna jest duchową mistrzynią braci, którzy jeśli są prawdziwymi i duchowymi braćmi mniejszymi, modlą się nieustannie, nade wszystko wewnątrz. Modlić się bowiem to nic innego, jak rozmawiać z Bogiem w sercu. Stąd też nie modli się ten, kto mówi do Boga tylko wargami. Każdy niech przeto usiłuje praktykować modlitwę myślną czy kontemplację i zgodnie z nauczaniem Chrystusa, najlepszego mistrza, adorować odwiecznego Ojca w duchu i prawdzie, starając się z usilną troskliwością, aby bardziej rozjaśnić umysł i rozpalić serce, niż formułować słowa.
3. Autentyczna modlitwa myślna prowadzi nas do ducha prawdziwej adoracji, jednoczy nas wewnątrz z Chrystusem i pomaga w nieustannym powiększaniu owocności świętej Liturgii w życiu duchowym.
4. Aby też nigdy nie osłabł w nas duch modlitwy i pobożności, lecz każdego dnia rozpałał się coraz bardziej, musimy codziennie oddawać się temu ćwiczeniu.
5. Ministrowie, gwardiani oraz inni, którym powierzona jest troska o życie duchowe, niech starają się, aby wszyscy bracia postępowali w znajomości i w praktykowaniu modlitwy myślnej.
6. Niech bracia czerpią ze zdrowych źródeł duchowości chrześcijańskiej i franciszkańskiej ducha modlitwy oraz samą modlitwę – dla nabycia wzniosłej znajomości Jezusa Chrystusa.

Nr 55

1. Pierwszeństwo ducha i życia modlitwy niech będzie realizowane bezwarunkowo przez wspólnoty braterskie, jak też przez poszczególnych braci, gdziekolwiek się znajdują, tak jak wymagają tego słowa i przykład świętego Franciszka oraz autentyczna tradycja kapucyńska.
2. Sprawą najwyższej wagi jest kształtowanie świadomości, iż modlitwa osobista stanowi dla nas żywotną potrzebę. Każdy brat, gdziekolwiek by się znalazł, niech postara się każdego dnia o wystarczający czas na modlitwę myślną, na przykład jedną pełną godzinę.
3. Kapituły prowincjalne i domowe niech zatroszczą się, aby wszyscy bracia mieli każdego dnia czas konieczny na modlitwę myślną, praktykowaną wspólnie i prywatnie.

4. Domowa wspólnota braterska niech na swych kapitułach podejmuje kwestię modlitwy wspólnotowej i osobistej braci. Bracia, a nade wszystko gwardiani, ze względu na swój urząd pasterski, niech czują się wzajemnie odpowiedzialni za rozwijanie życia modlitwy.

5. Jako uczniowie Chrystusa, choć ubodzy i słabi, starajmy się trwać na modlitwie, tak aby ci, którzy szczerze szukają Pana, czuli się pociągnięci do modlenia się razem z nami.

6. Dbajmy wśród ludu Bożego o ducha i o rozwój modlitwy, zwłaszcza wewnętrznej, ponieważ od samego początku było to charyzmatem naszej braterskiej wspólnoty kapucynów i, jak dowodzi historia, załączkiem prawdziwej odnowy. Przeto angażujemy się gorliwie, aby osiąść sztukę modlitwy i przekazywać ją innym.

7. Wychowywanie prostymi sposobami do modlitwy i doświadczenia Boga niech będzie charakterystyką naszego działania apostolskiego. Warto usilnie starać się, aby nasze wspólnoty braterskie stały się autentycznymi szkołami modlitwy.

Nr 56

1. Aby nieustannie odnawiać nasze życie zakonne, niech wszyscy bracia każdego roku odprawią rekolekcje. Ponadto niech będą organizowane również inne okresy skupienia

2. W tym celu ministrowie i gwardiani niech postarają się, aby każdy brat, także żyjący poza domem zakonnym, miał ku temu odpowiedni czas oraz sposobność.

Nr 57

1. Każda wspólnota braterska powinna być wspólnotą modlitwy. W tym celu we wszystkich okręgach należy z największą troskliwością, stosując odpowiednie środki, zadbać o formowanie zarówno poszczególnych braci, jak i całych wspólnot do ducha oraz do praktyki modlitwy.

2. Jest rzeczą pożyteczną utworzyć dla jednego lub kilku okręgów braterskie wspólnoty skupienia i kontemplacji. Bracia, którzy zgodnie z różnorodnością łaski Bożej należą do takich wspólnot, żyjąc w komunii jedności ze wspólnotą prowincjalną, niech mają na uwadze to, co święty Franciszek napisał dla tych, którzy chcą prowadzić życie zakonne w pustelniach.

3. Takie wspólnoty skupienia niech będą otwarte dla wszystkich innych braci, którzy, jak Bóg im dozwoli, zapragną spędzić tam jakiś określony czas, aby bardziej intensywnie uczestniczyć w modlitwie i w życiu z Bogiem.

Nr 58

1. Milczenie, które jest wiernym strażnikiem życia wewnętrznego i jednocześnie wymogiem miłości bliźniego w życiu wspólnotowym, niech będzie z wielkim szacunkiem zachowywane we wszystkich naszych wspólnotach braterskich ze względu na troskę o życie modlitwy, o studium oraz o refleksję.
2. Zadaniem kapituły domowej jest ochrona atmosfery modlitwy i skupienia w naszych wspólnotach braterskich, a także eliminacja wszystkiego, co jej szkodzi.

Nr 59

1. Przez świętą miłość, którą jest Bóg, święty Franciszek wzywa wszystkich braci, aby usunąwszy wszelkie przeszkody i odrzuciwszy wszystkie troski i kłopoty, czystym sercem i czystym umysłem jak najlepiej służyli Panu Bogu, kochali Go, wielbili i czcili.
2. Przyjmując sercem posłusznym i otwartym przesłanie naszego Ojca i Brata, miejmy wzrok i serce nieustannie utkwione w Bogu, abyśmy wewnętrznie oczyszczeni, wewnętrznie oświeceni i rozpaleni ogniem Ducha Świętego, potrafili pociągnąć wszystkich do umiłowania rzeczy niewidzialnych i aby świat spragniony Boga został oświecony poznaniem Pana i napełniony Jego błogosławieństwem.
3. Prowadzeni przez Ducha, przygotowujmy w sobie zawsze mieszkanie i miejsce pobytu Temu, który jest Panem Bogiem Wszechmogącym, Ojcem i Synem, i Duchem Świętym.

Rozdział IV: Nasze życie w ubóstwie

Artykuł I: Nasze zobowiązanie ubóstwa

Nr 60

1. Bóg najwyższy, w doskonałej Trójcy i prostej Jedności, jest tajemnicą pokory. Czysta relacja miłości pomiędzy Osobami Bożymi, która znajduje wyraz w akcie stworzenia i w historii zbawienia, stanowi wzór każdej relacji ludzkiej i fundament naszego życia w ubóstwie i pokorze.
2. Najwyższym wyrazem pokory Boga jest Jezus Chrystus, Syn, który wszystko otrzymuje od Ojca i wszystko przekazuje Ojcu w Duchu, i który został posłany, by ewangelizować ubogich. Ten, który był bogaty, uczynił się ubogim dla nas, stając się podobnym do ludzi, abyśmy stali się bogatymi za przyczyną Jego ubóstwa.
3. Od narodzenia w żłóbku aż po śmierć na krzyżu kochał ubogich i świadczył o miłości Ojca, który ich szuka, dając tym przykład uczniom.
4. Kościół uznaje dobrowolne ubóstwo za znak naśladowania Chrystusa, zwłaszcza u zakonników, i proponuje świętego Franciszka jako proroczy wizerunek ubóstwa ewangelicznego.
5. On to, przepelniony podziwem dla piękna Boga, który jest pokorą, cierpliwością i łagodnością, dojrzał do wyboru ubóstwa, odczytywanego w pokorze Wcielenia i w miłości Męki Pańskiej, aby jako obnażony naśladować obnażonego i ukrzyżowanego Pana.
6. Ewangeliczny ideał ubóstwa poprowadził Franciszka ku pokorze serca i radykalnemu wyzbyciu się siebie, ku współczuciu wobec ubogich i słabych oraz ku dzieleniu z nimi ich życia.

Nr 61

1. Idąc za ewangelicznymi intuicjami świętego Franciszka i za tradycją naszego Zakonu, jako nasz szczególny obowiązek podejmujemy naśladowanie ubóstwa Pana Jezusa Chrystusa w prostocie życia i w radosnej surowości, w wytrwałej pracy, w zaufaniu Opatrzności i w miłości wobec ludzi.
2. Ubóstwo, wybrane dla naśladowania Chrystusa, czyni nas uczestnikami Jego synowskiej relacji z Ojcem i Jego roli jako brata i sługi pośród ludzi, i prowadzi nas do solidarności z małymi tego świata.

3. Przyłgnięcie do ewangelicznego ideału ubóstwa wymaga dyspozycyjności w kochaniu oraz upodobnienia się do Chrystusa ubogiego i ukrzyżowanego, który przyszedł na świat, aby służyć.
4. Nie przywłaszczajmy sobie darów natury i łaski, jakoby zostały nam dane wyłącznie dla nas samych, lecz usiłujmy oddawać je całkowicie do dyspozycji ludu Bożego.
5. Używajmy dóbr doczesnych z wdzięcznością, dzieląc się z potrzebującymi, i jednocześnie dawajmy świadectwo właściwego używania rzeczy wobec tych ludzi, którzy pożądamy ich zachłannie.
6. Wtedy prawdziwie obwieścimy ubogim, że Bóg jest z nimi, kiedy będziemy im oddani, faktycznie dzieląc warunki ich życia.

Nr 62

1. Aby nasze ubóstwo indywidualne i wspólnotowe było autentyczne, musi być odzwierciedleniem ubóstwa wewnętrznego, a więc takiego, które nie wymaga żadnych wyjaśnień.
2. Ubóstwo wymaga wstrzemięźliwego i prostego sposobu życia. Usiłujmy przeto ograniczać do minimum nasze wymagania materialne, abyśmy żyli tym tylko, co konieczne, zdecydowanie odrzucając wszelką mentalność i praktykę konsumizmu.
3. Surowość czyni nas bardziej otwartymi na wartości ducha, chroni przed tym wszystkim, co osłabia naszą relację z Bogiem i z braćmi, a także otwiera nas na solidarność.
4. Postawa minoritas wymaga, abyśmy nie szukali dla siebie form prestiżu, władzy, dominacji społecznej, politycznej czy kościelnej. Wybierajmy raczej bycie sługami i poddanymi wszelkiemu ludzkiemu stworzeniu, akceptując niepewność i kruchość naszego stanu życia braci mniejszych.
5. Przyjmijmy zatem wszystkie wymogi życia bez własności, świadomi, że ubóstwo pozbawione minoritas nie ma sensu i staje się zarozumiałością. Podobnie też bądźmy świadomi, że minoritas bez ubóstwa jest fałszywa.

Nr 63

1. Świadomie żyjemy w solidarności z nieprzeliczonymi ubogimi całego świata i poprzez naszą działalność apostołską zachęcajmy lud, zwłaszcza chrześcijan, do dzieł sprawiedliwości i miłości bliźniego, aby popierać dobro wspólne.

2. Godni pochwały są bracia, którzy w szczególnych sytuacjach swego środowiska, żyjąc z ubogimi, dzieląc ich stan życia i uczestnicząc w ich dążeniach, pobudzają ich do postępu społecznego i kulturalnego, a także do nadziei na dobra wieczne.

3. Musi być jednak jasne, że opcja pierwszeństwa na rzecz ubogich jest wyzwaniem dla nas wszystkich jako wspólnoty braterskiej i wymaga konkretnych przedsięwzięć wspólnotowych jako owocu podejmowanych razem decyzji.

Nr 64

1. Praktykujmy życie wspólne i chętnie dzielimy się pomiędzy sobą rzeczami otrzymanymi indywidualnie.

2. Na mocy naszej profesji zakonnej jesteśmy zobowiązani do przekazywania wspólnocie braterskiej wszelkich dóbr, łącznie z pensjami, emeryturami, dotacjami, ubezpieczeniami, które otrzymujemy z jakiegokolwiek tytułu.

3. Wspólnota braterska niech zapewni każdemu bratu pożywienie, odzież i rzeczy konieczne do wypełniania powierzonych mu zadań. Aby uszanować tę samą godność wszystkich braci, należy unikać jakichkolwiek form zarówno uprzywilejowania, jak też egalitaryzmu. Ponadto należy zawsze liczyć się z tym, że nasz styl życia powinien być świadectwem ewangelicznego ubóstwa, *minoritas* i braterstwa w różnych kontekstach społecznych i kulturowych.

4. Ministrowie i gwardiani niech będą dla braci przykładem postawy *minoritas* w trosce o ubóstwo i niech wspierają jego zachowywanie.

Nr 65

1. Ponieważ ubóstwo ewangeliczne jest istotnym zobowiązaniem naszej formy życia, na kapitułach, czy to generalnych lub prowincjalnych, czy też domowych, podejmujemy decyzje odnoszące się do coraz wierniejszego sposobu zachowywania go w formach odpowiadających wymogom czasu i różnorodności miejsca, a przez to nieustannie potrzebujących odnowy.

2. We wzajemnej miłości i poddani Duchowi Pańskiemu często weryfikujmy nasz sposób zachowywania ubóstwa. Nasz styl życia osobistego i wspólnotowego niech zawsze będzie prosty i surowy, świadectwo naszych wspólnot braterskich – prorocze i wiarygodne, pełnienie zaś naszej misji pośród ubogich – szczodre i autentyczne.

Artykuł II: Ubóstwo w odniesieniu do dóbr i pieniędzy

Nr 66

1. Zachowujmy ubóstwo, które przyrzekliśmy, pomni na intencje i słowa świętego Franciszka: „Bracia niech niczego sobie nie przywłaszczają, ani domu, ani ziemi, ani żadnej innej rzeczy”.
2. Używajmy dóbr doczesnych dla potrzeb życia, apostołatu i miłości bliźniego, zwłaszcza wobec ubogich.
3. Przeto jako pielgrzymi i obcy na tym świecie, będąc w drodze do ziemi żyjących, służmy Panu w ubóstwie i pokorze.

Nr 67

1. Jako dzieci odwiecznego Ojca, porzuciwszy wszelkie niespokojne zatroskanie, złożmy naszą ufność w Bożej Opatrzności i powierzmy się jej nieskończonej dobroci.
2. Nie róbmy zatem nadmiernych zapasów dóbr, nawet tych koniecznych do życia.
3. O środki i dotacje potrzebne do życia i do apostołatu starajmy się nade wszystko przez naszą pracę.
4. Gdyby natomiast ich zabrakło, udajmy się z ufnością do stołu Pańskiego, zgodnie ze wskazaniami Kościoła powszechnego i lokalnego. Prosząc ludzi o jałmużnę, dawajmy im świadectwo braterstwa, minoritas, ubóstwa i franciszkańskiej radości.

Nr 68

1. Święty Franciszek, zgodnie ze swym charyzmatem ubóstwa i minoritas w Kościele, polecił braciom, aby w żaden sposób nie przyjmowali pieniędzy, jako że są one znakiem bogactwa, rodzą niebezpieczeństwo chciwości i panowania w świecie.
2. Ponieważ jednak – z uwagi na zmienione warunki czasu – używanie pieniędzy stało się konieczne, bracia, chcąc wypełnić wolę Serafickiego Ojca, niech używają pieniędzy wyłącznie jako zwykłego środka wymiany i życia społecznego, koniecznego także dla ubogich, a przy tym zgodnie z normami naszego prawa własnego.

Nr 69

1. Ministrowie i gwardiani, którzy na mocy swego urzędu mają obowiązek troskliwie dbać o potrzeby braci, niech używają pieniędzy na potrzeby życia, dzieł apostołskich oraz miłości bliźniego.

2. Wszyscy bracia mają obowiązek rozliczać się z pieniędzy, które zostały im powierzone na potrzeby życia, według zasad ustanowionych w każdym okręgu.
3. W przypadku każdego jednak, czy to ministra lub gwardiana, czy też innych braci, sposób używania pieniędzy nie powinien nigdy wykraczać ponad to, co prawdziwie przystoi ludziom ubogim.
4. Aby zachować wierność ubóstwu, bracia niech nie zwracają się do przyjaciół i krewnych z prośbą o pieniądze lub inne rzeczy ani też niech nie przyjmują podarunków do swego wyłącznego użytku bez pozwolenia gwardiana lub ministra.

Nr 70

1. Ministrowie, za zgodą swej rady, mogą korzystać z ubezpieczeń czy innych form społecznej opieki, albo jeśli są one wymagane przez władzę publiczną, kościelną bądź cywilną dla wszystkich lub dla pewnych kategorii osób, albo gdy powszechnie korzystają z nich także ludzie ubodzy danego regionu.
2. Niech jednak zdecydowanie unikają takich ubezpieczeń, które w zamieszkiwanym przez nich regionie są uważane za luksusowe i dochodowe.
3. Tym niemniej jest rzeczą właściwą, aby ministrowie i gwardiani, jak czynią to ludzie skromnie żyjący, składali pieniądze prawdziwie konieczne w bankach lub w innych podobnych instytucjach, zachowując to, co wynika z naszego prawa własnego.
4. Niech jednak nie przyjmują fundacji, legatów wieczystych czy spadków z prawami i zobowiązaniami wieczystymi.

Nr 71

1. Bracia niech swoim życiem ukazują innym ludziom, jak dobrowolne ubóstwo wyzwala ich od chciwości, która jest korzeniem wszelkiego zła, a także od niespokojnej troski o jutro.
2. A zatem ministrowie i gwardiani niech w używaniu pieniędzy unikają jakiegokolwiek ich gromadzenia czy spekulacji, zachowując niewielki margines bezpieczeństwa.
3. W używaniu jakichkolwiek dóbr, także pieniędzy, okręgi, wspólnoty braterskie i poszczególni bracia niech zachowują to dokładne i praktyczne kryterium: minimum tego, co konieczne, a nie maksimum tego, co dozwolone. Kryterium to powinno być realizowane w różnorodnych kontekstach społecznych, w jakich żyjemy.
4. Abyśmy przez nieusprawiedliwione zatrzymywanie rzeczy nie stali się wyrodnymi synami świętego Franciszka, niech dobra, które nie są konieczne dla

poszczególnych wspólnot, będą przekazywane ministrom na potrzeby okręgu i Zakonu lub niech będą rozdane ubogim albo też przeznaczone na rzecz rozwoju ludów, zgodnie z zasadami ustalonymi przez kapitułę prowincjalną. W powyższych sprawach powinno się możliwie często podejmować wspólną refleksję na kapitułach domowych.

5. Podczas kapituły domowej bracia niech zastanawiają się, zgodnie z duchem Konstytucji, nad właściwym używaniem dóbr w odniesieniu do pożywienia, ubrania, podarunków o charakterze osobistym i wspólnotowym, nad zakresem użytkowania mediów, urządzeń technicznych oraz nad podejmowaniem podróży i tym podobnymi.

6. Zastanawiajmy się także nad środkami używanymi do wykonywania naszych zadań i posług, wybierając zawsze te, które odpowiadają naszemu stanowi braci mniejszych.

Nr 72

1. Idąc za nauczaniem świętego Franciszka, w duchu minoritas i z ufnością, wyjawiamy sobie wszelkie potrzeby, uznając we wzajemnej zależności istotny element komunii braterskiej oraz źródło wzajemnego wsparcia.

2. Praktykujemy solidarność, uprzywilejowany wyraz miłości braterskiej, i zdecydowanie angażujemy się na rzecz dobra wszystkich i każdego, ponieważ my wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za wszystkich.

3. W razie konieczności poszczególne wspólnoty tego samego obszaru, jak też okręgi Zakonu, niech będą gotowe w duchu ofiary podzielić się między sobą dobrami, także niezbędnymi.

4. Okazujemy naszą solidarność wobec wszystkich braci i siostr rodziny franciszkańskiej, i we współpracy z nimi oraz ze wszystkimi ludźmi dobrej woli angażujemy się na rzecz upowszechniania sprawiedliwości i godziwego rozdziału dóbr.

5. Upowszechniamy kulturę dzielenia się, prowadząc ludzi do świadomości powszechnego przeznaczenia dóbr, które powinny być używane z poczuciem odpowiedzialności wobec przyszłych pokoleń. W ten sposób sprzyjamy prawdziwemu rozwojowi społecznemu i ekonomicznemu, opartemu na podstawach etycznych i religijnych, a także na wzrastającym wyczuciu Boga, godności osoby ludzkiej, sprawiedliwości oraz pokoju pomiędzy ludami.

Artykuł III: Ubóstwo w naszych domach

Nr 73

1. Powinniśmy zamieszkiwać w domach skromnych i ubogich, przebywając w nich zawsze jako pielgrzymi i obcy.
2. W wyborze miejsca na nowy dom należy brać pod uwagę nasze życie w ubóstwie i sytuację mieszkaniową ludzi ubogich danego regionu, dobro duchowe braci, jak też wymagania różnych aktywności, które będą tam podejmowane. Domy te powinny być urządzone w taki sposób, aby okazywały się przystępne dla wszystkich, a zwłaszcza dla ludzi żyjących bardziej skromnie.
3. Nasze domy powinny być odpowiednio przystosowane do realnych potrzeb oraz zaangażowań wspólnoty braterskiej, a także powinny sprzyjać modlitwie, pracy i życiu braterskiemu.
4. Na kapitułach należy weryfikować, na ile nasze domy odpowiadają prawdzie o życiu w ubóstwie i *minoritas*, oraz podejmować kwestie społecznego używania dóbr powierzonych wspólnotom braterskim, zarówno pieniędzy, jak i domów czy gruntów, które powinniśmy chętnie udostępniać dla pożytku ludzi, zdecydowanie unikając gromadzenia zarówno pieniędzy, jak też nieruchomości.

Nr 74

1. Kościoły niech będą proste, godne i czyste. Z wielką troskliwością należy zadbać o to, aby sprzyjały one życiu modlitwy wspólnoty braterskiej, aby dostosowane były do celebracji liturgicznych i do aktywnego uczestnictwa wiernych.
2. Zakrystie powinny być odpowiednie i dostatecznie zaopatrzone w paramenty liturgiczne. Wszystko, co służy do kultu, niech będzie godne i stosowne do norm liturgicznych, ale bez uchybiania ubóstwu i prostocie.

Artykuł IV: Zarządzanie dobrami

Nr 75

1. W celu zagwarantowania wierności ubóstwu i *minoritas*, a także naszemu wyborowi, aby być rodziną, zadbajmy o odpowiedzialne, dokładne i roztropne zarządzanie dobrami nam powierzonymi.
2. Przejrzystość niech określa nasze życie osobiste i braterskie; niech umacnia w nas ufność, szczerłość i komunie jedności. Niech charakteryzuje też ona nasze zarządzanie dobrami na każdym poziomie i niech mobilizuje do zdawania sprawy z tego wszystkiego, co otrzymujemy i czego używamy.

3. Ponieważ jesteśmy współodpowiedzialni za życie braterskie, sprzyjamy aktywnemu uczestnictwu w decyzjach każdego z braci, tak aby również w wymiarze administracyjnym dojrzewały one przez zaangażowanie wszystkich, jak tylko jest to możliwe, z uszanowaniem ich specyficznych funkcji i kompetencji.
4. Zawsze też pamiętajmy, że skuteczność świadectwa naszego życia musi przeważać nad efektywnością i wydajnością.
5. W formacji, poczynając od okresu wprowadzenia, należy dołożyć odpowiednich starań, aby bracia posiadli prawidłowe rozumienie ducha, głównych założeń oraz praktyki ekonomii braterskiej, zgodnie z wymaganiami naszego życia w ubóstwie i minoritas.

Nr 76

1. Dla zarządzania pieniędzmi i innymi dobrami niech w kurii generalnej i kuriach prowincjalnych zostaną ustanowieni ekonomowie, mianowani przez odpowiedniego ministra, za zgodą jego rady.
2. Także w poszczególnych domach niech zostaną ustanowieni ekonomowie lokalni, mianowani przez ministra, za zgodą jego rady.
3. Ekonomowie niech będą rzeczywiście kompetentni i niech sprawują swój urząd w zgodzie z naszym sposobem życia, pod kierunkiem i nadzorem swych przełożonych, zgodnie z zasadami prawa powszechnego i własnego.
4. Ze względu na znaczenie i na ryzyko związane z powierzonymi im obowiązkami, administratorzy i ekonomowie zwykle niech nie pozostają na swym urzędzie zbyt wiele lat.
5. W zarządzaniu dobrami należy odpowiednio korzystać z kompetencji osób świeckich, sprawując przy tym pieczę nad ich działaniami. Również zarządzanie dziełami społecznymi i charytatywnymi należy powierzyć świeckim, wyznaczając granice ich kompetencji i czuwając, aby był zachowany charakter i celowość danego dzieła. Dla nas samych pozostawiamy posługę duszpasterską.
6. W zarządzaniu dobrami, w umowach i w alienacjach, należy dokładnie zachować normy prawa kanonicznego i cywilnego, a także rygorystycznie stosować się do zasad etycznych, w zgodzie z nauczaniem społecznym Kościoła.
7. Zakon niech okresowo weryfikuje kryteria i kierunki działania, których należy się trzymać, aby prawidłowo i sprawiedliwie administrować oraz zarządzać zasobami pieniężnymi. Stosowne dyspozycje, w zależności od potrzeb, można zebrać w specjalnych statutach. W ten sam sposób należy czynić w poszczególnych okręgach.

Nr 77

1. Wezwani na ewangeliczną drogę ubóstwa, uczmy się cierpieć niedostatki za przykładem Chrystusa i pomni na świętego Franciszka, który chciał być tak ubogi, aby – pozbawiony wszelkich rzeczy i wolny od przywiązań serca – powierzyć się Ojcu, który troszczy się o nas.
2. Nie chcemy więc należeć do grona tych fałszywych ubogich, którzy kochają być ubogimi, pod warunkiem jednak, że niczego im nie brakuje.
3. Rozważajmy tę prawdę, że ubóstwo ewangeliczne i jego doskonałość polegają w istocie na pełnej dyspozycyjności wobec Boga i wobec ludzi.
4. Nie przywiązujemy się zatem nieuporządkowanym uczuciem do dóbr doczesnych, lecz używajmy tego świata tak, jakbyśmy go nie używali, i w pochvale i dziękczynieniu zwracamy wszystkie dobra Panu Bogu, najwyższemu i największemu, który jest całym naszym bogactwem w pełni wystarczającym.

Rozdział V: Nasz sposób wykonywania pracy

Nr 78

1. Bóg Ojciec, który każdą rzecz uczynił z mądrością i miłością, wzywa wszystkich do uczestnictwa w dziele stworzenia przez pracę, poprzez którą człowiek odpowiada na pierwotny zamysł Boga, rozwija się, pomaga bliźniemu i współpracuje w ulepszaniu społeczeństwa.
2. Jezus Chrystus, Słowo Boże, przyjmując kondycję ludzką, doświadczył także trudu pracy. Nadał On pracy nową godność i uczynił ją narzędziem zbawienia dla wszystkich, zarówno pracując własnymi rękami i niosąc ulgę w ludzkiej nędzy, jak też głosząc królestwo Boże.
3. Duch Święty, Stworzyciel i Uświęciciel, pobudza Kościół do głoszenia Ewangelii pracy, jednocząc światło Objawienia z wysiłkiem tych, którzy trudzą się nad potwierdzeniem autentycznej wartości pracy oraz nad ochroną godności osoby.
4. Święty Franciszek, naśladując Jezusa Chrystusa, pracował własnymi rękami. Sam zadeklarował, że chce pracować, uważając pracę za szczególną łaskę, którą należy przyjąć i żyć nią z wdzięcznością. Dlatego też zdecydowanie zachęcał braci, aby unikali lenistwa, które jest nieprzyjacielem duszy, a także aby pracowali wiernie i pobożnie.
5. Jako jego wierni naśladowcy i zgodnie z tradycją kapucynów, szanujmy łaskę pracy, każdego dnia podejmując jej trud odpowiedzialnie i duchem radosnym, na chwałę Boga i w służbie Jego ludu. Starajmy się pracować sumiennie, uczestnicząc, jako prawdziwi bracia mniejsi, w warunkach życia tych, którzy muszą zdobywać środki konieczne do życia.
6. Przeżywajmy sami i rozwijajmy u innych autentyczną duchowość pracy. Otrzymuje ona swe największe światło z Tajemnicy Paschalnej Chrystusa i jest narzędziem uświęcenia. Podejmując trudy każdego dnia, współpracujemy z Synem Bożym w dziele odkupienia ludzkości i budowania królestwa.
7. Dawajmy świadectwo o ludzkim sensie pracy, wykonywanej w wolności ducha i przywróconej do swego naturalnego znaczenia, jako środka utrzymania i posługi. Przeżywając ten istotny wymiar ubóstwa ewangelicznego, odpowiadamy na prowokację indywidualizmu oraz próby redukcji pracy do narzędzia czysto ekonomicznego zysku.

8. Czerpiąc z nauki społecznej Kościoła, starajmy się, aby zawsze była chroniona godność pracowników i samej pracy. Bądźmy przy tym zatroskani szczególnie o tych, którym nie udaje się znaleźć zatrudnienia.

Nr 79

1. Praca jest podstawowym środkiem naszego utrzymania, jak też praktykowania miłości bliźniego.

2. A zatem każdy z nas niech przyczynia się do pomnażania talentów otrzymanych od Boga i – zależnie od uwarunkowań wieku oraz zdrowia – niech bez zastrzeżeń i radośnie angażuje swe siły dla dobra wspólnoty braterskiej, a także na rzecz solidarności wobec ubogich, z którymi powinniśmy chętnie dzielić owoce naszej pracy.

3. Praca poszczególnych braci niech będzie wyrazem całej wspólnoty braterskiej i niech ukazuje komunie wspólnotowych celów. Przeto niech bracia podejmują oraz realizują swe zadania po stosownym rozeznaniu we wspólnocie i z błogosławieństwem posłuszeństwa, tak aby praca zawsze była wykonywana z mandatu wspólnoty braterskiej.

4. Niech bracia nie przywłaszczają sobie swej pracy, lecz niech oddają się jej z otwartością na potrzeby wspólnoty domowej, swego okręgu i całego Zakonu, i niech zawsze będą gotowi do bycia w drodze.

Nr 80

1. Wystrzegajmy się, aby nie czynić z pracy celu ostatecznego ani też nie przywiązywać się do niej w sposób nieuporządkowany, tak aby nie wygasł w nas duch modlitwy i pobożności, któremu wszystkie inne rzeczy powinny służyć.

2. Unikajmy zatem nadmiernej aktywności, która zagraża zjednoczeniu z Bogiem, dezorientuje nas, utrudnia życie braterskie i przeszkadza w formacji ciągłej.

3. Podobnie też, jak święty Franciszek, miejmy na uwadze napomnienie Apostoła: „Kto nie chce pracować, niech też nie je”. Unikajmy przeto lenistwa, które wykorzystuje pracę innych, prowokuje letniość w życiu duchowym i czyni nas opieszałymi na niwie Pańskiej.

4. Z miłością zatem kierujmy wszystkie nasze intencje i nasze wysiłki do Boga, a jednocząc się w celebracji eucharystycznej z ofiarą Chrystusa, poświęcajmy Ojcu trudy i owoce naszej codziennej pracy.

Nr 81

1. Rozmaite są aktywności, które na różne sposoby odpowiadają każdemu z nas, zależnie od osobistych uzdolnień i szczególnych darów Bożych.
2. Podejmujemy posługi i działania duszpasterskie w takim zakresie, jaki odpowiada życiu naszej wspólnoty braterskiej albo jakiego wymagają potrzeby Kościoła i społeczeństwa.
3. Odpowiednie dla nas są nade wszystko te aktywności, które w sposób bardziej jednoznaczny wyrażają ubóstwo, pokorę i braterstwo. Nie uważamy bowiem żadnej pracy za mniej godną czy mniej wartościową od innych.
4. Aby uczynić łaskę pracy bardziej owocną dla nas i dla innych, starajmy się zachowywać w różnorodności zajęć nasz charakter wspólnotowy, gotowi, by pomagać sobie wzajemnie, razem pracując, i tym sposobem czynić postępy, także w nawróceniu serca.
5. Miejmy zawsze na uwadze nasze powołanie apostołskie, abyśmy poprzez każde nasze działanie dawali ludziom świadectwo o Chrystusie.

Nr 82

1. Bracia, każdy na swoim urzędzie czy w obowiązku, niech przez całe życie angażują się w doskonalenie swych kwalifikacji duchowych, naukowych i technicznych, a także w pielęgnowanie własnych uzdolnień, aby Zakon nasz mógł nieustannie odpowiadać na swe powołanie w Kościele. Działalność intelektualna niech będzie przeto szanowana jak każda inna praca.
2. Zgodnie z tradycją Zakonu niech bracia cenią sobie pracę fizyczną i niech poświęcają się jej chętnie, z uwzględnieniem zadań powierzonych każdemu, dla własnego wzrastania i dla pożytku wspólnego, zwłaszcza kiedy domagają się tego miłość bliźniego lub posłuszeństwo.
3. Ministrowie i gwardiani, rozeznawszy talenty i dary poszczególnych braci, jak też pożytek wspólnoty braterskiej i Kościoła, niech dadzą im sposobność, na ile to możliwe, aby nabywali biegłości w odpowiednich dziedzinach, chętnie zapewniając im na to czas i środki.
4. Ponadto, dla dobra Kościoła, Zakonu i samych braci, ministrowie i gwardiani, powierzając urzędy oraz zadania, niech uwzględniają zdolności i kwalifikacje każdego, a także niech zbyt łatwo nie odwołują braci od prac, w których są oni kompetentni, byle tylko zostało zachowane życie braterskie i dyspozycyjność wszystkich wobec posłuszeństwa.

Nr 83

1. Nasze życie w ubóstwie i w postawie minoritas wymaga, aby każdy z nas brał udział, na ile to możliwe, w pracach domowych w duchu komunii braterskiej. Taki udział sprzyja wzajemnej zależności i obopólnej pomocy, określa wspólnotę braterską i nadaje naszemu życiu wiarygodność.
2. Praca każdego z braci nie zwalnia go z troski o dom i o codzienne posługi we wspólnocie braterskiej. Podejmujemy je jako integralną część naszego zwyczajnego życia.
3. Ministrowie i wspólnoty braterskie niech zwracają szczególną uwagę na ten wymiar codziennej prostoty i powszedniej posługi.
4. Do angażowania pracowników zewnętrznych do prac domowych uciekajmy się tylko wtedy, gdy jest to rzeczywiście konieczne. Ich dobór niech będzie akceptowany możliwie przez całą wspólnotę braterską i oparty na kryterium roztropności. Pracowników należy traktować z szacunkiem, uprzejmie, sprawiedliwie oraz zgodnie z zasadami prawa.

Nr 84

1. Zgodnie z różnorodnymi warunkami okręgów i według norm określonych przez ministra, za zgodą jego rady lub przez konferencję przełożonych wyższych, jak również przez ordynariusza miejsca, bracia mogą pracować także poza strukturami Zakonu, na ile wymaga tego gorliwość apostołska i pilna konieczność zaradzenia potrzebom naszym oraz innych.
2. Bracia niech jednak pamiętają o zachęcie świętego Franciszka, aby przyjmować tylko te prace, w których można lepiej zaświadczyć o naszym powołaniu do służenia, jak też o naszym stanie braci mniejszych i poddanych wszystkim, unikając jakiegokolwiek szukania prestiżu i władzy.
3. Zawsze też niech będzie bezspornym to, że bracia pracujący na zewnątrz muszą żyć w komunii jedności ze wspólnotą braterską.
4. Niech też dają wszystkim ewangeliczne świadectwo i czynią miłość Chrystusa dostrzegalną, niech przychodzą z pomocą potrzebującym, bez angażowania się jednak nieroztropnie w działania nieodpowiednie dla naszego stanu.

Nr 85

1. Cokolwiek bracia otrzymują jako wynagrodzenie za ich pracę, musi być zawsze w całości oddawane na rzecz wspólnoty braterskiej. Praca braci nie powinna być jednak oceniana tylko na podstawie zapłaty, jaką za nią otrzymują.

2. Nie angażujemy się w prace, które rozbudzają żądzę zysku lub próżną chwałę, bo są one sprzeczne z duchem ubóstwa i pokory.
3. Strzeżmy się przekształcania pracy w narzędzie gromadzenia dóbr lub pieniędzy. Przeciwnie, bądźmy zawsze gotowi pracować za darmo, za każdym razem, gdy wymaga tego miłość bliźniego.

Nr 86

1. Uznajemy znaczenie wypoczynku; także on pomaga nam przeżywać łaskę pracy. Każdego dnia zatem bracia niech cieszą się stosownym czasem wspólnej rekreacji dla podtrzymania życia braterskiego i dla przywrócenia sił. I wszyscy niech mają trochę czasu wolnego, aby mogli przeznaczyć go dla siebie.
2. Według zwyczajów i możliwości danego regionu należy dać braciom pewien czas na wakacje, przeżywane w sposób odpowiadający naszemu stanowi braci mniejszych.

Nr 87

1. Paweł apostoł napomina: „Dopóki mamy czas, czyńmy dobrze wszystkim”.
2. Przeto świadomi bezcennego daru, jakim jest czas, niepowtarzalności każdej chwili oraz sprzyjających okoliczności, przeżywajmy intensywnie i odpowiedzialnie każdy dzień naszego życia.
3. Aby nie marnować czasu sposobnego, zastanawiamy się często, czy nasze dzieła i aktywności odpowiadają aktualnym warunkom i otwierajmy się na przyszłość poprzez mądre przewidywanie i planowanie.
4. Rozeznawajmy znaki czasu w świetle Ewangelii, ponieważ nasz Pan przychodzi nam na spotkanie w czasie i w czasie też pomaga wzrastać ku pełni zbawienia. Starajmy się codziennie odpowiadać na dary Boże w czuwaniu oraz w cierpliwości.

Rozdział VI: Nasze życie we wspólnocie braterskiej

Nr 88

1. Życie braterskie ma swój fundament w misterium miłości Trójcy doskonałej i w misterium świętej Jedności Ojca i Syna, i Ducha.
2. W pełni czasów Ojciec posłał swego Syna, pierworodnego między wielu braćmi, aby uczynić z ludzi jedną wspólnotę braterską poprzez Jego śmierć i zmartwychwstanie oraz przez dar Ducha Świętego.
3. Kościół, który zrodził się z boku Chrystusowego jako sakrament jedności, jest w istocie misterium zjednoczenia, którego bogactwo i głębia odbijają się w życiu braterskim jako ludzkiej przestrzeni zamieszkiwanej przez Trójcę.
4. Samo życie braterskie, zaczyn komunii eklezjalnej, jest proroczą zapowiedzią definitywnej jedności ludu Bożego i stanowi świadectwo istotne dla misji apostoelskiej Kościoła.
5. Z tego powodu Kościół popiera instytucje, których członkowie, zakorzenieni i umocnieni w miłości bliźniego, prowadzą życie braterskie we wspólnocie, wspomagając się nawzajem w wierności powołaniu i sprzyjając, w duchu wolności, rozwojowi ludzkiej godności dzieci Bożych.
6. Święty Franciszek, za natchnieniem Bożym, dał początek formie życia ewangelicznego, którą nazwał wspólnotą braterską, a za jej wzór obrał życie Chrystusa i Jego uczniów.
7. My zatem, ślubując tę formę życia, stanowimy prawdziwie Zakon braci.
8. Przeto zjednoczeni wiarą w Boga Ojca naszego, karmieni u stołu słowa Bożego i Eucharystii, kochajmy się wzajemnie, aby świat mógł rozpoznać w nas uczniów Chrystusa.

Artykuł I: Zobowiązanie do życia braterskiego

Nr 89

1. Jako bracia, dani jedni drugim przez Pana i obdarzeni różnorodnymi darami, przyjmujmy się wzajemnie w duchu wdzięczności.
2. Tak więc gdziekolwiek żyjemy zgromadzeni w imię Jezusa, bądźmy jednym sercem i jedną duszą, zabiegając nieustannie o coraz większą doskonałość. Kochajmy się nawzajem całym sercem, aby być prawdziwymi uczniami Chrystusa, nosząc jeden drugiego braki i ciężary, ćwicząc się nieustannie w miłości Boga i miłości

bratniej, starając się być dla siebie, jak i dla wszystkich, przykładem cnót, a także opanowując własne namiętności i złe skłonności.

3. Postępujemy w pokorze, aby uczyć się, jak być braćmi, zawsze przeniknięci duchem wzajemnego zrozumienia i szczerego szacunku. Pielęgnowujemy dialog między sobą, z zaufaniem dzieląc się własnymi doświadczeniami i wyjawiając swe potrzeby.

4. Szczególne zobowiązanie spoczywa na kapitule domowej, która jest uprzywilejowanym narzędziem ukazywania natury naszego życia w komunii braterskiej i sprzyjania jego wzrostowi. W niej dobrze wyraża się posłuszeństwo z miłości, które charakteryzuje naszą wspólnotę braterską. Dzięki niej bracia trwają w posłudze jeden drugiemu, ożywia się ich kreatywność, a dary każdego stają się pożyteczne dla wszystkich.

Nr 90

1. Z racji na to samo powołanie wszyscy bracia są równi. Zatem zgodnie z Regułą, Testamentem i pierwotnym zwyczajem kapucynów wszyscy bez różnicy nazywajmy się braćmi.

2. Pierwszeństwo, konieczne dla posługiwania wspólnocie braterskiej, jest związane z aktualnie sprawowanymi obowiązkami i urzędami.

3. W wymiarze całego Zakonu, prowincji i braterskiej wspólnoty domowej wszystkie urzędy oraz posługi muszą być dostępne dla wszystkich braci, z uwzględnieniem jednak aktów, które wymagają święceń kapłańskich.

4. Wszyscy, wedle darów udzielonych każdemu, niech pomagają sobie nawzajem, także w posługach, które muszą być codziennie wykonywane w naszych domach.

Nr 91

1. Starajmy się troszczyć o to, aby w naszych wspólnotach braterskich różnice wieku sprzyjały zgodzie i wzajemnemu uzupełnianiu się.

2. Braciom w podeszłym wieku należy okazywać gesty miłości troskliwej i wdzięcznej.

3. Młodszy niech darzą należnym szacunkiem braci bardziej dojrzałych wiekiem i niech chętnie korzystają z ich doświadczenia. Natomiast starsi ze swej strony niech przyjmują nowe i zdrowe formy życia i działania. A jedni i drudzy niech się nawzajem ubogacają.

Nr 92

1. Jeśli jakiś brat zachoruje, gwardian niech natychmiast zatroszczy się z braterską miłością o to wszystko, co konieczne dla ciała i duszy, zgodnie z przykładem i napomnieniem świętego Franciszka, i niech powierzy chorego opiece odpowiedniego brata, a jeśli sytuacja tego wymaga, także lekarza lub innych osób kompetentnych.
2. Każdy brat, mając na uwadze to, że w chorym obecny jest cierpiący Chrystus, niech zastanowi się, jak chciałby być traktowany w przypadku niemocy, i niech wspomni na to, co święty Franciszek napisał w Regule, to jest, że żadna matka nie jest tak czuła i troskliwa wobec własnego syna, jak każdy z nas powinien być wobec swego brata duchowego.
3. Każdy więc niech otacza opieką chorego brata, odwiedza go chętnie i po bratersku pociesza.
4. Minister i gwardian niech często i po bratersku odwiedzają chorych i nie zaniedbują tego, by wspierać ich duchowo, osobiście lub przez pośrednictwo innych, a jeśli stwierdzą u kogoś ciężką chorobę, niech roztropnie uprzedzą go, co do jego stanu, a także przygotowują do przyjęcia sakramentów.

Nr 93

1. Bracia chorzy niech pamiętają o naszym stanie braci mniejszych.
2. Troskę o siebie niech pozostawią lekarzowi i tym, którzy opiekują się nimi, aby nie wykraczać przeciwko świętemu ubóstwu z uszczerbkiem dla własnej duszy, lecz za wszystko niech dziękują Stwórcy.
3. Niech pamiętają, że przez dobrowolnie przyjęte utrapienia choroby i niemocy, są zaproszeni, zgodnie ze swoim powołaniem, do pełniejszego upodobnienia się do Chrystusa cierpiącego. Niech więc z pobożnością starają się doświadczać w sobie samych małej części Jego bóleści. Niech naśladują Franciszka, który wysławiał Pana za tych, co w pokoju znoszą choroby i cierpienia, zgodnie z Jego najświętszą wolą. Niech także pamiętają, że dopełniając w swym ciele to, czego nie dostaje męce Chrystusa Odkupiciela, mogą przyczyniać się do zbawienia ludu Bożego, do ewangelizacji świata i do umocnienia życia braterskiego.

Nr 94

1. W ustanawianiu wspólnot braterskich należy brać pod uwagę predyspozycje osobiste braci, jak i potrzeby życia oraz apostołatu.

2. Ministrowie i gwardiani, jako pierwsi animatorzy i strażnicy naszej formy życia, niech starają się nieustannie wspierać życie braterskie we wspólnocie.
3. Wszyscy bracia, jako członkowie tej samej rodziny, niech z oddaniem uczestniczą w aktach życia wspólnego, nade wszystko w modlitwie wspólnotowej; niechaj chętnie poświęcają czas braciom, razem uzgadniają zaangażowania i wspierają wzajemną współpracę.
4. W ten sposób, wspomagając się nawzajem we wspólnym podążaniu do świętości, uczynimy z naszych wspólnot braterskich dom i szkołę komunii.

Nr 95

1. W trosce o zachowanie spokoju potrzebnego do modlitwy i studium, a także intymności życia braterskiego, wstęp ludzi obcych do naszych domów czy mieszkań niech będzie regulowany z roztropnością i dyskrecją.
2. Dla ochrony życia zakonnego należy zachowywać w naszych domach klauzurę lub pewną przestrzeń zarezerwowaną tylko dla braci.
3. Ci, którzy przybywają do naszych domów, zwykle powinni być przyjmowani w rozmównicach, które niechaj będą urządzone według zasad prostoty, rozwagi i gościnności.
4. Zgodnie z normami, ustanowionymi przez kapitułę prowincjalną, do udziału we wspólnocie braterskiej mogą być dopuszczeni ludzie świeccy, którzy pragną ściślej uczestniczyć w naszym życiu, zarówno na modlitwie, przebywając z braćmi, jak i w apostolacie.
5. Nasze wspólnoty braterskie niech nie zamykają miłości bliźniego w murach własnego domostwa, lecz niech raczej z ewangeliczną troskliwością otwierają się na potrzeby ludzi, zgodnie ze specyfiką właściwą dla każdego domu.

Nr 96

1. Środki społecznego przekazu przyczyniają się do rozwoju osoby i rozszerzania królestwa Bożego. Ich dobór i używanie wymagają dojrzałego osądu i powściągliwości, tak aby unikać wszystkiego, co jest sprzeczne z wiarą, moralnością i z życiem konsekrowanym.
2. Niech cała wspólnota braterska, pod kierunkiem gwardiana, prowadzi uważne rozeznanie co do środków społecznego przekazu, tak aby chronione było ubóstwo, życie modlitwy i milczenie, więź braterska i praca, a zarazem aby środki te służyły dobru i działalności wszystkich.

3. Bracia, zwłaszcza ministrowie i gwardiani, niech przy pomocy stosownych środków zadbają, aby przekazywane były wiadomości o ważnych wydarzeniach we wspólnotach braterskich, w okręgach i w całym Zakonie.

Nr 97

1. Przed wyjściem z domu niech bracia proszą o pozwolenie gwardiana, według praktyki własnego okręgu.
2. W odniesieniu do podróży niech każdy brat, zanim poprosi o pozwolenie, w sumieniu rozważy swe motywacje w świetle ubóstwa, życia duchowego i braterskiego, a także świadectwa, jakie powinno się dawać ludziom.
3. Ministrowie i gwardiani niech zachowują roztropność w udzielaniu zgody na odbywanie podróży.
4. W używaniu środków transportu bracia niech pamiętają o naszym stanie ubóstwa i pokory.

Nr 98

1. Wszyscy bracia, którzy do nas przybywają, niech będą przyjmowani z braterską miłością i w duchu radości.
2. Bracia będący w podróży, kiedy to możliwe, niech udają się chętnie do domów Zakonu, przynajmniej na nocleg, i niech biorą udział w życiu wspólnoty braterskiej, dostosowując się do miejscowych zwyczajów.
3. Bracia, którzy są wysłani do innych prowincji ze względu na formację lub z innych powodów, niech będą przyjęci przez ministrów, gwardianów i lokalne wspólnoty braterskie jako ich członkowie; niech też włączą się ze wszystkim w życie wspólnoty, mając na uwadze normy Konstytucji z numeru 121,5.

Nr 99

1. Bracia, którzy ze względu na szczególne okoliczności, z błogosławieństwem posłuszeństwa, muszą mieszkać poza domem, niech korzystają z dóbr tej braterskiej wspólnoty, do której zostali przypisani, tak jak pozostali jej członkowie.
2. Zawsze niech czują się zjednoczeni ze wspólnotą braterską i ze swej strony niech nie zaniedbują troski o duchowy wzrost i ekonomiczne utrzymanie Zakonu.
3. Jako prawdziwi bracia świętego Franciszka niech odwiedzają nasze domy i cenią sobie przebywanie w nich przez jakiś czas, zwłaszcza dla odbycia ćwiczeń duchowych.

4. Powinni być tam przyjmowani z miłością i otrzymywać potrzebną pomoc materialną i duchową.

5. Ministrowie i gwardiani niech otaczają ich troskliwą opieką, niech odwiedzają ich tak często, jak to możliwe, i niech ich pokrzepiają.

Nr 100

1. Jako członkowie Zakonu braci winniśmy żywić w sobie poczucie przynależności do całej rodziny kapucyńskiej.

2. Chętnie podejmujemy i rozwijamy współpracę między naszymi okręgami, bardziej dla podtrzymania żywotności naszego charyzmatu i dobra Zakonu, niż dla przetrwania struktur.

3. W duchu braterstwa, wzajemnej zależności i minoritas poszczególne okręgi niech chętnie odpowiadają na potrzeby innych i niech służą sobie wzajemnie.

4. Inspirując się mobilnością i byciem w drodze, które charakteryzują naszą tradycję, bracia w posłuszeństwie z miłości niech będą gotowi udawać się poza swój okręg.

5. Ze świadomością, że chrzest i profesja ustanawiają między nami więzi mocniejsze niż związki naturalne, przyjmujemy wielorakie bogactwo odmiennych kultur, troszcząc się o klimat spotkania i dialogu, także pomiędzy nami.

6. Gdy wymaga tego dobro Zakonu i Kościoła lub potrzeba okręgów, należy ustanawiać braterskie wspólnoty z rozmaitych okręgów i różnych krajów i narodów – jako sposobność sprzyjającą zarówno wzajemnemu ubogaceniu i wymianie darów duchowych, jak też skutecznemu świadectwu o powszechnej komunii jedności.

Nr 101

1. Różnorodność instytutów zakonnych, które z Bożego zamysłu rozwinęły się dla dobra Kościoła, rozkwita także w jednej i tej samej duchowej rodzinie franciszkańskiej. W niej to liczni bracia i siostry, we wzajemnej żywotnej komunii, uobecniają charyzmat naszego wspólnego Serafickiego Ojca w życiu i w posłannictwie Kościoła.

2. Przeżywajmy zatem komunie jedności tego samego ducha ze wszystkimi braćmi Pierwszego Zakonu Franciszkańskiego. We wzajemnej współpracy chętnie rozwijajmy studia oraz wspólne inicjatywy co do życia i działalności franciszkańskiej.

3. Pomni na obietnicę świętego Franciszka wobec Klary i ubogich sióstr ze świętego Damiana, powinniśmy zawsze otaczać staranną opieką i szczególną troską nasze siostry z Drugiego Zakonu, które w życiu kontemplacyjnym każdego dnia składają

ofiary pochwalną, poszukują w samotności i milczeniu zjednoczenia z Bogiem, a swą ukrytą płodnością apostołską przyczyniają się do rozwoju Kościoła.

4. Poczuciem braterskiej więzi jesteśmy złączeni także z tymi instytutami zakonnymi, które są duchowo zjednoczone z naszym Zakonem.

Nr 102

1. W łonie Rodziny Franciszkańskiej szczególne miejsce zajmuje Wspólnota Braterska, czyli Franciszkański Zakon Świeckich, który podziela i rozwija autentycznego ducha tejże Rodziny, który jest konieczny dla pełni charyzmatu franciszkańskiego.

2. W tym Zakonie bracia i siostry, pociągnięci przez Ducha Świętego do osiągnięcia doskonałej miłości we właściwym sobie stanie świeckim, przez profesję zobowiązują się do życia Ewangelią na sposób świętego Franciszka i według swej reguły.

3. Na mocy wspólnego charyzmatu oraz komunii życia Rodziny Franciszkańskiej, Franciszkański Zakon Świeckich jest powierzony przez Kościół duchowej i duszpasterskiej trosce Pierwszego Zakonu Franciszkańskiego i Trzeciego Zakonu Regularnego świętego Franciszka.

4. Nasi ministrowie mają władzę erygowania wspólnot Franciszkańskiego Zakonu Świeckich przy wszystkich naszych domach, jak i gdzie indziej. Mają też obowiązek przeprowadzania wizyt pasterskich i zagwarantowania tego, by wspólnoty Franciszkańskiego Zakonu Świeckich były otaczane, na różnych poziomach, trwałą i solidną asystencją duchową i duszpasterską, zwłaszcza przez braci kompetentnych i odpowiednio przygotowanych. Niech sprawują oni swój urząd zgodnie z wymogami prawa powszechnego oraz własnego, zarówno naszego Zakonu, jak też Franciszkańskiego Zakonu Świeckich. Niech czuwają nad tym, by wspierana była prawdziwa i żywotna wymiana pomiędzy wspólnotami braterskimi naszego Zakonu oraz Franciszkańskiego Zakonu Świeckich.

5. Wszystkim braciom niech leży na sercu okazywanie członkom Franciszkańskiego Zakonu Świeckich wyrazów prawdziwego braterstwa, umacnianie własnym przykładem wierności życiu ewangelicznemu i skuteczne rozwijanie tego Zakonu, zarówno pośród kleru diecezjalnego, jak też wśród ludzi świeckich. Niech bracia chętnie podejmują się asystencji duchowej tego Zakonu. Mając na uwadze jego stan świecki, niech respektują słuszną autonomię i niech nie wtrącają się do jego zarządzania, wyłączając przypadki przewidziane prawem.

6. Podobnie należy rozwijać i duchowo wspierać wszystkie stowarzyszenia, zwłaszcza młodzieżowe, które kultywują ducha świętego Franciszka. Nasze domy

niech staną się braterskimi ośrodkami spotkania i aktywności dla tych wszystkich duchownych i świeckich, którzy chcą iść śladami Chrystusa za przewodem świętego Franciszka.

Nr 103

1. Idąc za przykładem świętego Franciszka, który matkę każdego brata nazywał matką swoją i wszystkich braci, wypełniamy nasze powinności szacunku i rodzinnej zażyłości wobec wszystkich naszych rodziców, krewnych, dobrodziejów, współpracowników i wobec tych, którzy należą do naszej rodziny duchowej. Polecamy ich Bogu w naszych modlitwach, także wspólnotowych.
2. Ewentualne potrzeby duchowe lub materialne rodziny pochodzenia brata niech będą brane pod uwagę z miłością i dyskrecją, w dialogu ze wspólnotą.
3. Miejmy braterski szacunek także wobec braci, którzy porzucają życie zakonne. Ministrowie niech traktują ich ze sprawiedliwością i ewangeliczną miłością.

Nr 104

1. Chrystus, sam będąc na ziemi pielgrzymem, na Sądzie Ostatecznym powie do tych po swej prawej stronie: „Byłem przybyszem, a przyjęliście mnie”.
2. Także święty Franciszek chciał, aby podejmować z życzliwością każdego, kto przybywa do naszych domów. Przyjmujemy przeto z największą miłością wszystkich, zwłaszcza strapionych i nieszczęśliwych, pomagając im w ich potrzebach.
3. Ponadto ci, którzy zależnie od okoliczności mogą być goszczeni w naszych domach, szczególnie kapłani i zakonnicy, niech będą traktowani przez wspólnotę braterską z wszelką uprzejmością.

Artykuł II: Życie braci w świecie

Nr 105

1. Święty Franciszek, ciesząc się niezmiernie światem stworzonym i odkupionym, czuł się związany węzłem braterstwa nie tylko z ludźmi, ale też ze wszystkimi stworzeniami, jak to on sam wyśpiewał we wspólnym uniesieniu w Pieśni słonecznej.
2. Oświeceni tą jego wrażliwością, podziwiamy dzieła stworzenia, których Chrystus jest początkiem i końcem, chrońmy je w ich integralności oraz używajmy z szacunkiem i oszczędnie zasobów matki ziemi.

3. Dzięki poszukiwaniom naukowym dzieła stworzenia ukazują się naszym oczom jako jeszcze bardziej majestatyczne, wspaniałe i tajemnicze. Prowadzą nas one do adorowania Ojca w Jego mądrości i potędze. Zachowujmy zatem wielki szacunek wobec wszystkiego, co inteligencja ludzka potrafiła wydobyć z rzeczy stworzonych, zwłaszcza przez dzieła kultury i sztuki, poprzez które ujawniają się wobec nas dary Boże.

4. Dostrzegamy w misterium Chrystusa także świat ludzi, których Bóg tak umiłował, że dał swego Syna Jednorodzonego.

5. Świat bowiem, choć zraniony wieloma grzechami, jest też obdarzony wielkimi możliwościami i dostarcza żywych kamieni dla budowy tego mieszkania Boga, jakim jest Kościół.

Nr 106

1. Święty Franciszek zrozumiał za natchnieniem Bożym, że został posłany, aby przyczynić się do odrodzenia ludzi w nowości życia.

2. Tak więc wzbudzając nową formę życia ewangelicznego, on sam, nie będąc już więcej ze świata, pozostał jednak w świecie i chciał, aby także jego wspólnota braterska żyła i działała pośród ludzi, by świadczyć czynem i słowem o radosnym przesłaniu ewangelicznego nawrócenia.

3. A zatem także my, uczestnicząc w jego misji, żyjmy pośród świata jako ewangeliczny zaczyn, tak aby ludzie, widząc nasze życie braterskie kształtowane według ducha błogosławieństw, mogli poznać, że królestwo Boże już rozpoczęło się wśród nich.

4. W ten sposób będziemy obecni w świecie, aby służyć Bogu żywemu i w miłości, pokorze oraz radości franciszkańskiej czynić pokój i dobro dla rozwoju świata i Kościoła.

Nr 107

1. Zgodnie z duchem świętego Franciszka głośmy pokój i zbawienie nie tylko słowami, ale też propagujmy je poprzez inicjatywy inspirowane miłością braterską.

2. Poruszeni tym duchem, starajmy się na sposób ewangeliczny prowadzić do pokojowego i trwałego współistnienia tych, którzy są podzieleni przez nienawiść, zazdrość, spory ideologiczne, różnice klasowe, różnice rasy, religii czy narodowości.

3. Popierajmy szacunek dla godności i praw osób, nade wszystko ubogich i wykluczonych.

4. Chętnie zatem włączajmy się w różne inicjatywy i współpracujmy z organizacjami narodowymi i międzynarodowymi, które działają bezpośrednio na rzecz jedności rodzaju ludzkiego, powszechnej sprawiedliwości i pokoju.

Nr 108

1. Pokładając ufność nade wszystko w Opatrzność Ojca, idźmy poprzez świat z nadzieją i radością franciszkańską, aby w ten sposób umacniać ufność ludzi nam współczesnych.

2. Uwolnieni od próżnych trosk doczesnych i jako współpracownicy Opatrzności Bożej, czujmy się w obowiązku wychodzić naszym działaniem naprzeciw potrzebom ubogich i oddawajmy do dyspozycji wszystkich potrzebujących, zwłaszcza w czasie klęsk publicznych, posługę oraz zasoby wspólnoty braterskiej.

3. Za przykładem świętego Franciszka, który okazywał wielkie współczucie ubogim, jak też za przykładem inicjatorów braterskiej wspólnoty kapucyńskiej, którzy posługiwali zadżumionym, żyjmy blisko braci potrzebujących, zwłaszcza chorych, starając się całym sercem świadczyć im braterską posługę.

4. Wiedząc, że Boża Opatrzność objawia się nie tylko przez fakty i zdarzenia, lecz także poprzez nowe nurty myślowe i doświadczenia życia, duchem otwartym i ufnym badajmy wszystko uważnie, zachowując to, co dobre.

5. W ten sposób będziemy potrafili lepiej współpracować z Bogiem, który jest obecny i działa w historii świata. A czyniąc prawdę w miłości, będziemy świadkami nadziei pokładanej w Panu Bogu i pomożemy ludziom dobrej woli rozpoznawać Boga, Pana wszechmogącego i najwyższe Dobro.

Rozdział VII: Nasze życie pokuty

Nr 109

1. Jezus Chrystus, głosząc Ewangelię królestwa, wezwał ludzi do pokuty, to jest do tak całkowitej przemiany siebie samych, że zaczynają oni myśleć, oceniać i upodabniać własne życie do tej świętości i miłości Boga, które objawiły się w Synu.
2. To nawrócenie do bycia nowym stworzeniem, które rozpoczyna się przez wiarę i chrzest, wymaga nieustannego trudu w codziennym wyrzekaniu się samych siebie.
3. W ten sposób, żyjąc tylko dla Pana, przez pokutę ustanawiamy nowe relacje z ludźmi, zwłaszcza ubogimi, i zostajemy umocnieni dla budowania braterskiej wspólnoty ewangelicznej.
4. Święty Franciszek za łaską Pana rozpoczął życie pokuty-nawrócenia, okazując miłosierdzie wobec trędowatych i porzucając świat.
5. Z wielką gorliwością ducha i radością serca ułożył on swe życie według błogosławieństw ewangelicznych, głosił nieustannie pokutę, zachęcając ludzi czynem i słowem do noszenia krzyża Chrystusa, i chciał, aby jego bracia byli mężami pokuty.
6. Duch pokuty w życiu surowym jest szczególnym rysem charakterystycznym naszego Zakonu. Za przykładem Chrystusa i świętego Franciszka wybraliśmy bowiem wąską drogę Ewangelii.
7. Ożywieni tym samym duchem i uznając grzech w nas samych, jak też w społeczności ludzkiej, angażujemy się nieustannie w nawrócenie własne oraz innych, abyśmy przemieniali się na wzór Chrystusa ukrzyżowanego i zmartwychwstałego.
8. Przez taki wysiłek, dopełniając w nas to, czego nie dostaje cierpieniem Chrystusa, uczestniczymy w życiu Kościoła, świętego i nieustannie wymagającego oczyszczenia, oraz wspieramy jedność rodziny ludzkiej, przygotowując w ten sposób, w doskonałej miłości, nadejście królestwa Bożego.

Nr 110

1. Pokuta, jako exodus i nawrócenie, jest dyspozycją serca, domagającą się zewnętrznego wyrazu w życiu codziennym, któremu musi odpowiadać prawdziwa przemiana wewnętrzna.
2. Pokutujący franciszkanie powinni zawsze wyróżniać się miłością delikatną i czułą oraz radością, jak nasi święci, surowi wobec siebie, ale pełni dobroci i szacunku wobec innych.

3. W każdym czasie, pobudzeni duchem nawrócenia i odnowy, oddawajmy się dziełom pokuty, według Reguły i Konstytucji oraz Bożego natchnienia, aby coraz bardziej działało w nas misterium paschalne Chrystusa.
4. Nade wszystko pamiętajmy, że samo nasze życie poświęcone Bogu jest doskonałą formą pokuty.
5. Tak więc za zbawienie nasze oraz innych ofiarujemy ubóstwo, pokorę, niedogodności życia, pracę wiernie wykonywaną każdego dnia, gotowość do posługiwania Bogu i bliźniemu, jak również zaangażowanie i troskę o życie braterskie, ciężar choroby i wieku, a także prześladowanie dla królestwa Bożego. W ten sposób, cierpiąc z tymi, którzy cierpią, będziemy mogli zawsze cieszyć się naszym podobieństwem do Chrystusa.
6. Podążajmy drogą nawrócenia świętego Franciszka, wychodząc naprzeciw zwłaszcza tym, którzy w naszych czasach są wykluczeni i pozbawieni wszystkiego.

Nr 111

1. Chrystus Pan, otrzymawszy misję od Ojca i prowadzony przez Ducha Świętego, pościł na pustyni czterdzieści dni i czterdzieści nocy.
2. Także Jego uczeń, święty Franciszek, rozpalony pragnieniem naśladowania Pana, żył w postach i modlitwie.
3. A zatem także my praktykujemy post, modlitwę i dzieła miłosierdzia, które prowadzą nas ku wewnętrznej wolności i otwierają na miłość Boga i bliźniego.
4. Adwent oraz, nade wszystko, Wielki Post, a także wszystkie piątki niech będą dla nas czasem bardziej intensywnej pokuty, zarówno indywidualnej jak i wspólnotowej.
5. Zaleca się także post czterdziestodniowy zwany „Benedyktą”, który rozpoczyna się od Objawienia Pańskiego, a także post w wigilie uroczystości świętego Franciszka i Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.
6. W te dni oddawajmy się z większą gorliwością i pilnością tym dziełom, które sprzyjają nawróceniu: modlitwie, skupieniu, słuchaniu słowa Bożego, umartwieniom cielesnym i postom we wspólnocie braterskiej. Dzięki bardziej surowej wstrzemięźliwości dzielimy się po bratersku z innymi ubogimi tym, co otrzymujemy ze stołu Pańskiego i praktykujemy z większą żarliwością dzieła miłosierdzia, zgodnie z naszą tradycją.
7. Gdy idzie o prawo dotyczące wstrzemięźliwości i postu, zachowujmy wymogi Kościoła powszechnego i lokalnego.

Nr 112

1. Nasze życie powinno odpowiadać ewangelicznemu nakazowi pokuty, przeto niech będzie proste i oszczędne we wszystkim, jak to przystoi ubogim.
2. Pomni na mękę Jezusa, za przykładem świętego Franciszka i naszych świętych, umartwienie praktykujemy także dobrowolnie, chętnie ograniczając się w jedzeniu, w piciu i w rozrywkach, tak aby wszystko świadczyło o naszym stanie wygnańców i pielgrzymów.
3. Jednakże ministrowie i gwardiani, zobowiązani do troski o rzeczy konieczne, nade wszystko dla chorych, niech mają na uwadze przykazanie miłości bliźniego oraz przykład świętego Franciszka.

Nr 113

1. Bolejąc w sercu z powodu grzechów własnych, jak też innych ludzi, oraz pragnąc postępować w nowości życia, podejmujemy dzieła pokutne, dostosowując je jednak do odmiennych typów mentalności, zależnie od czasu i miejsca.
2. Z miłością i w prawdzie starajmy się praktykować napomnienie braterskie, którego nauczył nas Jezus.
3. W świetle Ewangelii pytajmy siebie, indywidualnie i wspólnotowo, nade wszystko na kapitule domowej, o nasz styl życia i o nasze wybory; niech zawsze będą one wyrazem drogi wspólnotowego nawrócenia.

Nr 114

1. Poprzez sakrament pokuty i pojednania, za sprawą Ducha Świętego, który jest odpuszczeniem grzechów, doświadczając dobrodziejstw śmierci i zmartwychwstania Chrystusa, uczestniczymy głębiej w Eucharystii i w misterium Kościoła.
2. W tym sakramencie nie tylko poszczególni bracia, lecz także wspólnota braci zostaje oczyszczona i uzdrowiona, aby przywrócić jedność ze Zbawicielem i zarazem pojednanie z Kościołem.
3. Oczyszczeni i odnowieni przez sakramenty Kościoła, zostajemy także umocnieni w zobowiązaniu wierności naszej formie życia.
4. Miejmy przeto wielki szacunek dla sakramentu pojednania i często z niego korzystajmy. Pojednani z Bogiem, usiłujmy szerzyć Jego miłość pośród siebie poprzez wzajemne przebaczenie i troskę o braterskie pojednanie.

5. Ceńmy też wielce codzienny rachunek sumienia oraz kierownictwo duchowe, abyśmy potrafili wspólnie odpowiadać na poruszenia Ducha Świętego i zdecydowanie podążać ku świętości.
6. Świadomi społecznego wymiaru nawrócenia, starajmy się praktykować także wspólnotową celebrację pokutną, zarówno w naszych wspólnotach braterskich, jak też z ludem Bożym.
7. Ministrowie i gwardiani niech pilnie starają się, aby bracia byli wierni życiu sakramentalnemu i korzystali z kierownictwa duchowego.

Nr 115

1. Upoważnienie do przyjmowania spowiedzi sakramentalnej braci daje, obok ordynariusza miejsca, własny ordynariusz. W pojedynczych przypadkach i ad modum actus może to uczynić gwardian.
2. Każdy kapłan Zakonu, któremu zostało udzielone upoważnienie przez własnego ordynariusza, może spowiadać braci w jakiegokolwiek części świata.
3. Bracia mogą swobodnie spowiadać się u jakiegokolwiek kapłana, któremu zostało udzielone upoważnienie przez jakiegokolwiek ordynariusza.
4. Spowiednicy niech mają na uwadze zachętę świętego Franciszka, aby nie gniewać się i nie denerwować z powodu czyjegoś grzechu, lecz traktować penitenta z wszelką dobrocią w Panu.

Nr 116

1. Kochając się nawzajem tą samą miłością, jaką ukochał nas Chrystus, nie unikajmy brata, który przeżywa trudności, lecz starajmy się troskliwie mu pomagać. Jeśli by upadł, pamiętajmy, że każdy z nas popadłby w jeszcze gorszy stan, gdyby Pan w swej dobroci nie zachował nas od tego. Nie bądźmy zatem jego sędziami, lecz prawdziwymi braćmi i kochajmy go jeszcze bardziej.
2. Ministrowie i gwardiani niech z ojcowskim miłosierdziem będą blisko braci, którzy grzeszą albo są w niebezpieczeństwie grzechu, i niech po Bożemu zaoferują im odpowiednią i skuteczną pomoc.
3. Z taką samą troskliwością, na ile jest to możliwe i leży w ich kompetencji, ministrowie i gwardiani niech podejmą starania wobec osób czy wspólnot, które ewentualnie poniosły szkodę z powodu grzechów braci.
4. Niech nie nakładają kar, zwłaszcza kanonicznych, jeśli nie są zmuszeni oczywistą koniecznością i niech czynią to z wielką roztropnością i miłością, bez naruszania jednak wymogów prawa powszechnego. W tym samym wszelako duchu

ministrowie mogą podjąć inne kroki, konieczne czy to dla dobra wspólnoty i społeczności, czy też dla dobra danego brata.

5. Pamiętajmy zawsze słowa świętego Franciszka z Listu do ministra: „Po tym chcę poznać, czy miłujesz Pana i mnie, sługę Jego i twego, jeżeli będziesz tak postępował, aby nie było takiego brata na świecie, który gdyby zgrzeszył, choćby zgrzeszył najciężej, a potem stanął przed tobą, żeby odszedł bez twego miłosierdzia, jeśli szukał miłosierdzia. A gdyby nie szukał miłosierdzia, to ty go zapytaj, czy nie pragnie przebaczenia. I choćby tysiąc razy potem zgrzeszył na twoich oczach, kochaj go bardziej niż mnie, abyś go pociągnął do Pana”.

Rozdział VIII: Zarząd naszego Zakonu

Nr 117

1. Nasza wspólnota braterska, kierowana przez Ducha Świętego, jest jak organ w Mistycznym Ciele Chrystusa i określa siebie jako komunię jedności osób konsekrowanych, które w naśladowaniu Mistrza starają się razem pełnić wolę Ojca i przyczyniają się, poprzez różne zaangażowania i posługi, do budowania Kościoła w miłości.
2. Jesteśmy przeto świadomi, że naszą szczególną powinnością jest wspieranie dobra Kościoła i wspólnoty braterskiej, zgodnie z otrzymaną łaską i naszym powołaniem kapucyńskim.
3. Kapituły i przełożeni, będąc wyrazem jedności duchowej i widzialnej Zakonu, umacniają więzi komunii między braćmi. Sprawują władzę otrzymaną od Boga przez posługę Kościoła w duchu służby i z pasterską troskliwością, zgodnie z wymogami prawa powszechnego oraz tych Konstytucji.

Artykuł I: Struktura Zakonu

Nr 118

1. Zakon, czyli naszą Wspólnotę Braterską, tworzą bracia, z których każdy włączony jest do jednego z okręgów i przypisany do konkretnej wspólnoty lokalnej. Każdy z okręgów i każda wspólnota lokalna, osobno wzięta, jest prawdziwą wspólnotą braterską.
2. Okręgami są zazwyczaj prowincje i kustodie, złączone w żywotnej relacji pomiędzy sobą pod władzą ministra generalnego.
3. Wszystkie okręgi są tworzone przez grupę braci przypisanych do wspólnot lokalnych, czyli domów, i mają swój własny i wyłączny obręb terytorialny, który musi być ustalony w dekrete erekcyjnym.
4. Minister generalny, dla szczególnych względów, za zgodą swej rady i po wysłuchaniu stron zainteresowanych, może ustanowić inne formy okręgu lub związku domów, zgodnie z normami tych Konstytucji i Ordynacji kapituł generalnych.
5. Każdy okręg kanonicznie erygowany formalnym dekretem ministra generalnego uzyskuje osobowość prawną.
6. Prowincja stanowi zasadniczą i podstawową część Zakonu i jest zarządzana przez ministra prowincjalnego. Ma swoją własną strukturę, która pozwala jej wyrażać i

rozwijać żywotność naszego charyzmatu dla skutecznego świadectwa apostołskiego i z pożytkiem dla życia Zakonu.

7. Kustodia jest częścią Zakonu, w której bracia, posłani do posługi Kościołom i ich pasterzom w dziele ewangelizacji, stopniowo rozwijają obecność życia konsekrowanego poprzez dążenie do implantatio Ordinis. Jest ona zarządzana przez kustosza, który ma władzę zwyczajną zastępczą.

8. Lokalna wspólnota braterska jest tworzona przez grupę co najmniej trzech braci profesów, którzy mieszkają w domu prawnie ustanowionym, i jest zarządzana przez przełożonego lokalnego, czyli gwardiana.

9. Minister generalny, za zgodą swej rady, może zadecydować, że jakaś braterska wspólnota lokalna będzie zależna bezpośrednio od niego i, jeśli przypadek tego wymaga, będzie miała własny statut. Podobnie może on zadecydować, że jakaś braterska wspólnota lokalna będzie zależna bezpośrednio od konferencji przełożonych wyższych i będzie miała własny statut.

10. Wszystko, co w tych Konstytucjach powiedziane jest o prowincjach, odnosi się także do kustodii, z wyłączeniem sytuacji, w których coś innego wynika z natury rzeczy lub z tekstu i kontekstu.

Nr 119

1. Do ministra generalnego, za zgodą jego rady, należy decyzja o ustanowieniu, połączeniu, rozdzieleniu, modyfikacji lub zniesieniu okręgów, z zachowaniem wymogów prawa, po konsultacji z konferencją przełożonych wyższych, z ministrami i radami, odpowiednimi dla stron zainteresowanych.

2. Po podjęciu decyzji o erygowaniu nowego okręgu minister generalny, po konsultacji z zainteresowanymi braćmi o ślubach wieczystych, za zgodą swej rady mianuje ministra i radnych tego okręgu. Następnie określa skład pierwszej kapituły. Ta kapituła, która nie jest kapitułą wyborczą, musi być sprawowana przed upływem jednego roku od erygowania nowego okręgu.

3. Minister generalny, wraz ze swą radą, niech zwróci szczególną uwagę na okręgi o silnej tendencji schyłkowej, sięgając po instrumenty przewidziane w naszym prawodawstwie dla zapewnienia braterskiej obecności na danym terytorium.

Nr 120

1. Kanoniczne erygowanie domu z zachowaniem wymogów prawa należy do ministra prowincjalnego, za zgodą jego rady i po uprzedniej zgodzie kapituły. W

przypadkach naglących, gdy brakuje głosu kapituły, wymagana jest zgoda ministra generalnego, po wysłuchaniu opinii jego rady.

2. Natomiast zniesienie domu należy do ministra generalnego, za zgodą jego rady, czy to na prośbę strony zainteresowanej, czy też dla innych powodów, z zachowaniem wymogów prawa.

Nr 121

1. Każdy brat wcielony do Zakonu przez profesję zostaje włączony do okręgu, w którym minister dopuścił go do profesji.

2. Dzień złożenia profesji czasowej określa także porządek starszeństwa we wspólnocie braterskiej.

3. Biorąc pod uwagę dobro Zakonu i potrzeby okręgów lub poszczególnych braci, do ministra generalnego, za zgodą jego rady i po wysłuchaniu przełożonych wyższych i ich rad, należy włączanie braci do innego okręgu.

4. W duchu braterskiej współpracy ministrowie prowincjalni niech będą gotowi, by wychodzić naprzeciw wyżej wspomnianym potrzebom, czasowo posyłając swych braci do innego okręgu.

5. Wysyłając braci do posługi w innym okręgu, należy zachować to, co jest postanowione w Ordynacjach kapituł generalnych.

6. Każdy brat korzysta z prawa głosu tylko w jednym okręgu Zakonu, chyba że z racji urzędu lub z innych powodów jest mu ono przynależne także gdzie indziej. Ci, którzy są posłani do innego okręgu ze względu na posługę, korzystają z prawa głosu w tymże okręgu, zgodnie z normami Ordynacji kapituł generalnych, nie zaś we własnym okręgu. Natomiast bracia, którzy przebywają w danym okręgu z innych powodów, korzystają ze swych praw tylko we własnym okręgu.

Artykuł II: Przełożeni i urzędy w ogólności

Nr 122

1. Przełożonymi z władzą zwyczajną własną w Zakonie, pod najwyższą władzą Ojca świętego, są: minister generalny w całym Zakonie, minister prowincjalny w swojej prowincji oraz przełożony lokalny, czyli gwardian w swojej wspólnocie braterskiej.

2. Przełożonymi z władzą zwyczajną zastępczą są: wikariusz generalny, wikariusz prowincjalny, kustosz i wikariusz lokalny.

3. Wszyscy ci przełożeni, za wyjątkiem przełożonego lokalnego i jego wikariusza, są przełożonymi wyższymi.

4. Wszystko, co w tych Konstytucjach i Ordynacjach kapituł generalnych mówi się o ministrach prowincjalnych, dotyczy także kustoszów, z wyłączeniem sytuacji, w których coś przeciwnego wynika z otrzymanych delegacji, z natury rzeczy albo z tekstu i kontekstu.

5. Władza zwyczajna zastępcza nie rozciąga się na te sprawy, które prawo własne określa jako zarezerwowane wyłącznie dla przełożonego, który nosi tytuł danego urzędu, chyba że dla tych spraw została wprost udzielona delegacja. Jeśli zaistnieje przeszkoda lub wakat urzędu ministra prowincjalnego, kustosz niech odnosi się do wikariusza prowincjalnego.

Nr 123

1. Urzędy w Zakonie powierza się przez wybór lub mianowanie.
2. W powierzaniu urzędów bracia niech postępują z czystą intencją, z prostotą i według przepisów prawa.
3. Biorąc pod uwagę dobro Zakonu można dokonać wcześniejszej konsultacji co do osób, które mają być wybrane. Natomiast konsultacja jest obowiązkowa, gdy idzie o osoby, które mają być mianowane.
4. Jeśli wybór wymaga zatwierdzenia, należy o nie poprosić w użytecznym czasie ośmiu dni.
5. Bracia, jako prawdziwie mniejsi, niech nie ubiegają się o urzędy. Jeśli jednak, ciesząc się zaufaniem braci, zostaną powołani, niech nie odrzucają uporczywie posługi przełożonego czy też innego urzędu.
6. Jako że jesteśmy Zakonem braci, zgodnie z wolą świętego Franciszka i autentyczną tradycją kapucyńską, wszyscy bracia o ślubach wieczystych mogą mieć dostęp do wszystkich urzędów i obowiązków, wyjąwszy te, które wynikają ze święceń kapłańskich. Natomiast urząd przełożonego może zostać w sposób ważny powierzony tylko tym braciom, którzy złożyli profesję wieczystą co najmniej trzy lata wcześniej.
7. Kiedy urząd z wyboru wymaga zatwierdzenia, w naszym Zakonie dozwolona jest postulacja. Dopuszczenie postulacji oraz dyspensa od przeszkody należą do organu, który ma władzę zatwierdzania, to jest do ministra generalnego lub ministra prowincjalnego. Natomiast dopuszczenie postulacji w odniesieniu do ministra generalnego leży w kompetencji Stolicy Apostolskiej.
8. Przyjęcie rezygnacji z urzędu ministra prowincjalnego, wikariusza prowincjalnego, radnego prowincjalnego, kustosza generalnego i odpowiednich

radnych należy do ministra generalnego. Natomiast przyjęcie rezygnacji kustosza i odpowiednich radnych należy do ministra prowincjalnego.

9. Gdy chodzi o usuwanie z urzędów, które bracia sprawują w Zakonie, a także poza nim, należy zachować prawo kościelne i Ordynacje kapituł generalnych. Usunięcie, także gdy nie ma charakteru karnego, nie pociąga za sobą przyznania jakiegos innego urzędu.

Artykuł III: Zarząd generalny Zakonu

Nr 124

1. Kapituła generalna, która jest doniosłym znakiem i narzędziem jedności oraz solidarności całej wspólnoty braterskiej zjednoczonej w swych reprezentantach, posiada najwyższą władzę w Zakonie.

2. Kapituła zwyczajna, która zostaje zapowiedziana i zwołana przez ministra generalnego, powinna być sprawowana co sześć lat, w sposób wskazany przez Ordynacje kapituł generalnych oraz Porządek odprawiania kapituły generalnej.

3. Oprócz kapituły zwyczajnej minister generalny, za zgodą swej rady, może – dla szczególnych potrzeb – zwołać kapitułę nadzwyczajną.

4. Na kapitule generalnej, zarówno zwyczajnej jak i nadzwyczajnej, głos czynny mają: minister generalny, wikariusz generalny, radni generalni, poprzedni minister generalny bezpośrednio po wygaśnięciu jego mandatu aż do następnej zwyczajnej kapituły generalnej włącznie, ministrowie prowincjalni, kustosze, sekretarz generalny, prokurator generalny, delegaci prowincji oraz inni bracia profesji według norm określonych w Ordynacjach kapituł generalnych.

5. Jeśli minister prowincjalny ma przeszkodę z powodu ważnej przyczyny, znanej ministrowi generalnemu, albo jego urząd wakuje, na kapitułę niech jedzie wikariusz prowincjalny. Jeśli natomiast przeszkodę ma kustosz lub też jego urząd wakuje, w kapitule niech weźmie udział pierwszy radny.

Nr 125

1. Na kapitule generalnej, zarówno zwyczajnej, jak i nadzwyczajnej, należy podejmować sprawy, które odnoszą się do wierności naszym zdrowym tradycjom, do odnowy naszej formy życia, do rozwoju działalności apostołskiej, a także inne zagadnienia o wielkim znaczeniu dla życia Zakonu, co do których wszyscy bracia powinni być uprzednio poproszeni o konsultację.

2. Na zwyczajnej kapitule generalnej, jak to jest przepisane w Porządku odprawiania kapituły generalnej, w pierwszym rzędzie należy wybrać ministra generalnego, który obejmuje władzę nad całym Zakonem i nad wszystkimi braćmi.
3. Ustępujący minister generalny może być powtórnie wybrany tylko jeden raz na sześćdziesięciu bezpośrednio następujących, z zachowaniem tego, co przewiduje numer 123,7 tych Konstytucji.
4. W wyborach radnych generalnych ustępujący minister generalny ma tylko głos czynny.
5. Następnie, według norm tegoż Porządku odprawiania kapituły generalnej, dokonuje się wyboru radnych generalnych, zgodnie z liczbą określoną przez Ordynację kapituł generalnych. Pośród radnych najwyżej połowa może być z tych, którzy byli wybrani na poprzedniej kapitule.
6. Spośród radnych należy wybrać wikariusza generalnego, który na mocy tego wyboru staje się pierwszym radnym.
7. Zgodnie z Konstytucjami i według statutu kurii generalnej, zatwierdzonego przez kapitułę generalną, zadaniem radnych jest pomagać ministrowi generalnemu w zarządzaniu całym Zakonem.
8. Minister generalny i jego radni rezydują w Rzymie.
9. Radni generalni w trakcie swego urzędowania nie mają głosu biernego w wyborach na ministra w okręgach.

Nr 126

1. Wikariusz generalny jest pierwszym współpracownikiem ministra generalnego i, jeśli ten jest nieobecny, zastępuje go. Jeżeli jednak minister generalny jest w jakikolwiek sposób dostępny, zanim wikariusz generalny podejmie ważne decyzje, powinien skonsultować się z nim i dostosować się do otrzymanych wskazań.
2. Dla ministra generalnego zarezerwowane jest jednak zatwierdzanie ministrów prowincjalnych, mianowanie wizytatorów generalnych oraz inne sprawy, które on sam sobie zarezerwuje.
3. Jeśli minister generalny ma przeszkodę w pełnieniu swego urzędu, wikariusz generalny niech go zastąpi we wszystkim, co dotyczy zarządzania Zakonem. Niech też w stosownym czasie przedstawi ministrowi generalnemu najważniejsze sprawy i niech nie działa przeciwko intencjom i woli ministra generalnego. Jeśli przeszkoda jest poważna i przeciąga się ponad dwa miesiące, wikariusz generalny powinien

zwrócić się do Stolicy Apostolskiej w sprawie stosownych zaleceń oraz dla podjęcia spraw zarezerwowanych ministrowi generalnemu.

4. Jeśliby także wikariusz generalny miał przeszkodę, niech ministra generalnego zastąpi radny najstarszy profesją spośród tych, którzy zostali wybrani na kapitule generalnej. Na mocy samego faktu tenże radny jest delegowany do wszystkich aktów zarządzania i do uprawnień własnych ministra generalnego. Jednakże w ciągu co najwyżej dwóch miesięcy jest on zobowiązany odnieść się do Stolicy Apostolskiej.

Nr 127

1. Jeśli zawakowałby urząd ministra generalnego, jego funkcję przejmuje wikariusz generalny, który niech jak najszybciej poinformuje o tym Stolicę Apostolską.

2. Jeśli wakat na urzędzie ministra generalnego zaistniałby w okresie trzech lat poprzedzających zwyczajny termin kapituły generalnej, wikariusz generalny przejmuje pełnię władzy w Zakonie aż do końca sześćoletnia i, w czasie ustalonym, zapowiada odprawienie kapituły generalnej.

3. Jeśli wakat na stanowisku ministra generalnego zaistniałby w okresie trzech do dwóch lat poprzedzających zwyczajny termin kapituły generalnej, wikariusz generalny i radni, jak to stanowią Konstytucje w numerze 127,6, niech wybiorą nowego radnego, który powinien być wybrany z konferencji wikariusza generalnego.

4. Jeśli wakat na stanowisku ministra generalnego zaistniałby w okresie dłuższym niż trzy lata przed zwyczajnym terminem kapituły generalnej, wikariusz generalny w ciągu trzech miesięcy zwołuje zgromadzenie wyborcze dla wyboru ministra generalnego, który przejmuje władzę w Zakonie aż do zwyczajnego zakończenia sześćoletnia. Następnie, w razie potrzeby, to samo zgromadzenie niech wybierze nowego radnego i wikariusza generalnego. Skład zgromadzenia wyborczego jest określony przez Ordynacje kapituł generalnych w numerze 8/14.

5. Jeśli wakat na stanowisku wikariusza generalnego zaistniałby w okresie przekraczającym jeden rok przed kapitułą, minister generalny i jego rada niech kolegialnie, w tajnym głosowaniu, wybiorą spośród radnych nowego wikariusza generalnego, a następnie niech wybiorą jeszcze jednego radnego. Jeśliby natomiast ten urząd zawakował w czasie krótszym niż jeden rok przed kapitułą generalną, należy wybrać, jak to ustanowiono, nowego wikariusza generalnego, bez wybierania jednak nowego radnego.

6. Jeśli wakat na stanowisku radnego generalnego zaistniałby w okresie przekraczającym jeden rok przed kapitułą, minister generalny i jego rada, po konsultacji z konferencją przełożonych wyższych cetusu kapitulnego, do którego należał ten radny, niech kolegiálně wybiorą nowego.

Nr 128

1. Kuria generalna stanowi szczególną pomoc dla ministra generalnego i jego rady we właściwym i skutecznym posługiwaniu Zakonowi. Wszyscy bracia, którzy do niej należą, pochodzący z różnych okręgów, tworzą braterską wspólnotę lokalną zależną bezpośrednio od ministra generalnego i mającą fundamentalne znaczenie dla wyrażania i rozwijania jedności Zakonu.

2. W tym celu niech będą wybierani bracia zdadni, którzy mają też kompetencje konieczne do pełnienia swej posługi. Są oni mianowani przez ministra generalnego za zgodą jego rady i wypełniają swe zadania zgodnie ze statutem kurii generalnej i ewentualnymi wskazaniem ministra generalnego.

3. Statut kurii generalnej, zatwierdzony przez kapitułę generalną, niech określi specyfikę tej braterskiej wspólnoty lokalnej i sprecyzuje kompetencje własne poszczególnych urzędów i organów.

Artykuł IV: Zarząd prowincji

Nr 129

1. Najwyższa władza w prowincji należy do kapituły prowincjalnej.

2. Kapituła prowincjalna zwyczajna powinna być zapowiedziana i zwołana przez ministra prowincjalnego, za zgodą ministra generalnego i po wysłuchaniu jego rady. Kapitułę należy sprawować zgodnie z częstotliwością określoną przez Ordynację kapituł generalnych.

3. Poza kapitułą zwyczajną, ze względu na szczególne potrzeby, minister prowincjalny, za zgodą swej rady i po zawiadomieniu ministra generalnego, może zwołać kapitułę nadzwyczajną, która nie może być kapitułą wyborczą.

4. Na kapitule, zarówno zwyczajnej, jak i nadzwyczajnej, należy podejmować zagadnienia odnoszące się do życia oraz działalności prowincji i kustodii, które powinny zostać uprzednio skonsultowane ze wszystkimi braćmi.

Nr 130

1. W kapitule prowincjalnej, zarówno zwyczajnej, jak i nadzwyczajnej, głos czynny mają: minister generalny, jeśli jej przewodniczy, minister prowincjalny i radni

provincialni, kustosze, bracia profesii wieczyści prowincji oraz delegaci kustodii, według kryteriów ustanowionych przez Ordynacje kapituł generalnych oraz Porządek odprawiania kapituły prowincjalnej.

2. Kapituła prowincjalna może być sprawowana przez głosowanie bezpośrednio, czyli z uczestnictwem wszystkich braci o ślubach wieczystych, albo też przez delegatów, jak to przewidują Ordynacje kapituł generalnych. Na kapitule sprawowanej przez delegatów jej członkowie, zgromadzeni w braterskiej jedności, reprezentują całą prowincję.

3. Wszyscy bracia profesii wieczyści, którzy są do tego uprawnieni, mają obowiązek uczestniczyć w kapitule. Jeśli któryś z nich nie może przybyć, niech powiadomi ministra prowincjalnego, do którego należy ocena danego przypadku. Tylko bracia faktycznie obecni na kapitule mają prawo głosu.

4. Jeśli kustosz nie może uczestniczyć w kapitule z poważnych przyczyn, uznanych przez ministra prowincjalnego, albo gdyby jego urząd wakował, udział w kapitule niech weźmie pierwszy lub drugi radny, zależnie od możliwości.

Nr 131

1. Po zapowiedzeniu kapituły prowincjalnej, sprawowanej przez delegatów, wszyscy bracia prowincji oraz bracia innych okręgów, o których mowa w numerze 121,6, a także ci, którzy w tym momencie są profesami wieczystymi, za wyjątkiem tych, którzy należą do kustodii lub też są pozbawieni głosu czynnego i biernego, niech wybiorą delegatów i ich zastępców.

2. Bracia z kustodii niech wybiorą własnych delegatów i ich zastępców.

3. Kapituła prowincjalna niech określi, którzy bracia uczestniczą w kapitule z urzędu, jaka jest liczba delegatów z prowincji i z kustodii, a także sposób ich wybierania.

Nr 132

1. Na kapitule zwyczajnej minister prowincjalny jest wybierany zgodnie z Porządkiem odprawiania kapituły, zatwierdzonym przez kapitułę prowincjalną.

2. Minister prowincjalny może zostać wybrany tylko na dwie bezpośrednio następujące po sobie kadencje, z zachowaniem tego, co przewiduje numer 123,7 i Ordynacje kapituł generalnych.

3. Zgodnie z Porządkiem odprawiania kapituły należy wybrać czterech radnych prowincjalnych, chyba że minister generalny za zgodą swej rady uzna za celowe,

aby powiększyć tę liczbę. Połowa radnych może być spośród tych, którzy zostali wybrani na poprzedniej kapitule.

4. Następnie spośród radnych należy wybrać wikariusza prowincjalnego, który na mocy tego wyboru staje się pierwszym radnym.

5. Wybrany minister prowincjalny sprawuje urząd jako delegat ministra generalnego aż do momentu, gdy jego wybór zostanie zatwierdzony. Jeżeli minister generalny nie zatwierdzi wyboru, należy przystąpić do powtórnych wyborów. W tych wyborach elekt niezatwierdzony pozbawiony jest głosu biernego.

6. Po dokonaniu wyboru lub mianowaniu ministra prowincjalnego i jego radnych bracia kontynuują pełnienie swych urzędów aż do czasu, gdy postanowione zostanie inaczej. Ta norma, z koniecznymi odrębnościami, obowiązuje także w kustodiach.

Nr 133

1. Minister generalny, za zgodą swej rady, może z ważnych powodów mianować ministra prowincjalnego i radnych, uprzednio otrzymawszy na piśmie głos doradczy wszystkich braci prowincji o ślubach wieczystych. Jednakże taka procedura nie może być zastosowana dwa razy pod rząd.

2. Po dokonaniu takiej nominacji należy w stosownym czasie sprawować kapitułę prowincjalną, aby przedyskutować aktualne kwestie.

Nr 134

1. Zadaniem wikariusza prowincjalnego jest pomoc ministrowi prowincjalnemu w działaniach, które zostały mu powierzone, a także, jeśli minister prowincjalny byłby nieobecny lub miał przeszkodę, podejmowanie spraw prowincji, za wyjątkiem tych, które zarezerwował sobie minister prowincjalny.

2. Gdyby zaważował urząd ministra prowincjalnego, wikariusz prowincjalny jest zobowiązany natychmiast zwrócić się do ministra generalnego i zarządzać prowincją aż do otrzymania wskazań.

3. Jeśliby urząd ministra prowincjalnego zaważował ponad osiemnaście miesięcy przed zwyczajnym wygaśnięciem mandatu, minister generalny, za zgodą swej rady, uprzednio otrzymawszy głos doradczy wszystkich braci prowincji o ślubach wieczystych, niech mianuje nowego ministra, który będzie zarządzał prowincją aż do odbycia kapituły.

4. Jeśli wikariusz prowincjalny ma przeszkodę, jego urząd tymczasowo przejmuje radny, który jest następny w porządku wyboru jako delegat ministra prowincjalnego.

5. Jeśliby urząd radnego prowincjalnego zawakował ponad rok przed kapitułą prowincjalną, minister generalny, za zgodą swej rady, po konsultacji z ministrem prowincjalnym i jego radą, niech mianuje innego radnego, który zajmie miejsce ostatniego radnego. Jeśli natomiast zawakowałby urząd wikariusza prowincjalnego, należy najpierw uzupełnić liczbę radnych, a następnie minister prowincjalny ze swą radą niech wybiorą kolegiąlnie i w tajnym głosowaniu nowego wikariusza prowincjalnego ze składu rady. Należy o tym poinformować ministra generalnego.

Nr 135

1. Minister prowincjalny, za zgodą swej rady, niech mianuje spośród braci o ślubach wieczystych sekretarza prowincjalnego, jak też innych urzędników, koniecznych do wykonywania prac w kurii prowincjalnej i, gdyby zachodziła taka potrzeba, także dla kierowania innymi specjalnymi urzędami.

2. Sekretarz prowincjalny jest zależny tylko od ministra prowincjalnego. Do kapituły prowincjalnej należy decyzja, jacy inni urzędnicy powinni zależeć tylko od ministra prowincjalnego.

3. Zaleca się, aby w poszczególnych prowincjach minister prowincjalny, za zgodą swej rady, mianował specjalne komisje dla zajęcia się wybranymi problemami.

Artykuł V: Zarząd kustodii

Nr 136

1. Kustodia, która ma pośród swych głównych celów implantatio Ordinis w Kościele lokalnym, jest okręgiem Zakonu powierzonym jednej z prowincji lub, ze szczególnych względów, zależnym bezpośrednio od ministra generalnego. Kustodie zależne od ministra generalnego mają swój własny statut, zatwierdzony przez tegoż ministra, za zgodą jego rady. Przez analogię odnoszą się do nich regulacje dotyczące kustodii powierzonych jednej z prowincji.

2. Na czele kustodii stoi kustosz ze swoją radą. Do ministra prowincjalnego, po skonsultowaniu się z członkami kustodii i za zgodą własnej rady, należy określenie liczby radnych, która może podlegać zmianom zgodnie z potrzebami, liczba ta nie może być jednak mniejsza niż dwóch. O zmianie liczby radnych należy poinformować ministra generalnego.

3. Do kustosza, po uzyskaniu zgody ministra prowincjalnego, należy zapowiedzenie i zwołanie kapituły kustodii, na której głos czynny mają wszyscy bracia profesji, a także minister prowincjalny, jeśli jej przewodniczy. Co do braci, którzy nie mogą uczestniczyć w kapitule, obowiązuje to, co zostało powiedziane w odniesieniu do kapituły prowincjalnej.
4. Kustosz i jego radni są wybierani przez kapitułę w głosowaniu powszechnym według zasad ustanowionych przez kapitułę kustodii i mogą być powtórnie wybrani. Jednak kustosz może być bezpośrednio wybrany tylko na jedną kolejną kadencję, z zachowaniem tego, co stanowi numer 123,7. Długość kadencji jest ustalona przez Ordynacje kapituł generalnych.
5. Kustosz elekt musi być zatwierdzony przez ministra prowincjalnego. Aż do czasu zatwierdzenia wypełnia on swój urząd jako delegat ministra prowincjalnego. Do ministra prowincjalnego należy poinformowanie ministra generalnego o dokonanych wyborach. Jeśli minister prowincjalny nie zatwierdzi wyboru, przystępuje się do nowych wyborów. W tych wyborach nie ma głosu biernego ten, kto nie został zatwierdzony.
6. Kustosz od momentu zatwierdzenia swego wyboru uzyskuje władzę zwyczajną zastępczą dla sprawowania swojego urzędu. Minister prowincjalny niech pisemnie przyzna kustoszowi uprawnienia, które zostaną mu delegowane i wskaże te, które zarezerwował dla siebie.
7. Kustosz, za uprzednią zgodą ministra prowincjalnego, może zwołać kapitułę nadzwyczajną. Jest rzeczą stosowną, aby także tej kapitule przewodniczył minister prowincjalny, który ma głos czynny.
8. Kapituła kustodii niech przygotowuje własny Porządek odprawiania kapituły i statut kustodii, które muszą być zatwierdzone przez ministra prowincjalnego za zgodą jego rady. Zagadnienia do podjęcia na kapitule kustodii niech będą uzgodnione między ministrem prowincjalnym i kustoszem, po konsultacji z odpowiednimi radami.
9. Jeśli kustosz jest nieobecny lub ma przeszkodę, zastępuje go pierwszy radny lub – kolejno – radny, który jest następny w porządku wyboru. Radnemu, który tymczasowo przejmuje urząd kustosza, minister prowincjalny powinien przyznać odpowiednie pełnomocnictwa lub, jeśli to możliwe, winien uczynić to sam kustosz, jeżeli ma władzę subdelegowania.
10. Jeśli z jakiegokolwiek powodu wakuje urząd radnego, fakt ten powinien zostać podany do wiadomości ministra prowincjalnego, który postępuje zgodnie z numerem 134,5.

11. Minister prowincjalny, za pozwoleniem ministra generalnego i za zgodą swej rady, z ważnych powodów może mianować kustosza i jego radnych, uprzednio otrzymawszy na piśmie głos doradczy braci kustodii. Jednakże taka procedura nie może być zastosowana dwa razy pod rząd.

Nr 137

1. Kustosz niech zwołuje swych radnych kilka razy w roku. Potrzebuje on ich opinii albo ich zgody za każdym razem, kiedy na mocy Konstytucji minister prowincjalny potrzebuje opinii albo zgody swej rady.

2. Niech przedstawia ministrowi prowincjalnemu inicjatywy, które pociągają za sobą zobowiązania o znacznych kosztach dla kustodii lub dla prowincji.

3. Gdy idzie o otwieranie nowych domów, zmianę użytkowania domów już istniejących albo przenoszenie domów formacyjnych, niech prosi o pozwolenie ministra prowincjalnego za zgodą jego rady.

Nr 138

1. Do kustodii należą wszyscy bracia, którzy zostali do niej włączeni lub zostali do niej wysłani na określony czas przez kompetentną władzę, a także bracia, którzy złożyli w niej profesję, również jeśli przebywają gdzie indziej z powodu formacji lub dla innej przyczyny.

2. W podejmowaniu działań apostołskich kustodia winna troszczyć się wytrwale o powołania. Dlatego też obok świadectwa spójnego stylu życia niech rozwija dzieła duszpasterskie z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb osób i różnorodnych warunków miejsca.

3. Prowincja, zależnie od swych możliwości, niech wyśle do kustodii sobie powierzonej tyłu zakonników, ilu wymagają potrzeby kustodii. Niech wspiera także przejawy owocnej wzajemnej współpracy i posługi między braćmi różnych okręgów.

4. W doborze zakonników wysyłanych lub odwoływanych minister prowincjalny, po konsultacji z kustoszem i jego radą, niech bierze pod uwagę szczególnie dyspozycje braci w odniesieniu do warunków miejsca, do formacji młodych oraz apostolatu, jaki trzeba prowadzić w kustodii. Podobnie kustosz, niech działa w porozumieniu z ministrem prowincjalnym.

5. Kustosz, biorąc pod uwagę zaistniałe potrzeby, po wysłuchaniu własnej rady i za zgodą ministra prowincjalnego, może zawierać odpowiednie umowy z innymi okręgami czy konferencjami przełożonych wyższych. Umowy te będą musiały być

zatwierdzone przez ministra prowincjalnego, a jeśli przypadek tego wymaga, przez ministra generalnego.

Artykuł VI: Zarząd braterskiej wspólnoty lokalnej

Nr 139

1. Po odbyciu kapituły prowincjalnej, w czasie stosownym, minister prowincjalny, za zgodą swej rady i, na ile to możliwe, po wysłuchaniu braci, niech ustanowi braterskie wspólnoty lokalne i w każdej niech mianuje gwardiana i wikarego. Bracia, którym planuje się powierzyć te urzędy, powinni być wcześniej skonsultowani.
2. W ten sam sposób, biorąc pod uwagę okoliczności szczególne, niech w kustodiach zostaną ustanowione braterskie wspólnoty z odpowiednim gwardianem i wikarym.
3. Gwardian zostaje mianowany na jedną kadencję. Może on jednak być sukcesywnie mianowany na drugą albo, w przypadku oczywistej konieczności, na trzecią kadencję, dla słusznych powodów także w tym samym domu.
4. Ten, kto był gwardianem przez czas maksymalnie dozwolony, niech będzie wolny od tego urzędu co najmniej przez rok.
5. Gwardiani, aby mogli być prawdziwie animatorami własnej wspólnoty braterskiej, niech nie przyjmują takich zobowiązań, z powodu których byliby zbyt często i zbyt długo nieobecni w domu.

Nr 140

1. Wikary ma za zadanie jako radny pomagać gwardianowi w zarządzaniu wspólnotą i jeśli ten jest nieobecny lub ma przeszkodę, albo też gdy wakuje urząd gwardiana, zarządzać wspólnotą.
2. W każdym domu, mającym co najmniej sześciu braci, poza wikarym, który na mocy prawa jest pierwszym radnym, kapituła domowa niech wybierze spośród braci o ślubach wieczystych jednego radnego. Kapituła ta, w domach mających liczbę braci przekraczającą dziesięciu, niech zdecyduje, ilu radnych wybrać. Radni mają za zadanie swymi opiniami pomagać gwardianowi w rzeczach duchowych i materialnych.
3. W przypadkach o większym znaczeniu, zgodnie z Konstytucjami oraz statutami własnymi każdego okręgu, wymagana jest zgoda rady.
4. Kapituła prowincjalna powinna wskazać, kto ma przewodniczyć lokalnej wspólnotie braterskiej, gdy są nieobecni lub mają przeszkodę gwardian i wikary.

5. Jeśliby urząd gwardiana zawakował na ponad sześć miesięcy przed zwyczajnym końcem kadencji, niech minister prowincjalny, za zgodą swej rady, mianuje innego. Jeśliby natomiast zawakował na mniej niż sześć miesięcy przed zwyczajnym końcem kadencji, wspólnota braterska niech będzie zarządzana przez wikarego.

Nr 141

1. Kapitułę domową tworzą wszyscy bracia profesii.
2. Zadaniem kapituły domowej, pod kierunkiem gwardiana, jest utwierdzenie ducha braterskiego, rozwijanie poczucia dobra wspólnego u wszystkich braci, rozważanie różnych aspektów życia braterskiego, zwłaszcza gdy idzie o wspieranie modlitwy, zachowywanie ubóstwa, rozwijanie formacji i wspomaganie działalności apostołskiej, we wspólnym poszukiwaniu woli Bożej.
3. Kapituła domowa powinna być sprawowana często w ciągu roku. Ministrowie niech skutecznie ją wspierają i czasem osobiście poprowadzą.
4. Głosowania kapituły domowej mają charakter doradczy, chyba że zostało postanowione inaczej w prawie powszechnym lub własnym.
5. Tylko bracia profesii wieczyści mają prawo uczestniczyć w wyborach i w głosowaniu nad dopuszczeniem braci do profesji, zgodnie z przepisami Konstytucji.

Nr 142

1. W kurii generalnej, w kuriach prowincjalnych poszczególnych okręgów i we wszystkich naszych domach niech będzie archiwum, do którego można mieć dostęp tylko za zgodą odpowiedniego przełożonego. Należy w nim przechowywać, w sposób uporządkowany i poufny, wszystkie dokumenty wytworzone i otrzymane, które odnoszą się do braci, do naszego życia i do naszej działalności.
2. Dostęp do archiwów Zakonu niech będzie regulowany rozporządzeniami ministrów, ze starannym zachowaniem przepisów kościelnych i cywilnych.
3. Wszelkie fakty godne pamięci niech będą dokładnie zanotowane przez tego, kto otrzymał takie zadanie.

Artykuł VII: Współpraca w Zakonie. Rada plenarna Zakonu i konferencje przełożonych wyższych

Nr 143

1. Rada plenarna Zakonu ma na celu wyrażanie żywej relacji pomiędzy całą wspólnotą braterską a jej zarządem centralnym, rozwijanie u wszystkich poczucia

współodpowiedzialności i współpracy, wspieranie jedności i komunii Zakonu w różnorodności.

2. Rada plenarna, która jest organem służącym refleksji i konsultacji, rozpatruje tematy o szczególnym znaczeniu, ofiarując zarządowi Zakonu swoją współpracę co do formacji braci i ich misji apostołskiej, co do rozwoju Zakonu oraz jego stosownej odnowy.

3. Minister generalny, za zgodą swej rady, może zwołać radę plenarną, która odbywa się zgodnie z regulaminem zatwierdzonym przez ministra generalnego, za zgodą jego rady.

4. Członkami rady plenarnej są: minister generalny, radni generalni i delegaci konferencji przełożonych wyższych, w proporcjach ustalonych przez ministra generalnego, za zgodą jego rady.

5. Każda konferencja ustala sposób wybierania delegatów ze swych okręgów. Delegaci nie muszą być koniecznie wybrani spośród ministrów tejże konferencji.

6. Minister generalny, za zgodą swej rady, może potwierdzić wnioski rady plenarnej, stosownie zakomunikować je wszystkim braciom i na ich podstawie sformułować praktyczne wskazówki do działania dla Zakonu.

Nr 144

1. Konferencje przełożonych wyższych są organizmami służącymi animacji i współpracy między ministrem generalnym a poszczególnymi ministrami okręgów. Działają one zgodnie ze statutem generalnym konferencji oraz statutami własnymi każdej z nich, zatwierdzonymi przez ministra generalnego, za zgodą jego rady. Spotkania konferencji odbywają się co najmniej raz w roku.

2. Konferencje są ustanawiane przez ministra generalnego, za zgodą jego rady. Tworzą je ministrowie prowincjalni i kustosze określonego terytorium.

3. Konferencje mają na celu wspieranie odpowiedzialności każdego z ministrów w odniesieniu do Zakonu, rozwijanie współpracy pomiędzy okręgami, jak też innymi organizmami kościelnymi, zwłaszcza zakonnymi o podobnym charakterze, a także gwarantowanie, na ile to możliwe, jedności działania i apostołatu na danym terytorium.

4. Każda konferencja, zgodnie ze statutem generalnym i swoim własnym, wybiera przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza. Tam, gdzie ze względu na swe funkcjonowanie konferencje tego by potrzebowały, mogą one wybrać również swoje rady.

5. Aby realizować zadania powierzone przez Konstytucję, przez statuty albo przez ministra generalnego, a także w trosce o dobro Zakonu, konferencje mogą proponować specjalne przepisy dla braci i okręgów własnego terytorium. Takie przepisy, by spełniać kryterium ważności, muszą być przyjęte jednogłośnie przez wszystkich ministrów konferencji, po otrzymaniu zgody ich rad, a następnie zatwierdzone przez ministra generalnego, za zgodą jego rady.

6. Ministrowie i ich rady niech chętnie i aktywnie współpracują z konferencją dla lepszego uzgodnienia form świadectwa i formacji franciszkańskiej, dla odnowy życia wiary, szerzenia pokoju, sprawiedliwości i ochrony stworzenia.

Nr 145

1. Uznajemy, bracia, że struktury zarządzania Zakonem i jego instytucje są także wyrazem naszego życia i powołania, i towarzyszą naszej wspólnotie braterskiej na drogach historii.

2. Choć poddane są ograniczeniom właściwym każdej instytucji doczesnej, pomagają nam rozwijać poczucie przynależności do naszej rodziny i określają jej życie oraz misję.

3. Przyjmijmy je zatem w duchu wiary i z prostotą, jako konkretną sposobność do osobistego wzrastania i wzajemnej pomocy, szukając w każdej rzeczy dobra wspólnego oraz posługiwania dla Kościoła i królestwa Bożego.

Rozdział IX: Nasze życie apostołskie

Nr 146

1. Syn Boży został posłany przez Ojca na świat, aby przyjąwszy kondycję ludzką, konsekrowany namaszczeniem Ducha, zaniósł radosne przesłanie ubogim, uzdrowił skruszonych w sercu, obwieścił wolność więźniom, przywrócił wzrok niewidomym i ogłosił łaskę Pana.
2. Chrystus postanowił, aby ta misja mocą Ducha Świętego była kontynuowana w Kościele, który przyjmuje ją jako łaskę i własne powołanie oraz głęboki wyraz swej tożsamości.
3. Ten sam Duch pobudził świętego Franciszka i jego braterską wspólnotę apostołską, aby naśladować przykład Jezusa i Jego pierwszych uczniów, szli przez świat, przepowiadali pokutę i pokój, współpracując w ten sposób z ewangelizacyjną misją Kościoła.
4. Przeto nasza wspólnota braterska, posłuszna Duchowi Pańskiemu i Jego świętemu działaniu, wypełnia w Kościele obowiązek posługiwania wszystkim ludziom, ewangelizując czynem i słowem.

Nr 147

1. W działalności apostołskiej wyrażajmy rysy charakterystyczne naszego charyzmatu w formach odpowiednio dostosowanych do warunków czasu i miejsca.
2. Pierwszym apostołem brata mniejszego jest żyć w świecie życiem ewangelicznym w prawdzie, prostocie i radości.
3. A ponieważ życie braterskie jest szczególnym udziałem w misji Chrystusa, wzmacniamy jej skuteczność apostołską przez serdeczne i żarliwe poświęcenie się Panu Jezusowi, czyniąc coraz bardziej autentycznymi nasze braterskie relacje i wspólnie angażując się w misję Zakonu.
4. Traktujmy wszystkich z poważaniem i szacunkiem, i okazujmy zawsze gotowość do dialogu.
5. Idąc za przykładem Chrystusa i świętego Franciszka, choć preferujemy ewangelizację ubogich, nie obawiamy się głosić nawrócenia, prawdy, sprawiedliwości i pokoju ewangelicznego także ludziom, którzy sprawują władzę lub decydują o losach ludów.

6. Podejmujemy się chętnie wszelkich dzieł posługi i zadań apostołskich, jednak pod warunkiem, że przystają one do naszej formy życia i odpowiadają potrzebom Kościoła.

7. Poruszeni miłością Ojca, który widzi w ukryciu, świadomie wybieramy drogę minoritas i wspaniałomyślnie podejmujemy także zadania oraz posługi uważane za niskie i trudne, bez jakiegokolwiek chlubienia się tym.

8. Co więcej, jako uczniowie Chrystusa i synowie świętego Franciszka pamiętajmy, że życie apostołskie wymaga ducha gotowości na krzyż i prześladowanie aż po męczeństwo za wiarę, a także dla miłości Boga i bliźniego.

Nr 148

1. Duchem ochoczym realizujemy wszelkie rodzaje apostołatu, także z własnej inicjatywy, według natchnienia Pańskiego. Różne prace apostołskie niech będą wspierane i koordynowane jako wyraz działania całej wspólnoty braterskiej i niech będą wykonywane w posłuszeństwie wobec kompetentnej władzy.

2. Wyjąwszy prawo Ojca świętego do decydowania o posłudze Zakonu dla dobra Kościoła powszechnego, podejmowanie jakiejkolwiek działalności apostołskiej jest poddane władzy biskupa diecezjalnego, od którego bracia otrzymują konieczne uprawnienia, po uprzednim zaaprobowaniu przez swoich ministrów. Ministrowie zaś, na ile to możliwe i z uszanowaniem naszego charyzmatu, niech chętnie wyrażają zgodę, gdy biskupi zapraszają nas do posługiwania ludowi Bożemu i do współpracy dla zbawienia ludzi.

3. Zadaniem kapituły prowincjalnej jest dostosowywanie działań apostołskich do wymagań czasu, z uwzględnieniem i poszanowaniem naszej tożsamości franciszkańsko-kapucyńskiej. Natomiast do ministra prowincjalnego, za zgodą jego rady, należy koordynowanie sił apostołskich w prowincji.

4. Gwardian, po konsultacji z kapitułą domową w przypadkach o większym znaczeniu, niech rozdzieli prace, mając na względzie sytuację poszczególnych braci i biorąc pod uwagę zarówno potrzeby Kościoła lokalnego, jak i wskazania duszpasterskie hierarchii kościelnej.

5. Ze względu na dobro Kościoła oraz zależnie od potrzeb okręgi niech chętnie współpracują ze sobą w dziełach i inicjatywach apostołskich, tak aby rozwijać je przez mądre planowanie. Wspierani poczuciem komunii eklezjalnej, współpracujemy po bratersku także z innymi instytucjami życia konsekrowanego, nade wszystko franciszkańskimi.

Nr 149

1. Przyswajajmy sobie umiejętność odczytywania znaków czasu, w których oczami wiary odkrywamy Boże zamysły, aby inicjatywy apostołskie odpowiadały wymaganiom ewangelizacji i potrzebom ludzi.
2. Rozwijajmy tradycyjne dzieła apostołskie, takie jak: misje ludowe, rekolekcje, spowiedź sakramentalna wiernych, opieka duchowa nad siostrami zakonnymi, zwłaszcza franciszkańskimi, posługa wobec chorych i więźniów, dzieła wychowania i rozwoju społecznego.
3. Podejmując także nowe formy apostołatu, ze szczególną troską poświęcajmy się ludziom, którzy są daleko od wiary i praktyk religijnych, a także tym, którzy ze względu na swe warunki życiowe nie mają regularnej opieki duszpasterskiej, jak na przykład młodzi przeżywający kryzys życia chrześcijańskiego, emigranci, robotnicy i osoby pochłonięte troskami ekonomicznymi albo dyskryminowane i prześladowane z jakiegokolwiek powodu.
4. Bądźmy świadkami kultury życia i czynmy wytrwałe starania, aby życie ludzkie, od swego poczęcia aż do śmierci, było zawsze chronione i wspierane. Działajmy na rzecz dzieci i angażujmy się w wychowanie i formację młodzieży, także poprzez obecność w szkołach i ośrodkach wychowawczych. Troskliwie wspierajmy rodzinę opartą na małżeństwie, która jest Kościołem domowym i żywotną częścią społeczeństwa, starając się być bliscy i solidarni zwłaszcza z rodzinami znajdującymi się w większej potrzebie.
5. Ze szczególnym oddaniem poświęcajmy się na rzecz dialogu ekumenicznego w miłości, w prawdzie i na modlitwie ze wszystkimi chrześcijanami, uczestnicząc w staraniach Kościoła, dla osiągnięcia jedności upragnionej przez Chrystusa.
6. Podobnie starajmy się wchodzić w dialog zbawienia także z osobami innych religii oraz z niewierzącymi, pośród których żyjemy albo do których zostaliśmy posłani.
7. Wszelkie posługi spełniane wobec ludzi powinny opierać się na naszym życiu ukształtowanym przez Ewangelię. Pamiętając, że świat słucha bardziej świadków niż nauczycieli, żyjmy blisko ludu w prostocie serca, przyjmując postawę prawdziwych braci mniejszych w naszym stylu życia i sposobie rozmawiania.

Nr 150

1. Jezus poświęcił swe życie głoszeniu królestwa Bożego i posłał apostołów, by ewangelizowali wszystkie ludy.

2. Święty Franciszek, herold Chrystusa, za oficjalnym przyzwoleniem Kościoła, przemierzał miasta i zasiewał wszędzie ziarno Ewangelii, głosząc ludowi Bożemu misterium Chrystusa w mowach krótkich i prostych.
3. A zatem my, posłuszni poleceniu Boskiego Mistrza, idąc za przykładem świętego Franciszka i zgodnie z tradycją naszego Zakonu, głośmy słowo Pańskie jasnym językiem, trzymając się wiernie Pisma świętego.
4. Usilnie starajmy się wyryć w naszych sercach słowo Boże, którym jest Chrystus, i ze wszystkich sił oddać Mu siebie samych w całkowite posiadanie, aby to On sam przynaglał nas do mówienia z nadmiaru miłości. W ten sposób będziemy głosić Chrystusa życiem, czynami i słowem.
5. Aby osiągnąć ten cel, starajmy się nieustannie wzrastać w mądrości Chrystusa, której nabywa się nade wszystko żyjąc nią, zwłaszcza poprzez wytrwałą lekturę, modlitwę myślną i pogłębione studium Pisma świętego.
6. Starajmy się, aby każda nasza posługa duszpasterska była przesycona słowem Bożym. Troszczmy się o katechezę wiary, używając metod odpowiednich do potrzeb różnych grup ludzi, wspierając tym samym rozwój kultury przenikniętej wartościami ewangelicznymi.

Nr 151

1. W sprawowaniu sakramentów Chrystus uobecnia się wobec wiernych ze swą mocą zbawczą, uświęca ich i buduje swe Ciało, podczas gdy lud Boży oddaje godną cześć Panu, swemu Bogu.
2. Przeto bracia niech będą gotowi udzielać sakramentów, zarówno na mocy swego urzędu, jak też gdy zostaną poproszeni przez duchowieństwo, aby dzięki sprawowaniu misterii wierni byli wspomagani w karmieniu, umacnianiu i wyrażaniu swej wiary.
3. Pilnie przygotowujmy się do udzielania misterii Bożych, pragnąc naśladować to, co sprawujemy i upodabniać nasze życie do misterium Krzyża Pańskiego. Ożywiamy w wiernych życie chrześcijańskie skupione wokół Eucharystii, czerpiąc z tego źródła także dla siebie miłość pasterską, która przynagla nas do ofiarowania siebie dla dobra bliźniego.

Nr 152

1. W duchu Chrystusa dobrego Pasterza niech bracia kapłani głoszą miłosierdzie Boże. Niech będą wiernymi szafarzami przebaczenia grzechów, jakie Bóg ofiarowuje w sakramencie pojednania, i niechaj chętnie podejmują się słuchania spowiedzi

wiernych. Tym bardziej, że ta postęga w sposób szczególny odpowiada naszemu stanowi braci mniejszych i często prowadzi nas do bliskości z osobami, które bardziej doświadczają nędzy grzechu.

2. Niech bracia kapłani jaśnieją gorliwością płynącą ze świętości Boga i Jego miłosierdzia, szacunkiem dla godności osoby ludzkiej, miłością bliźniego, cierpliwością i roztropnością.

3. Spowiednicy niech troszczą się o nieustanny postęp w wiedzy duszpasterskiej oraz o prawidłowy sposób pełnienia swej postęgi.

Nr 153

1. Za przykładem świętego Franciszka i zgodnie z niezmienną tradycją Zakonu, podejmujemy chętnie opiekę duchową, ale też fizyczną, nad chorymi i cierpiącymi.

2. Podążając w ten sposób za Chrystusem, który przemierzał miasta i wioski, uzdrawiając z wszelkich chorób i niemocy na znak przyjścia królestwa Bożego, wypełniamy misję Kościoła, który przez swych synów solidaryzuje się z ludźmi każdego stanu, nade wszystko z ubogimi i stroskanymi, chętnie poświęcając się dla nich.

3. Ministrowie i gwardiani niech wspierają tę postęgę, która jest znamienym i ważnym dziełem miłości bliźniego i apostołatu.

Nr 154

1. Zgodnie z charakterem i tradycją naszego Zakonu niech bracia będą gotowi do udzielania pomocy duszpasterskiej duchowieństwu Kościoła lokalnego w parafiach.

2. Ministrowie, biorąc pod uwagę naglące potrzeby wiernych, za zgodą swej rady, niech z rozwagą przyjmują także opiekę nad parafiami w duchu służby Kościołowi lokalnemu.

3. Aby w przyjęciu tej postęgi zachować zgodność z naszym powołaniem, należy zazwyczaj preferować takie parafie, gdzie łatwiej będziemy mogli dawać świadectwo *minoritas* oraz prowadzić sposób życia i pracy we wspólnocie braterskiej. Dzięki temu lud Boży będzie mógł odpowiednio uczestniczyć w naszym charyzmacie.

4. Sanktuaria powierzone naszemu Zakonowi niech będą ośrodkami ewangelizacji i zdrowej pobożności. Posługujmy w nich, idąc za wskazaniem Kościoła i świadcząc o podstawowych wartościach naszego życia. Między okręgami należy rozwijać odpowiednią współpracę, dotyczącą postęgi w powierzonych nam sanktuariach o większym znaczeniu.

Nr 155

1. Uznawajmy i popierajmy rolę, a także własną misję wiernych świeckich w życiu i działaniu Kościoła. Chętnie współpracujemy z nimi, zwłaszcza w dziele ewangelizacji. Wspierajmy też stowarzyszenia wiernych, których członkowie zobowiązują się żyć słowem Bożym i głosić je oraz przemieniać świat od wewnątrz.
2. Pośród tych stowarzyszeń szczególnie bliski naszemu sercu niech będzie Franciszkański Zakon Świeckich. Współpracujemy z franciszkanami świeckimi, aby ich wspólnoty braterskie wzrastały jako wspólnoty wiary, obdarowane szczególną skutecznością ewangelizowania. Współpracujemy też w formowaniu poszczególnych członków, tak aby rozszerzali królestwo Boże nie tylko przykładem własnego życia, lecz także poprzez różne formy apostołatu.

Nr 156

1. Święty Franciszek, dostrzegając w rzeczach pięknych Tego, który jest najpiękniejszy, zapraszał wszystkie stworzenia do wysławiania i uwielbiana Pana. Wychowujemy także siebie do dostrzegania wszystkich rzeczy dobrych i pięknych, które Pan zasiał w sercu ludzkim i w harmonii stworzenia. Starajmy się umożliwić poznawanie piękna Boga przez słowo, piśmiennictwo, a także dzieła artystyczne inspirowane chrześcijaństwem.
2. Rozpowszechniamy przesłanie Chrystusa, posługując się także środkami komunikacji społecznej, które dają wielką szansę ewangelizacji. Przeto niech ministrowie zadbają o to, aby bracia uzdolnieni mogli zdobyć specjalne przygotowanie w tym zakresie. Wszyscy zaś bracia niech będą odpowiednio pouczeni co do odpowiedzialnego używania tych środków.
3. Chętnie współpracujemy w apostołacie wydawniczym, zwłaszcza gdy chodzi o rozpowszechnianie dzieł franciszkańskich.
4. W naszych publikacjach, w używaniu środków komunikacji społecznej i naszej obecności w mediach, wyrażamy pełną zgodność z wartościami ewangelicznymi i z nauczaniem Kościoła.
5. Publikacje i komunikaty, które reprezentują oficjalnie nasz Zakon, zarówno na poziomie lokalnym, jak i powszechnym, muszą być należycie sprawdzone i autoryzowane przez odpowiedniego przełożonego. Należy zadbać ze szczególną uwagą, aby wyrażały prawdziwe myślenie Zakonu.
6. W tym, co dotyczy środków komunikacji społecznej, należy zachować przepisy prawa powszechnego. A gdy chodzi o pisma na tematy religijne lub moralne, należy mieć na uwadze, iż wymagane jest także pozwolenie ministra.

7. Na różnych poziomach Zakonu należy odpowiednio ustanowić kompetentne biura, tak aby działalność apostołska przez środki komunikacji była koordynowana, wspierana i stosownie doceniana.

Nr 157

1. We wszelkiej działalności apostołskiej zmierzajmy zawsze do jedności naszego życia i działania w praktykowaniu miłości do Boga i ludzi, bo jest ona duszą każdego apostołatu.
2. Pamiętajmy też, że nie możemy wypełnić naszej misji, jeśli nie będziemy odnawiali się nieustannie w wierności naszemu powołaniu.
3. Praktykujmy zatem działania apostołskie w ubóstwie i pokorze, nie przywłaszczając sobie posługi, aby było dla wszystkich oczywiste, że poszukujemy wyłącznie Jezusa Chrystusa. Zachowujmy braterską jedność tak doskonałą, jak chciał Chrystus, aby świat uznał, że Syn został posłany przez Ojca.
4. Żyjąc razem po bratersku, pielęgnujmy życie modlitwy i studium, abyśmy byli wewnętrznie zjednoczeni ze Zbawicielem i – poruszeni mocą Ducha Świętego – dawajmy siebie samych sercem ochotnym i wspaniałomyślnym, aby zaświadczyć wobec świata o radosnej nowinie.

Rozdział X: Nasze życie w posłuszeństwie

Nr 158

1. Jezus Chrystus, przyjąwszy postać sługi, stał się posłuszny aż do śmierci krzyżowej. W ten sposób, wyzwalając nas z niewoli grzechu, ukazał nam, że ludzka wolność jest drogą posłuszeństwa wobec woli Ojca, a posłuszeństwo jest drogą stopniowego osiągnięcia prawdziwej wolności.
2. W pobożnym nasłuchaniu w Słowo, które stało się ciałem, Kościół, uległy działaniu Ducha Świętego, przez posłuszeństwo wiary odpowiada na zamysł miłości Ojca, który w Synu objawił samego siebie i sprawił, że poznaliśmy misterium Jego woli.
3. Tak więc chrześcijanin w naśladowaniu Jezusa, którego pokarmem było pełnić wolę Ojca, jest wezwany do wzrastania każdego dnia w wolności dziecka Bożego poprzez ufne posłuszeństwo, na którym jest budowana i realizuje się pełnia człowieczeństwa. W ten sposób, porzucając siebie i oczyszczając się z bożków, człowiek otwiera się na horyzonty Bożego życia przez przyjęcie zbawczej woli, która nie upokarza, lecz kładzie fundament i rozwija jego godność.

4. Święty Franciszek nauczył nas, że życie brata mniejszego polega na posłuszeństwie Jezusowi Chrystusowi obecnemu w Ewangelii i w sakramentach. On sam oddał się Chrystusowi całkowicie, niczego z siebie nie zatrzymując dla siebie, uznając w posłuszeństwie doskonałość życia bez własności oraz fundament komunii z Bogiem, z Kościołem, z braćmi, z ludźmi i ze wszystkimi stworzeniami.
5. Przeto na mocy naszego zobowiązania do życia w posłuszeństwie służmy jeden drugiemu w miłości ducha, niezależnie od urzędu, starajmy się o ostatnie miejsce we wspólnocie uczniów Pana i bądźmy poddani wszelkiemu ludzkiemu stworzeniu z miłości Boga.
6. Posłuszni Duchowi Świętemu, w braterskiej wspólnocie życia, szukajmy i wypełniamy wolę Bożą w każdym wydarzeniu i w każdym działaniu.
7. W ten sposób zarówno ministrowie i gwardiani, którzy poświęcają się służeniu braciom sobie powierzonym, jak też inni bracia, którzy z wiarą im się poddają, będą zawsze czynić to, co się Bogu podoba.

Artykuł I: Posługa pasterska ministrów i gwardianów

Nr 159

1. Chrystus nie przyszedł, aby Mu służyło, lecz aby służyć. Ażeby to pokazać, umył nogi apostołom i polecił im czynić tak samo.
2. Także Jego sługa, Franciszek, wierny słowom Ewangelii, chciał, aby jego bracia nie sprawowali żadnej władzy czy panowania, zwłaszcza pomiędzy sobą.
3. Zatem ministrowie i gwardiani, którzy są sługami braci sobie powierzonych i z których będą musieli zdać sprawę Bogu, niech im służą pokornie, pamiętając, że oni sami powinni być posłuszni Bogu i braciom. Posługę braterską niech przyjmują jako łaskę i, zwłaszcza w trudnościach i niezrozumieniu, niech ją przeżywają jako prawdziwe posłuszeństwo.
4. Niech nie sprawują władzy jako panowie, lecz przewodzą swym wspólnotom braterskim w miłości hojnego serca i niechaj z chęcią stają się wzorem dla innych braci, udzielając im ducha i życia własnym przykładem i słowem.

Nr 160

1. Ministrowie i gwardiani niech z oddaniem wypełniają urząd im powierzony i wykazują troskę o braci i dbałość o wszystkie rzeczy, zwłaszcza duchowe.
2. W intensywnej modlitwie i roztroprnym rozeznaniu niech wytrwale szukają razem z braćmi woli Bożej, aby wypełnić ją wiernie.

3. W duchu Ewangelii niech chętnie wspierają dialog z braćmi, zarówno wspólnotowy, jak też osobisty. Niech pamiętają, że do decyzji ostatecznej nie dochodzi się wyłącznie samemu, lecz uwzględniając, na ile to tylko możliwe, swobodny wkład wszystkich braci. Tak więc niech słuchają ich uważnie i w otwartości ducha biorą pod uwagę ich rady. Wszyscy jednak niech mają świadomość, że na mocy urzędu ostateczna decyzja należy do przełożonych.

4. Dla dobra całej wspólnoty braterskiej niech dbają o odpowiednie informowanie braci, niech ich zachęcają do aktywnego uczestniczenia w życiu i we wszelkich inicjatywach wspólnoty braterskiej, niech wspierają odpowiedzialną współpracę wszystkich braci, zwłaszcza tych, którzy wypełniają szczególne zadania.

5. A ponieważ więzi wspólnoty braterskiej są o tyle mocniejsze, o ile bardziej rzeczą nadrzędną i żywotną jest to, co się oddaje do wspólnoty, ministrowie i gwardiani niech wspierają dzielenie się darami i zdolnościami osobistymi, a zwłaszcza dobrami duchowymi, słowem Bożym i życiem wiary.

Nr 161

1. Ministrowie i gwardiani niech starają się o to, aby nasze wspólnoty braterskie stanowiły przestrzeń, w której poszukuje się Boga i kocha Go we wszystkim i ponad wszystko. Oni sami, jako pierwsi pielęgnując życie duchowe, niech wspierają dążenie braci do świętości. Niech zagwarantują braciom i wspólnotom braterskim czas i jakość modlitwy, czuwając nad codzienną wiernością wobec niej.

2. Tak więc niech pamiętają, że ich obowiązkiem jest proponowanie braciom słowa Bożego i troskliwe zapewnianie im stosownego kształcenia oraz formacji zakonnej.

3. Niech starają się propagować znajomość naszego charyzmatu i niech zachęcają braci do wiernego zachowywania Reguły i tych Konstytucji. Niech pomagają im w utrzymywaniu żywego poczucia wiary i komunii eklezjalnej, a także we wspieraniu wszędzie dobra ludu Bożego.

4. W tym celu, zależnie od czasu i miejsca, należy podejmować stosowne inicjatywy, na przykład studium dokumentów Kościoła i Zakonu oraz listów okólnych ministrów lub uczestniczenie w sympozjach na tematy zakonne i franciszkańskie. Ministrowie i gwardiani niech nie zaniedbują rozmów duchowych, zarówno indywidualnych, jak i w czasie kapituł domowych, a także homilii do braci w czasie sprawowania Eucharystii lub nabożeństwa słowa Bożego.

Nr 162

1. Ministrowie i gwardiani, pragnąc, aby poszczególni bracia odpowiadali na zamysł Ojca, który powołał ich z miłości, niech zachęcają ich do aktywnego oraz odpowiedzialnego szukania i pełnienia woli Bożej.
2. Niech powierzonymi sobie braćmi kierują jako synami Bożymi, z szacunkiem dla osoby ludzkiej, w taki sposób, aby byli im dobrowolnie posłuszni.
3. Niech nie nakładają zobowiązań na mocy ślubu posłuszeństwa, a jeśli zmusza ich do tego miłość bliźniego i konieczność, niech uczynią to z wielką rozwagą, na piśmie lub w obecności dwóch świadków.

Nr 163

1. Ministrowie i gwardiani, pomni na wskazania świętego Franciszka, niech będą znakiem i narzędziem miłości Bożej, która przygarnia i wybacza, i niech starają się, aby ich wspólnoty braterskie kształtowały się według ewangelicznego nauczania o miłosierdziu.
2. Stanowczo, a jednocześnie łagodnie i z miłością, niech wypełniają zadanie, jakie spoczywa na nich na mocy Reguły, aby napominać, pocieszać i, kiedy trzeba, poprawiać braci.
3. Niech starają się korygować uchybienia poszczególnych braci indywidualnie, w dialogu braterskim, biorąc pod uwagę osobę i okoliczności. Bracia ze swej strony niechaj chętnie przyjmują uwagi, z pożytkiem dla swej duszy.
4. Ministrowie i gwardiani niech rozmawiają o brakach i zaniedbaniach wspólnoty braterskiej z samymi braćmi, nade wszystko na kapitule domowej, i razem niech poszukują i stosują skuteczne środki zaradcze.

Nr 164

1. Wizyta pasterska, przepisana przez Regułę i przez prawo powszechne, bardzo sprzyja ożywieniu naszego życia, odnowie oraz jedności braci.
2. Ministrowie przeto niech oddają się jej ze szczególnym zaangażowaniem, osobiście lub przez innych, zgodnie z przepisami Kościoła i naszego prawa własnego.
3. W czasie wizyty niech ministrowie lub inni bracia do niej delegowani prowadzą szczerzy dialog z braćmi, zarówno indywidualnie, jak też na spotkaniu wspólnoty, na temat wszelkich spraw duchowych i doczesnych, które służą ochronie i wzrostowi życia braci. Niech też nie zaniedbują przeglądu domów.

4. Niech działają z właściwym zrozumieniem i rozwagą, dostosowując się do czasu i warunków różnych regionów, tak aby bracia przedstawiali własne zdanie z ufnością, w wolności i szczerze, a także aby wspólnie szukali tego, co prowadzi do nieustannej odnowy naszego życia i do rozwoju działalności.

Artykuł II: Posłuszeństwo braci z miłości

Nr 165

1. Bracia, wstępując w ślady Pana Jezusa, który przez całe życie poddawał swoją wolę woli Ojca, przez ślub posłuszeństwa poświęcają Bogu własną wolę jako ofiarę z siebie samych, nieustannie dostosowują się do zbawczej woli Boga, nade wszystko umiłowanego, a także włączają się w posługiwanie Kościoła.
2. Ponadto, żyjąc w posłuszeństwie, razem ze wspólnotą braterską, z większą pewnością odkrywają wolę Bożą, ukazują komunie trzech Osób Boskich i umacniają jedność braterską.
3. W duchu wspaniałomyślności, w którym przyrzekli rady ewangeliczne, niech będą posłuszni przełożonym w sposób aktywny i odpowiedzialny, z wiarą i miłością wobec woli Bożej.
4. Niech będą w pełni świadomi, że ofiarowanie Bogu własnej woli, dobrowolnie uczynione, bardzo przyczynia się do osobistej doskonałości i staje się dla innych świadectwem królestwa Bożego.
5. Przyłgnąwszy do Chrystusa, który choć był Synem, nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiał, niech uznają ograniczenia ludzkiego pośrednictwa wobec woli Bożej. Pomni na to, że krzyż jest dowodem i sprawdzianem największej miłości, która wymaga daru z samego siebie, niech trwają w komunii braterskiej, żyjąc dzięki temu w doskonałym posłuszeństwie i uczestnicząc w dziele odkupienia.

Nr 166

1. Niech bracia swych ministrów i gwardianów traktują z miłością i szacunkiem. Gotowi okazywać im posłuszeństwo w duchu wiary, niech przedstawiają im swe opinie i własne inicjatywy dla dobra wspólnego. Do przełożonych należy podjęcie decyzji i polecenie rzeczy do wykonania, po skwapliwym rozważeniu wszystkiego razem z braćmi.
2. Prawdziwym posłuszeństwem jest także wszystko to, co brat czyni dobrego, z czystą intencją i z własnej inicjatywy, gdy wie, że nie jest to sprzeczne z wolą przełożonych i nie wpływa negatywnie na jedność braterską.

3. A jeśli czasem jakiś brat widzi, po braterskim dialogu, coś lepszego i bardziej pożytecznego niż to, co poleca minister, niech dobrowolnie ofiaruje Bogu swe przekonania i prawdziwie zaangażuje się czynem w wypełnienie poleceń ministra. To jest bowiem posłuszeństwo z miłości, które podoba się Bogu i bliźniemu.

Nr 167

1. Ci, którzy z powodów osobistych lub sytuacji zewnętrznej nie są w stanie zachowywać duchowo Reguły, mogą, a nawet powinni zwrócić się do ministra, aby z ufnością poprosić o radę, zachętę i jakieś rozwiązanie.

2. Minister niech ich przyjmie i wspomóż z braterską miłością i troską.

Nr 168

1. My wszyscy, ministrowie i inni bracia, podążając w prawdzie i w szczerości serca, zachowujmy wielką zażyłość między sobą i chętnie, w duchu miłości, służmy sobie i bądźmy sobie nawzajem posłuszni.

2. Pielęgnowujmy taki wzajemny szacunek, aby nigdy nie mówić pod nieobecność brata tego, czego nie ośmielilibyśmy się powiedzieć z miłością w jego obecności.

3. Postępując w ten sposób, staniemy się w świecie, który ma być poświęcony Bogu, znakiem tej doskonałej miłości, jaka jaśnieje w królestwie niebieskim.

4. Pokładajmy całą naszą nadzieję w Bogu umiłowanym nade wszystko, jeśli będziemy musieli cierpieć niedostatki, prześladowania i udręki z powodu świadectwa życia ewangelicznego.

5. Pobudzani i wspierani przez Ducha Pańskiego i przez Jego święte działanie, jako ubodzy i ludzie pokoju, odważnie postępujemy wzniosłą drogą, którą obraliśmy, pewni godnej odpłaty ze strony Boga, jeśli wytrwamy aż do końca.

Rozdział XI: Nasze życie w czystości konsekrowanej

Nr 169

1. Pośród rad ewangelicznych czystość dla Chrystusa i Jego królestwa jest znamienitym darem od Boga, który powinniśmy wielce cenić.
2. Dar ten stanowi odbicie nieskończonej miłości, która wiąże trzy Osoby Boskie; miłości, o której zaświadczyło Słowo Wcielone, aż po dar ze swego życia; miłości rozlanej w naszych sercach przez Ducha Świętego, który pobudza do odpowiedzi w całkowitej miłości do Boga i braci.
3. A ponieważ Bóg jest nieskończoną wspaniałością, życie w czystości Jemu poświęconej staje się promieniowaniem Bożego piękna w tych, którzy poddają się przemieniającej mocy Ducha Świętego.
4. Ten sam Duch Święty, wzbudzając miłość wobec Bożego piękna, formuje nas do dziewiczego życia Chrystusa i czyni nas uczestnikami misterium Kościoła, który żyje w pełnym i wyłącznym oddaniu Chrystusowi, swemu Oblubieńcowi, i przygotowuje się do ostatecznego spotkania z Nim.
5. Ewangeliczna rada czystości, którą dobrowolnie wybraliśmy i przyrzekliśmy, ślubując ją, znajduje jedyne swe uzasadnienie w uprzywilejowanej miłości do Boga, a w Nim – do każdej osoby. W sposób szczególny daje nam ona większą wolność serca, dzięki której możemy przyłgnąć do Boga miłością niepodzielną i stać się wszystkim dla wszystkich.
6. Charyzmat celibatu, który nie wszyscy potrafią zrozumieć, zapowiada proroczo chwałę królestwa niebieskiego, które już teraz działa pośród nas i przemienia człowieka w całej jego integralności. Poprzez ten dar, który powinien być wiernie strzeżony i wytrwale pielęgnowany, nasza wspólnota braterska ofiarowuje szczególną zapowiedź życia przyszłego, gdzie ludzie zmartwychwstali staną się braćmi między sobą przed obliczem Boga, który będzie dla nich wszystkim we wszystkich.

Nr 170

1. Czystość wypływa z miłości do Chrystusa, a zatem zwiążmy nierozzerwalnie nasze serca z Tym, który jako pierwszy nas wybrał i ukochał aż po najwyższy dar z samego siebie, troszcząc się o to, by całkowicie przynależać do Niego.
2. Pielęgnujmy głęboką relację z błogosławioną Dziewicą, Maryją świętą, która Cała Piękna od momentu swego niepokalanego poczęcia, jest wzniosłym przykładem

doskonałej konsekracji Bogu i umiłowania Bożego piękna, które jako jedyne jest w stanie całkowicie zaspokoić pragnienia ludzkiego serca.

Nr 171

1. Dopóki jesteśmy w drodze do pełni królestwa Bożego, życie w czystości zawsze przynosi ze sobą pewne wyrzeczenia, które trzeba uznać i zaakceptować pogodnym sercem, ponieważ ci, którzy należą do Chrystusa Jezusa, ukrzyżowali swe ciało z jego namiętnościami i pożądaniami, aby już od teraz mieć udział w chwale Pana.
2. Czystość konsekrowana Bogu, jako dar dany ludziom, karmi się, umacnia i wzrasta przez uczestniczenie w życiu sakramentalnym, nade wszystko w uczcie Eucharystycznej i w sakramencie pojednania, przez wytrwałą modlitwę i przez wewnętrzne zjednoczenie z Chrystusem oraz z Jego dziewiczą Matką.
3. Konsekwentne uciekanie się do środków nadprzyrodzonych i naturalnych prowadzi do równowagi i pozwala unikać niebezpieczeństw, które zagrażają w naszym stanie celibatariuszy, takich jak: znudzenie życiem, samotność serca, umiłowanie wygodnictwa, niegodziwe rekompensaty lub chorobliwe wynaturzenie emocjonalności, jak też nieuporządkowane i niewłaściwe używanie środków społecznego przekazu.
4. Tak więc nie przeceniając własnych sił, lecz ufając w pomoc Bożą, starajmy się wspinałomyślnie odpowiadać na ten dar.

Nr 172

1. Dojrzewanie afektywne i seksualne przebiega drogą nawrócenia od miłości egoistycznej i zawłaszczającej do miłości ofiarnej, zdolnej darować siebie innym.
2. Na tej drodze szczególnej wagi nabiera wysiłek, by wzrastać w cnocie umiarkowania, od której bezpośrednio zależy zdolność do przeżywania czystości.
3. Wychowujmy się, między innymi, do uznania duchowej wartości uczuć, odpowiedniego szacunku dla własnego ciała, do pogodnej akceptacji własnej tożsamości seksualnej, jak też różnic między mężczyzną a kobietą.
4. Wobec hedonizmu, który redukuje seksualność do zabawy oraz konsumpcji, dawajmy świadectwo miłości darmowej i powszechnej poprzez moc panowania nad sobą i dyscyplinę, które są konieczne, aby nie popaść w zniewolenie zmysłów i instynktów. W ten sposób czystość konsekrowana staje się doświadczeniem radości i wolności.

5. My wszyscy, a zwłaszcza ministrowie i gwardiani, pamiętajmy, że wzajemna miłość między nami oraz braterskie posługiwanie są szczególnie wartościową pomocą w zachowaniu czystości.

6. Prawdziwie braterska wspólnota, pogodna i otwarta na innych, czyni łatwiejszym naturalne dojrzewanie osobistej uczuciowości. Braterskie zaangażowanie domaga się nieustannego wyrzeczenia wobec miłości własnej i wymaga poświęcenia dla innych. Sprzyja to autentycznym i głębokim przyjaźniom, które wielce służą pełni życia uczuciowego.

7. Świadomi ludzkiej kruchości, unikajmy sytuacji i zachowań niebezpiecznych lub takich, które rodzą dwuznaczność wobec czystości i mogą wzbudzać podejrzenia. W dziedzinie uczuciowości i seksualności brak uszanowania dla innych obraża czystość, zdradza zaufanie, jest nadużyciem władzy i może ranić, także bardzo ciężko, godność drugiej osoby. W takich przypadkach, zawsze podlegających weryfikacji, ministrowie i gwardiani niech interweniują z rozwagą i determinacją.

8. Obok dyscypliny zmysłów i serca, żyjąc w pokorze i pokucie, duchem radosnym oddawajmy się wytrwale pracy oraz posługujmy się innymi środkami, które sprzyjają zdrowiu ducha i ciała.

Nr 173

1. Franciszek, zdobyty dla miłości Boga i ludzi, a nawet wszelkiego stworzenia, jest bratem i przyjacielem wszystkich. Jednym z jego bardziej znaczących rysów charakterystycznych jest bogactwo uczuć i zdolność do ich wyrażania.

2. W najwyższym stopniu uprzejmy i szlachetny, pełen podziwu wobec każdej rzeczy dobrej i pięknej, chciał, aby jego bracia byli radosnymi piewcami pokuty-nawrócenia, zanurzonymi w pokoju i w braterstwie powszechnym, więcej nawet – kosmicznym.

3. Czerpiąc ze źródła miłości Trzech Osób Boskich, rozwijajmy także w sobie zdolność do miłości uniwersalnej. Kochajmy wszystkich ludzi w Chrystusie oraz, na sposób braterski i przyjacielski, starajmy się prowadzić ich do uczestniczenia w królestwie Bożym.

4. Za przykładem szlachetnego uczucia brata Franciszka wobec siostry Klary nasze zachowanie wobec kobiet niech charakteryzuje grzeczność, szacunek i poczucie sprawiedliwości oraz wspieranie ich godności i misji w społeczeństwie oraz w Kościele.

5. Przyjaźń jest wielkim darem i sprzyja ludzkiemu oraz duchowemu wzrastaniu. Na mocy naszej konsekracji i ze względu na obowiązek szacunku wobec powołania

tych, z którymi pozostajemy w różnych relacjach, unikajmy przywiązywania innych do siebie. Przeciwnie, to my stawajmy się darem dla nich. W ten sposób powstaje przyjaźń wyzwalająca, a nie destruktywna dla wspólnoty braterskiej.

6. Dobre relacje z rodziną pochodzenia sprzyjają naszemu harmonijnemu wzrastaniu. Pamiętajmy jednak, że prymat miłości Chrystusa domaga się podjęcia w pełni Jego naśladowania, które jest wymagające, i że to wspólnota braterska jest naszą nową rodziną.

7. W jedności z innymi powołaniami z radością dawajmy świadectwo o naszej konsekracji w celibacie jako nieustannym przywoływaniu absolutu królestwa Bożego, w którym także małżeństwo i rodzina odnajdują swe znaczenie i wartość.

Nr 174

1. Często rozważajmy słowa świętego Franciszka, którymi zachęca swych braci, aby oddalwszy wszelkie troski i zmartwienia, sercem czystym i czystym ciałem oraz świętym działaniem służyli, kochali i uwielbiali Pana Boga ponad wszelkie stworzenia.

2. Niech zatem nic nas nie powstrzymuje, nic nie oddziela, niech nic nie staje nam na przeszkodzie, aby Duch Pański mógł działać i objawiać się w nas i w naszej wspólnocie braterskiej.

Rozdział XII: Głoszenie Ewangelii i życie wiary

Artykuł I: Nasze zobowiązanie do ewangelizowania

Nr 175

1. Chrystus Jezus, Ewangelia Boga, pierwszy i największy głosiciel Ewangelii, posłał apostołów, aby ewangelizowali wszystkie ludy i ustanowił swój Kościół powszechnym sakramentem zbawienia, misyjnym więc ze swej natury.
2. W Kościele, wspólnocie wiary i miłości, ożywianej przez Ducha Świętego i pielgrzymującej w czasie, wszyscy ochrzczeni, a zwłaszcza zakonnicy, na mocy ich specjalnej konsekracji, są wezwani, aby żyć łaską ewangelizowania, wypełniając w ten sposób polecenie Pańskie.
3. W swoich czasach, z natchnienia Bożego, święty Franciszek odnowił ducha misyjnego przykładem życia i mocą swej Reguły.
4. Jego wspólnota braterska, żyjąc w postawie minoritas i pozostając w drodze, dała impuls do działalności misyjnej Kościoła, polegającej na głoszeniu Ewangelii oraz nadejścia królestwa; działalności, która przemienia samego człowieka i stwarza nowy świat w sprawiedliwości i pokoju.
5. Dlatego też Zakon nasz przyjmuje za własne zadanie ewangelizowania, które przynależy do całego Kościoła, doceniając tym samym działalność misyjną i podejmując ją jako jedno ze swych głównych zadań apostoelskich, aby przyczynić się do odnowy i budowania Ciała Chrystusa.

Nr 176

1. W naszej braterskiej wspólnocie apostoelskiej wszyscy jesteśmy powołani, aby radosne przesłanie o zbawieniu zanosić do tych, którzy nie wierzą w Chrystusa, na jakimkolwiek kontynencie lub w jakimkolwiek regionie się znajdują. Tak więc wszyscy uważamy się za misjonarzy.
2. Obok powszechnego zadania misyjnego, które realizowane jest we wspólnotach chrześcijańskich, zdolnych promieniować świadectwem ewangelicznym w społeczności, uznajemy szczególny stan tych braci, zwykle nazywanych misjonarzami, którzy pozostawiają własny kraj pochodzenia, będąc posłani do wypełnienia swej posługi w odmiennych kontekstach społeczno-kulturowych, w których Ewangelia nie jest znana albo gdzie potrzebna jest pomoc młodym Kościołom.

3. W ten sam sposób uznajemy szczególny stan misyjny braci posłanych do środowisk, które wymagają nowej ewangelizacji, ponieważ życie całych grup ludzi nie jest już kształtowane przez Ewangelię, a liczni ochrzczeni zagubili poczucie wiary, częściowo lub całkowicie.

4. Dokładajmy zatem starań, aby nakaz misyjny Pana nie pozostał niewysłuchany i niewykonany, albowiem każda osoba ma prawo usłyszeć Dobrą Nowinę, aby w pełni zrealizować swe powołanie.

Nr 177

1. Zgodnie z nauczaniem świętego Franciszka bracia misjonarze, posłani do różnych części świata, niech żyją pobożnie wśród ludzi, czyli poddani wszelkiemu ludzkiemu stworzeniu dla miłości Boga, i niech z wielką ufnością dają świadectwo życia ewangelicznego poprzez miłość bliźniego. A gdy zobaczą, że to podoba się Bogu, niech otwarcie głoszą słowa zbawienia.

2. Bracia, rozpaleni miłością Chrystusa i podtrzymywani przykładem naszych świętych misjonarzy, niech udają się na misje pociągnięci pragnieniem służenia Kościołom lokalnym w dziele ewangelizacji.

3. Niech uwidaczniają taką postawę, chętnie wsłuchując się i podejmując dialog z innymi organizmami kościelnymi i niech mają na uwadze, że działalność misyjna znajduje swój punkt kulminacyjny w rozwoju Kościoła lokalnego, gdzie duchowieństwo, zakonnicy i świeccy, każdy zgodnie z własnymi kompetencjami, podejmują wspólną odpowiedzialność.

4. Niech bracia czynem i radą współpracują ze świeckimi misjonarzami, zwłaszcza z katechistami. Niech razem z nimi wykazują troskę o intensywną formację duchową, jak też o dobro społeczne i ekonomiczne ludności.

5. Zgodnie z tradycją kapucyńską niech będą serdecznie obecni pośród ludzi każdego stanu. Niech nie wiążą swej działalności ewangelizacyjnej ani z zabezpieczeniem płynącym z zasobów ekonomicznych, ani z prestiżem społecznym, lecz niech pokładają swą ufność w Bogu i w owocności życia ewangelicznego.

6. W duchu miłości niech oceniają uwarunkowania historyczne, religijne, społeczne i kulturowe w świetle Ewangelii i, pobudzani duchem proroczym, niech działają w wolności dzieci Bożych.

7. W dialogu z innymi Kościołami chrześcijańskimi i różnymi religiami niech z szacunkiem poszukują znaków obecności Boga oraz załączków Słowa w różnych kulturach, rozeznając ich autentyczne wartości i akceptując je dla pogłębionego

rozumienia misterium samego Boga oraz przyczyniając się do ich doskonalenia poprzez świadectwo własnego charyzmatu.

8. Niech też wspierają te przemiany, które mogą sprzyjać nadejściu świata nowego, i niech będą uważni na idee, które mają wpływ na sposób myślenia oraz działania ludzi.

Nr 178

1. Bracia, którzy za Bożym natchnieniem czują się powołani do działalności misyjnej w regionach, gdzie konieczne jest pierwsze głoszenie lub wspieranie młodych Kościołów, albo gdzie jest nagląca potrzeba nowej ewangelizacji, niech przedstawia swój zamiar własnemu ministrowi.

2. Minister po stosownym rozeznaniu, zależnie od uwarunkowań każdego, niech zapewni im przygotowanie teoretyczne oraz praktyczne z misjologii, z ekumenizmu i z dialogu międzyreligijnego, oraz niech da im obediencje, zachowując wskazania naszego prawa własnego. Minister może też zaproponować innym braciom zdatnym, aby wyjechali na misje.

3. Ministrowie niech nie odmawiają wysyłania osób zdatnych z powodu niedostatku braci w prowincji, lecz niech powierzą wszelkie swe troski i niepokoje Temu, który nieustannie troszczy się o nas.

4. Różne okręgi Zakonu, stosownie do możliwości, niech wielkodusznie wspomagają się pomiędzy sobą i niech przez ministra generalnego ofiarują misjonarzy i pomoc bardziej potrzebującym.

5. Bracia niech będą zapraszani do wzięcia udziału w działalności misyjnej, także czasowo, nade wszystko ze względu na pewne posługi specyficzne.

6. Ministrowie niech popierają u braci umiłowanie i ducha współpracy na rzecz działalności misyjnej, tak aby wszyscy według swego stanu i uzdolnień wypełniali swą powinność misyjną przez braterskie relacje z misjonarzami, przez modlitwę za nowe Kościoły i w jedności z nimi, a także budząc wśród ludu chrześcijańskiego zainteresowanie misjami.

Nr 179

1. Ponieważ stan tych, którzy ślubują rady ewangeliczne, należy do życia i świętości Kościoła, bracia misjonarze niech gorliwie do niego zachęcają, szerząc zwłaszcza naszego ducha i obecność naszego charyzmatu w Kościołach lokalnych.

2. Wspierajmy rozwój wszelkich przejawów życia rodziny franciszkańskiej. Doceniajmy także szczególny wymiar misyjny życia kontemplacyjnego naszych

sióstr Drugiego Zakonu, pomagając im, na ile to możliwe, w zakładaniu klasztorów oraz sprawując nad nimi opiekę duchową.

3. Ministrowie niech zadbają o to, aby pośród misjonarzy byli bracia zdolni do formowania kandydatów do Zakonu.

4. Forma naszego życia oraz duchowe dziedzictwo naszego Zakonu, które są powszechne i obejmują wszystkie ryty Kościoła Katolickiego, niech będą przekazywane i niech wyrażają, zgodnie z sytuacjami regionów, geniusz kulturowy każdego ludu, jak i charakter Kościoła lokalnego. Nie należy przeszczepiać specyficznych zwyczajów własnego regionu do innych. Należy do ministra generalnego, za zgodą jego rady, podejmowanie decyzji o rycie poszczególnych okręgów, zgodnie z normami prawa.

Nr 180

1. Zadaniem ministra generalnego, za zgodą jego rady i po uzgodnieniu z władzami kościelnymi, jest wspieranie i koordynowanie działalności misyjnej Zakonu w Kościołach lokalnych.

2. Należy do ministra prowincjalnego, za zgodą jego rady, przyjmowanie zobowiązań misyjnych, proponowanych przez ministra generalnego, a także zawieranie umów z odpowiednim przełożonym kościelnym, po uzyskaniu wcześniejszej aprobaty ministra generalnego, za zgodą jego rady.

3. Minister generalny i ministrowie prowincjalni, za zgodą swych rad, niech ustanowią sekretariat do spraw ewangelizacji, ożywiania i współpracy misyjnej, a także niech określą jego zadania.

4. Bracia niech stale współpracują albo z instytucjami zakonnymi, które na danym terytorium poświęcają się ewangelizacji lub pracują w dziełach misyjnych Kościoła lokalnego, albo też z tymi, które w miejscu pochodzenia poświęcają się ożywianiu misji.

Nr 181

1. Bądźmy pomni na świętego Franciszka, który chciał rozesłać swych towarzyszy, wzorem uczniów Chrystusa, po świecie, aby w ubóstwie i z pełnym zaufaniem do Boga Ojca, życiem i słowem wszędzie głosili pokój.

2. Przemierzajmy zatem drogi świata, gotowi stawiać czoła także trudniejszym sytuacjom, w prostocie przeżywając radykalizm błogosławieństw, spragnieni Absolutu, którym jest Bóg, a także dawajmy ciche świadectwo braterstwa i *minoritas*.

3. Powierzajmy to wielkie dzieło wstawiennictwu błogosławionej Dziewicy Maryi, Matki Dobrego Pasterza, która zrodziła Chrystusa, światło i zbawienie wszystkich ludzi, i która w poranek Pięćdziesiątnicy, pod natchnieniem Ducha Świętego, na modlitwie przewodziła początkom ewangelizacji.

Artykuł II: Nasze życie wiary

Nr 182

1. Jako prawdziwi uczniowie Chrystusa i synowie świętego Franciszka, wspomagani łaską Bożą, zachowajmy aż do samego końca mocną wiarę, którą otrzymaliśmy od Boga za pośrednictwem Kościoła. Wnikajmy w nią coraz głębiej, ze wszystkich naszych sił oraz z czystą intencją, i postępujmy tak, ażeby wiara kształtowała coraz bardziej nasze życie i kierowała wszelkim naszym działaniem.
2. Wypraszaemy u Boga przez wytrwałą modlitwę wzrastanie tego bezcennego daru i przeżywajmy go w wewnętrznej jedności z całym ludem Bożym.
3. A ponieważ wiara umacnia się przez jej przekazywanie, pod kierunkiem Ducha Świętego nie przestawajmy świadczyć wszędzie o Chrystusie i każdemu, kto o to prosi, przedstawiajmy uzasadnienie nadziei na życie wieczne, która jest w nas.

Nr 183

1. Świętemu Franciszkowi bardzo leżało na sercu, aby wiernie przyłgnąć do nauczania Kościoła, który jest strażnikiem słowa Bożego, przekazanego przez Pismo i przez Tradycję, oraz strażnikiem życia ewangelicznego.
2. Chcąc zachować to dziedzictwo duchowe jako nienaruszone, winniśmy żywić szczególne oddanie wobec świętej Matki Kościoła.
3. Żyjmy zatem w pełnej zgodności z Kościołem: w myśleniu, w mówieniu i w działaniu, i pilnie unikajmy teorii fałszywych i niebezpiecznych.
4. Ożywiani poczuciem czynnej i świadomej odpowiedzialności, okazujmy zakonną uległość woli i intelektu wobec Ojca świętego, najwyższego nauczyciela Kościoła powszechnego, a także wobec biskupów, którzy jako świadkowie wiary razem z Ojcem świętym nauczają lud Boży.
5. Ministrowie na początku sprawowania swego urzędu, jak też inni bracia, zgodnie z tym, co postanawia prawo, niech złożą wyznanie wiary.

Nr 184

1. Odpowiadając na Boże powołanie, przez które Bóg codziennie nas wzywa, aby wziąć udział w realizacji Jego planu zbawczego, pamiętajmy jak bardzo na mocy profesji jesteśmy związani z Chrystusem wobec ludu Bożego.
2. Starajmy się przeto godnie postępować i coraz bardziej wyróżniać się w powołaniu, do którego zostaliśmy wezwani, pamiętając, że Bóg nigdy nie odwołuje swoich darów, a zatem także daru powołania. Nie zabraknie nam Jego łaski, aby pokonywać trudności na tej wąskiej drodze, która prowadzi do życia.
3. Niestrudzenie oddając się dziełu odnowy, trwajmy sercem radosnym w zobowiązaniach naszego życia. Świadomi ludzkiej kruchości, postępujmy drogą nawrócenia razem z całym Kościołem, który jest nieustannie odnawiany przez Ducha Świętego.

*** **

Nr 185

1. Nasz Zakon rządzi się prawem powszechnym Kościoła, Regułą świętego Franciszka potwierdzoną przez papieża Honoriusza III oraz Konstytucjami zatwierdzonymi przez Stolicę Apostolską.
2. Na mocy naszej profesji jesteśmy zobowiązani zachowywać Regułę w prostocie i wierze katolickiej, według tych Konstytucji, jedynych, jakie mają moc prawną w całym Zakonie.
3. Autentyczna interpretacja Reguły jest zastrzeżona Stolicy Apostolskiej, która uznaje za nieważne, jeśli idzie o moc wiążącą, wszystkie uprzednie deklaracje papieskie, dotyczące Reguły, za wyjątkiem tych, które są zawarte w aktualnie obowiązującym prawie powszechnym oraz w tych Konstytucjach.
4. Stolica Apostolska przyznaje kapitułom generalnym prawo do odpowiedniego dostosowywania Reguły do nowych sytuacji, z zastrzeżeniem, że takie zmiany uzyskują moc prawną przez zatwierdzenie z jej strony.

Nr 186

1. Autentyczna interpretacja Konstytucji zastrzeżona jest Stolicy Apostolskiej. Do kapituły generalnej należy, za zgodą dwóch trzecich spośród liczby głosujących, uzupełnianie, zmienianie, częściowe uchylanie lub odwoływanie Konstytucji, zgodnie z wymogami czasu, tak aby zadbać o pewną ciągłość w perspektywie

stosownej odnowy, zawsze jednak pod warunkiem zatwierdzenia przez Stolicę Apostolską.

2. Poza kapitułą generalną wyjaśnianie wątpliwości i uzupełnianie luk, jakie mogłyby ujawnić się w naszym prawie partykularnym, należy do ministra generalnego, za zgodą jego rady. Takie rozwiązania mają jednak moc tylko do najbliższej kapituły.

3. Ministrowie i gwardiani, jeśli uznają to za pożyteczne dla większego dobra duchowego, w poszczególnych przypadkach mogą czasowo dyspensować swoich podwładnych i gości od postanowień dyscyplinarnych Konstytucji.

4. Aby odpowiednio dostosować Konstytucje do różnych warunków życia, kapituły prowincjalne i konferencje przełożonych wyższych mogą ustanowić własne statuty, które będą musiały być zatwierdzone przez ministra generalnego, za zgodą jego rady.

5. Wszelkie sporne kwestie prawne, zarówno między zakonnikami, jak i domami albo okręgami Zakonu, powinny być rozstrzygane z miłością według przepisów prawa i naszego Modus procedendi.

Nr 187

1. Zważywszy, że nie jest możliwe ustanowienie praw i statutów na wszystkie szczegółowe przypadki, w każdym naszym działaniu miejmy przed oczyma świętą Ewangelię, Regułę ślubowaną Bogu, zdrowe tradycje oraz przykłady świętych.

2. Ministrowie i gwardiani niech wyprzedzają braci w życiu braterskim, jak i w zachowywaniu Reguły i Konstytucji, i z odwagą miłości niech nakłaniają braci do ich zachowywania.

*** **

Nr 188

1. Święty Franciszek, bliski już śmierci, udzielił błogosławieństwa Najświętszej Trójcy wraz ze swoim własnym tym wszystkim, którzy prawdziwie zachowują Regułę. Przeto wszyscy, odrzucając wszelką niedbałość, z żarliwą miłością starajmy się osiągnąć doskonałość ewangeliczną ukazaną w tejże Regule i w naszym Zakonie.

2. Pamiętajmy, bracia najdrożsi, o motywie, któremu Ojciec Seraficki poświęcił przemówienie na kapitule braterskiej: „Wielkie rzeczy obiecaliśmy Panu, lecz Bóg jeszcze większe obiecał nam”. A zatem starajmy się zachowywać te Konstytucje i

wszystko, co przyrzekliśmy, i z płomiennym pragnieniem podążajmy do tych rzeczy, które zostały nam przyrzeczone, z pomocą Maryi, Matki Bożej i naszej Matki.

3. Czyniąc to wszystko, miejmy oczy utkwione w naszym Odkupicielu, abyśmy świadomi Jego upodobania, starali się podobać Mu sercem czystym. Zachowywanie Konstytucji pomoże nam nie tylko zachować ślubowaną Regułę, ale także prawo Boże i rady ewangeliczne. W trudnościach podejmowanych dla miłości Jezusa Chrystusa będziemy obfitowali w pociechę i wszystko będziemy mogli w Tym, który nas umacnia, ponieważ do wszystkiego uzdolni nas Ten, który jest Mądrością Bożą i który obdarowuje wszystkich obficie.

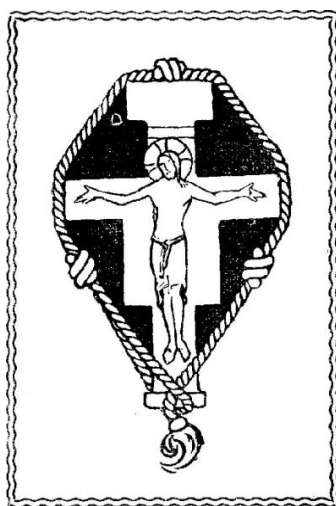
Nr 189

1. Chrystus zatem, który jest światłem i oczekiwaniem ludów, kresem prawa, zbawieniem Bożym, Ojcem przyszłego wieku, Słowem i mocą, która wszystko podtrzymuje, wreszcie – naszą nadzieją, Tym, w którym wszystko jest możliwe, wszystko jest słodkie i lekkie, i który zna naszą kruchość, nie tylko obdarzy nas siłą, aby wypełnić Jego przykazania i rady, lecz wyleje także na nas swe dary niebieskie w takiej obfitości, że pokonawszy wszelkie przeszkody, będziemy w stanie iść za Nim i naśladować Go w wielkiej hojności serca jako pielgrzymi, którzy posługują się rzeczami widzialnymi, podążając do wiecznych.

2. Przeto na Chrystusie, który jest Bogiem i Człowiekiem, światłem prawdziwym i blaskiem chwały, jasnością światła wiecznego i zwierciadłem bez skazy, obrazem Bożej dobroci, którego Ojciec ustanowił sędzią, ustawodawcą i zbawieniem ludzi, o którym Ojciec i Duch Święty dali świadectwo, w którym są nasze zasługi, przykłady życia, pomoce i nagrody, uczynionym dla nas mądrością i sprawiedliwością, na Nim niech będzie skupiona każda nasza myśl, każda nasza refleksja i nasze naśladowanie.

3. Chrystusowi wreszcie, który z Ojcem i z Duchem Świętym żyje i króluje współwieczny, współistotny, jednakowo równy i jedyny Bóg, niech będzie wieczna sława, cześć i chwała na wieki wieków. Amen.

ORDYNACJE KAPITUŁ GENERALNYCH

Rozdział II: Powołanie do naszego życia i formacja braci

2/1

1. Wspieraniu powołań bardzo sprzyja stworzenie młodym ludziom możliwości uczestniczenia w jakiś sposób w naszym życiu braterskim. Bardzo stosownie może się to odbywać w specjalnie przygotowanych domach, gdzie jednocześnie będzie im zaofiarowana pomoc w osobistej refleksji.
2. Aby powołania do życia zakonnego były właściwie pielęgnowane i odpowiednio przygotowywane, ministrowie prowincjalni, za zgodą swej rady i, jeśli wyda się to celowe, po uzyskaniu opinii kapituły prowincjalnej, mogą erygować specjalne instytuty, zgodnie z potrzebami regionów i czasu.
3. Instytuty te niech będą zorganizowane według zasad zdrowej i spersonalizowanej pedagogiki, w ten sposób, aby wychowankowie, łącząc formację naukową i ludzką, podtrzymując więzi ze społeczeństwem i rodziną, prowadzili życie chrześcijańskie odpowiednie dla ich wieku, ducha i rozwoju, a więc takie, które pozwoli rozeznąć i rozwinąć powołanie do życia zakonnego.
4. Jest rzeczą konieczną, aby podejmowane studia zaprogramować w taki sposób, by wychowankowie mogli bez trudności kontynuować je gdzie indziej.

2/2

Minister prowincjalny, za zgodą swej rady, ustanawia tryb odbywania próby dla zakonnika, który z innego instytutu zakonnego przechodzi do naszego Zakonu. Po upływie trzech lat czas takiej próby nie może być przedłużony ponad jeden rok.

2/3

1. Dla rozwijania badań w zakresie duchowości i franciszkanizmu, zarówno z punktu widzenia historycznego, jak i systematycznego, a także dla przygotowania formatorów i wykładowców z dziedziny duchowości, nasz Zakon wspiera Franciszkański Instytut Duchowości jako narzędzie uprzywilejowane.
2. Ze względu na swój charakter międzynarodowy i międzyfranciszkański Instytut niech będzie zarówno stałym punktem odniesienia dla wymiany międzykulturowej wewnątrz Zakonu, jak również miejscem studiów oraz poszukiwań podejmowanych w obliczu ciągle nowych sytuacji, które stawiają pytania o nasze życie i nasze powołanie.
3. Zaleca się, aby Instytut, w ścisłej współpracy z sekretariatem generalnym formacji, pełnił funkcję koordynującą pomiędzy analogicznymi instytucjami akademickimi, rozwijanymi przez Zakon na różnych poziomach.

2/4

Przed erylowaniem nowych struktur edukacyjnych dla grupy okręgów należy skonsultować się z ministrem generalnym.

2/5

Współpraca międzyprowincjalna niech będzie regulowana przez odpowiednie umowy i statuty zatwierdzone przez ministra generalnego, za zgodą jego rady.

2/6

Sekretariat generalny formacji wykonuje swe zadania zgodnie z tym, co postanowiła kapituła generalna oraz według wskazań ministra generalnego i jego rady.

2/7

1. Zakon powinien mieć własną Ratio formationis lub Generalne zasady formacji, zatwierdzone przez ministra generalnego i jego radę, po konsultacji z sekretariatem generalnym i radą generalną formacji.

2. Ratio formationis poszczególnych okręgów lub też grup okręgów powinna być zgodna z Konstytucjami i z Ratio formationis Zakonu.

2/8

Dla formacji kandydatów z więcej niż jednego okręgu wyboru domów formacyjnych i ustalenia braterskich wspólnot formacyjnych należy dokonywać we wspólnym porozumieniu zainteresowanych ministrów, po wcześniejszej konsultacji właściwych rad. Strony zainteresowane niech zredagują odpowiednie regulaminy co do funkcjonowania takich wspólnot.

2/9

Ratio formationis powinna uwzględniać sposoby stopniowego wprowadzania kandydata do wspólnoty braterskiej.

2/10

Należy sporządzić dokument przyjęcia do postulatu.

2/11

Czas trwania postulatu, co najmniej jeden rok, jak też inne możliwe sposoby przeżywania tego pierwszego etapu wprowadzenia w nasze życie, mogą być określone przez odpowiedniego ministra, za zgodą jego rady.

2/12

Każdy wstępujący do Zakonu zachowuje zwyczajnie swoje imię z chrztu. Dla określenia tożsamości nie należy używać miejsca pochodzenia, lecz nazwiska.

2/13

Ratio formationis Zakonu daje wskazania ogólne dla formacji w ponowicjacie. Stosując ją w poszczególnych prowincjach czy grupach okręgów, należy opracować spójny program dla kierowania oraz wprowadzania braci w nasze życie.

2/14

Tam, gdzie noszenie habitu naszego Zakonu nie jest możliwe, należy używać prostych ubiorów. W takim przypadku różne okręgi Zakonu niech dadzą odpowiednie wskazania.

2/15

1. Wspólnota lokalna, w czasie określonym przez ministra, po wysłuchaniu jego rady, otrzymawszy wcześniej informacje magistra, niech wspólnotowo omówi kwestię zdatności kandydatów i własnego postępowania wobec nich.
2. W trakcie nowicjatu i przed złożeniem profesji wieczystej bracia o ślubach wieczystych, którzy przez cztery miesiące zamieszkiwali w danej braterskiej wspólnotcie formacyjnej, niech wyrażą swoją opinię także przez głosowanie doradcze, w sposób określony przez ministra.
3. Bracia o ślubach czasowych nie powinni być pozbawieni możliwości wyrażenia swej opinii, jednak bez prawa do głosowania.
4. Z każdego z takich spotkań, jak i z wyniku głosowania, jeśli miało ono miejsce, należy przesłać ministrowi relację.

2/16

1. Należy sporządzić dokument o złożeniu profesji, zarówno czasowej, jak i wieczystej, z zaznaczeniem wieku i innych niezbędnych okoliczności, podpisany przez składającego profesję, przez przyjmującego ją oraz przez dwóch świadków. Ten dokument, razem z innymi przepisany przez Kościół, powinien być starannie przechowywany w archiwum kurii.
2. Minister niech odnotuje złożenie profesji także w księdze profesji przechowywanej w archiwum oraz, gdy chodzi o profesję wieczystą, niech powiadomi o niej proboszcza parafii, gdzie profes został ochrzczony.

2/17

Przy podejmowaniu współpracy z innymi instytucjami należy zawsze chronić podstawowy obowiązek-prawo Zakonu do troski o formację braci, a nadto trzeba ocenić, czy istnieją warunki sprzyjające zawiązaniu i rozwojowi takiej współpracy.

2/18

Zgoda na przyjęcie święceń powinna być udzielana tym kandydatom, którzy nie tylko posiadają wymaganą dojrzałość ludzką i duchową, ale też ukończyli w całości i z pożytkiem studia filozoficzne i teologiczne przewidziane przez Kościół.

2/19

Po ukończeniu formacji specyficznej ordynariusz zakonny może przedstawić profesa wieczystego ministrowi generalnemu, aby ten, za zgodą swej rady, dopuścił go do święceń diakonatu stałego. W przypadku zakonnika takie dopuszczenie wymaga ponadto pozwolenia Stolicy Apostolskiej. Stały diakon, który wykonuje swą posługę za zgodą ordynariusza miejsca i swego ordynariusza zakonnego, jako profes pozostaje w zależności od prawa własnego i nie może pretendować, aby być przeznaczonym do wspólnoty braterskiej, która jest obecna na terenie diecezji, gdzie został wyświęcony.

2/20

Oprócz biblioteki centralnej czy regionalnej, które są zdecydowanie zalecane, w każdym z naszych domów powinna znajdować się biblioteka wspólnotowa, zaopatrzona stosownie do potrzeb każdej wspólnoty braterskiej. Dostęp do naszych bibliotek, gdzie tylko jest to możliwe, powinien być otwarty także dla osób postronnych, z zachowaniem jednak należnych środków ostrożności. Na ile to możliwe, w naszych bibliotekach należy korzystać z systemów informatycznych.

2/21

Decyzje odnoszące się do Kolegium Międzynarodowego są w kompetencji ministra generalnego, za zgodą jego rady.

Rozdział III: Nasze życie modlitwy

3/1

W naszych braterskich wspólnotach, jeśli okoliczności na to wskazują, niech niektórzy bracia będą wyznaczeni do przygotowania celebracji liturgicznych.

3/2

1. Co roku, po uroczystości świętego Franciszka, w każdej z naszych wspólnot braterskich należy celebrować wspomnienie wszystkich zmarłych braci, sióstr, krewnych i dobrodziejów.

2. Co do modlitwy za zmarłych, postanawia się, co następuje: w przypadku śmierci papieża, ministra generalnego i byłego ministra generalnego niech każda wspólnota braterska odprawi jedną Mszę świętą za zmarłego; tak samo należy uczynić w przypadku radnych i byłych radnych generalnych w każdej wspólnotie braterskiej tej grupy okręgów, do której należeli zmarli.

3. Do kapituły prowincjalnej należy ustanowienie modlitw za zmarłych ministrów i byłych ministrów prowincjalnych, a także za braci, rodziców i dobrodziejów.

3/3

W okręgach należy dać wskazania, aby przynajmniej jedna medytacja odbywała się wspólnotowo.

3/4

Godne pochwały jest organizowanie okresów skupienia, dlatego niech odbywają się one co pewien czas i na różne sposoby, z uwzględnieniem różnorodności obowiązków braci.

3/5

Do kapituły prowincjalnej lub do konferencji przełożonych wyższych należy decyzja o stosowności ustanowienia braterskich wspólnot skupienia i kontemplacji, a także troska o ich zarządzanie.

Rozdział IV: Nasze życie w ubóstwie

4/1

Poszczególne okręgi lub grupy okręgów niech rozeznają i realizują specyficzne sposoby obecności pośród ubogich.

4/2

1. Ministrowie i gwardiani, w granicach swych kompetencji i respektując prawo powszechne, osobiście lub poprzez innych, mogą podejmować akty prawne w odniesieniu do dóbr doczesnych, o ile jest to konieczne dla braci lub dla dzieł nam powierzonych.

2. Wszystkie należące do Zakonu dobra doczesne są dobrami kościelnymi, które powinny być zarządzane według prawa powszechnego i własnego, z jednoczesnym zachowaniem norm prawa cywilnego. Należy dążyć do tego, aby instytucje uznawane przez prawo cywilne były też instytucjami kościelnymi. Gdyby nie było to możliwe, niech ministrowie wskażą osoby fizyczne lub prawne, na które dobra Zakonu zostaną zarejestrowane wobec prawa cywilnego. W takim przypadku należy postarać się o zabezpieczenie odpowiednich klauzul, na mocy których dobra w sposób cywilny zapisane na osoby fizyczne lub prawne pozostaną pomimo to dobrami kościelnymi i nadal będą poddane normom kanonicznym.

4/3

Ministrowie w poszczególnych przypadkach mogą upoważnić do indywidualnego administrowania pieniędzmi, lecz na czas ograniczony. Czas trwania tego upoważnienia i sposób prowadzenia rozliczeń powinny być wskazane w pozwoleniu, którego należy udzielić na piśmie.

4/4

1. Minister, po konsultacji z kapitułą domową, za zgodą swej rady, niech ustanowi górną granicę wydatków, jakie może podejmować każda wspólnota braterska, a także niech udzieli odpowiednich wskazań co do pieniędzy niekoniecznych dla potrzeb wspólnoty lokalnej. Wskazane jest, aby każdy okręg miał scentralizowaną administrację ekonomiczną. W tym celu jest pożyteczne, aby na różnych poziomach przygotowywać preliminarze budżetowe.

2. W każdym okręgu niech kapituła zadecyduje, ile pieniędzy potrzeba na utrzymanie zwyczajne danego okręgu, a ile powinna wynosić suma rezerw na wydatki nadzwyczajne ad intra (utrzymanie budynków, chorzy, ubezpieczenia pracowników, formacja) oraz na rzecz solidarności ad extra (misje i miłość bliźniego). Pieniądze przekraczające potrzeby zwyczajne i nadzwyczajne danego okręgu niech będą wielkodusznie oddane do dyspozycji Zakonu, Kościoła i ubogich.

3. Należy do ministrów, za zgodą ich rady, ustanawianie funduszy czy rezerw finansowych, jak to wskazano w paragrafie 2. Dochód pochodzący z takich inwestycji niech będzie spożytkowany zgodnie z przeznaczeniem tychże rezerw. Każda inwestycja, czy to w postaci nieruchomości, czy też pieniędzy lub innych instrumentów finansowych musi być zarządzana i poddawana ocenie zgodnie z zasadami etycznymi nauczania społecznego Kościoła.

4/5

Należy do ministra generalnego lub ministra prowincjalnego, za zgodą własnej rady, z zachowaniem wskazań co do administrowania dóbr doczesnych, odpowiednie dysponowanie dobrami zbywającymi w prowincjach lub kustodiach.

4/6

Należy do kapituły prowincjalnej ustanawianie norm co do używania dóbr wspólnot braterskich zniesionych, z zachowaniem woli fundatorów lub ofiarodawców, jak też uprawnień prawomocnie nabytych. Natomiast gdy idzie o dobra zniesionego okręgu, kompetentny jest minister generalny, który powinien kolegialnie ze swą radą podjąć stosowną decyzję, wysłuchawszy konferencji i zainteresowanych ministrów z ich radnymi.

4/7

Solidarność ekonomiczna w Zakonie powinna być regulowana przez odpowiedni statut, w którym zostaną określone relacje między okręgami i konferencjami oraz pomiędzy nimi a całą naszą wspólnotą braterską. Taki statut powinien być zatwierdzony przez kapitułę generalną.

4/8

Poszczególne okręgi powinny okresowo podejmować refleksję co do nieruchomości, jakimi dysponują, zmierzając w kierunku alienacji lub odstąpienia od użytkowania dóbr niekoniecznych, z zachowaniem norm prawa powszechnego i partykularnego. Gdzie będzie to możliwe, należy podjąć dialog z pobliskimi okręgami i z konferencją. W tym celu minister generalny ze swą radą powinien dać odpowiednie wskazania.

4/9

1. Należy do ministra prowincjalnego, za zgodą jego rady i z zachowaniem norm prawa, budowanie, kupowanie i sprzedawanie naszych domów.
2. Po ukończeniu budowy gwardian niech nic nie buduje ani nie burzy i niech nie powiększa budynków bez konsultacji z kapitułą domową, bez zgody radnych i pozwolenia ministra.
3. Gwardian, otrzymawszy zgodę radnych w przypadku o większym znaczeniu, niech zadba troskliwie o utrzymanie domu i konserwację wyposażenia.

4/10

Urząd ekonomy w większych domach niech zwyczajnie będzie oddzielony od urzędu gwardiana.

4/11

W poszczególnych okręgach albo też na innym poziomie, jeśli będzie to potrzebne, należy zadbać o formację i doksztalcanie braci w zarządzaniu ekonomicznym.

4/12

1. Wszyscy ekonomowie, administratorzy i gwardiani, w czasie i na sposób ustalony przez ministrów, niech dokładnie zdają sprawę ze swego administrowania własnym przełożonym oraz wspólnocie braterskiej.
2. Przy okazji relacji z trzechlecia ministrowie prowincjalni niech wiernie, w dokumencie podpisanym przez ich radę, zdadzą ministrowi generalnemu sprawę z sytuacji ekonomicznej prowincji, tak aby można było stosownie zaradzić potrzebom i czuwać skutecznie nad zachowaniem ubóstwa.
3. Także kustosze niech przedstawiają swoim ministrom podpisane przez radnych sprawozdanie ekonomiczne.
4. Minister generalny niech złoży sprawozdanie ze stanu ekonomicznego Zakonu wobec kapituły generalnej, w sposób określony przez samą kapitułę. Tak samo niech uczynią inni ministrowie wobec swych kapituł.

4/13

Aby zmienić dyspozycje albo zrealizować jakikolwiek odnoszący się do dóbr doczesnych akt zarządzania nadzwyczajnego, który wykracza poza granice kompetencji własnych, należy uzyskać konieczne pozwolenie bezpośredniego przełożonego wyższego.

4/14

1. Dla zarządzania dobrami Zakon niech przygotuje statut, który powinien być zatwierdzony przez kapitułę generalną.
2. Okręgi lub grupy okręgów, a także konferencje niech przyjmą, stosownie do przypadku, analogiczne statuty, które winny być zatwierdzone przez ministra generalnego, za zgodą jego rady.

4/15

1. W prowincjach i kustodiach należy ustanowić radę ekonomiczną, o której mowa w kanonie 1280 KPK. Zaleca się nadto ustanowienie jednej lub kilku komisji ekonomicznych, których zadaniem będzie udzielanie rad w zarządzaniu dobrami, budowaniu, utrzymywaniu i alienacji domów.
2. Komisje takie są ustanawiane przez kapitułę, która określa także ich kompetencje. Natomiast członkowie komisji, którymi po części mogą być świeccy, są mianowani przez ministra, za zgodą jego rady.

4/16

1. Po skonsultowaniu się z ministrami albo, w razie potrzeby, konferencjami przełożonych wyższych minister generalny, za zgodą swej rady, zgodnie z różną wartością pieniądza, niech ustanowi limit, powyżej którego ministrowie będą zobowiązani prosić o zgodę rady lub o pozwolenie władzy nadrzędnej, aby ważnie podejmować zobowiązania, alienować dobra i czynić wydatki nadzwyczajne. Takie upoważnienia muszą być dawane na piśmie.
2. Minister, za zgodą swej rady, niech uczyni tak samo, uwzględniając konieczne różnice, w odniesieniu do gwardianów własnego okręgu.
3. Za nadzwyczajne należy uważać takie wydatki, które nie są konieczne czy to dla ministra w sprawowaniu jego urzędu i w zwyczajnej posłudze braciom, czy też dla gwardiana w rzeczach, które nie odnoszą się do zwyczajnej troski o wspólnotę braterską jemu powierzona.

Rozdział V: Nasz sposób wykonywania pracy

5/1

Do kapituł poszczególnych okręgów należy przyjęcie odpowiednich, zgodnych z kryterium braterskiej równości norm, odnoszących się do wakacji i czasu wolnego.

Rozdział VI: Nasze życie we wspólnocie braterskiej

6/1

W okęgach, gdy uzna się to za pożyteczne, można utworzyć wspólną infirmerię.

6/2

1. Tam, gdzie ze względu na szczególne okoliczności nie można zachować klauzury, minister, za zgodą swej rady, niech ureguluje tę sytuację przez wprowadzenie odpowiednich norm.
2. Należy do ministrów dokładne określenie lub, dla słusznych powodów, zmiana granicy klauzury, jak też jej tymczasowe zawieszenie.
3. W przypadkach naglących i ad modum actus od klauzury może dyspensować gwardian.

6/3

1. Na czasowe uczestniczenie świeckich w naszym życiu potrzebna jest zgoda kapituły domowej. Jeśli natomiast chodziłoby o uczestniczenie przedłużone w czasie, wymagana jest także zgoda ministra.
2. Minister, za zgodą swej rady, może przyjąć do nas świeckich jako domowych oblatów wieczystych. Najpierw jednak należy zawrzeć umowę co do wzajemnych praw i obowiązków.

6/4

1. Należy do ministra generalnego, za zgodą jego rady, ustalenie norm dotyczących pozwoleń na podróże w całym Zakonie, a do ministra prowincjalnego – w odniesieniu do własnej prowincji, za zgodą jego rady i z zachowaniem wskazań ministra generalnego.
2. W przypadku dłuższego pobytu poza domem wspólnoty braterskiej należy zachować normy prawa powszechnego.

6/5

Należy do ministra prowincjalnego, po wysłuchaniu jego rady, zarówno ocena stosowności posiadania samochodów, bądź to do celów apostołatu lub urzędu, bądź to w służbie wspólnoty braterskiej, jak również określenie sposobu ich używania.

6/6

Jest rzeczą stosowną, aby bracia, na ile to możliwe, zawiadomili wcześniej gwardiana o swoim przybyciu i spontanicznie okazali obediencję, jeśli trzeba.

6/7

Gdy bracia, z powodu studiów, mają potrzebę dłuższego zamieszkiwania w domu innego okręgu, odpowiedni ministrowie niech po bratersku porozumieją się co do udziału w wydatkach.

6/8

1. Aby złączyć z Zakonem jakiś klasztor klarysek-kapucynek, minister generalny ze swą radą niech działa kolegialnie, zgodnie z przepisami prawa.

2. Wobec klasztoru złączonego minister sprawuje swój urząd według prawa powszechnego i konstytucji tychże mniszek.

6/9

Minister generalny, aby agregować jakiś instytut życia konsekrowanego, powinien działać kolegialnie ze swą radą.

6/10

Przy nominacji asystentów czy też przy erygowaniu wspólnot Franciszkańskiego Zakonu Świeckich należy, na znak współodpowiedzialności, konsultować się z zarządem odpowiednich wspólnot tegoż Zakonu.

Rozdział VII: Nasze życie pokuty

7/1

1. Ponad to, co jest przewidziane w Konstytucjach, do kapituły każdego okręgu należy ustanawianie dodatkowych norm odnoszących się do dni postu i wstrzemięźliwości, jak też do sposobu poszczenia.

2. Tak samo w poszczególnych okręgach kapituły, w zależności od warunków miejsca i czasu, niech ustanowią odpowiednie przepisy co do innych form pokuty wspólnotowej.

7/2

Jeśli któryś brat zawinił wobec jakiejś osoby lub instytucji kościelnej czy świeckiej, na mocy samego prawa miłości bliźniego, które domaga się sprawiedliwości i ochrony praw wszystkich osób, zwłaszcza tych najbardziej bezbronnych, pomóżmy mu w podjęciu odpowiedzialności, w naprawieniu uczynionego zła i w przyjęciu konsekwencji kanonicznych i cywilnych jego postępowania. Istotnie bowiem odpowiedzialność za przestępstwo spada na tego, kto je popełnił.

7/3

W celu zapobiegania grzechom ministrowie i gwardiani niech przynaglają braci do zachowywania naszego prawa własnego i prawa Kościoła, jak też cywilnego porządku prawnego. Jeśli jednak któryś brat popełni przestępstwo lub też istnieje niebezpieczeństwo

jego powtórzenia, ministrowie niech podejmą wszelkie dostępne środki, łącznie ze współpracą z władzami świeckimi, aby to nigdy więcej nie mogło się zdarzyć. W każdym przypadku, także wobec brata, który grzeszy lub jest podejrzany o jakieś przestępstwo, należy zawsze mieć na względzie ochronę oraz prawa, jakimi cieszy się oskarżony. Nasza współpraca z władzami świeckimi niech nie będzie jednak sprzeczna z prawem Bożym i normami kanonicznymi.

Rozdział VIII: Zarząd naszego Zakonu

8/1

Przy erygowaniu, znoszeniu lub łączeniu prowincji należy wziąć pod uwagę sytuacje lokalne i uwzględnić przynajmniej następujące kwestie:

- czy grupa braci i wspólnot braterskich jest w stanie skutecznie podtrzymywać, wprost lub poprzez solidarność Zakonu, życie i działanie braci w różnych jego wyrazach, zarówno we własnym obrębie, jak i w horyzoncie otwartości na potrzeby Zakonu i Kościoła;
- zdolność do podejmowania, także we współpracy z innymi okręgami, zaangażowań na gruncie pracy powołaniowej i formacyjnej, jak również w ramach apostołatu;
- potrzeby materialne i ekonomiczne.

Należy ocenić zwłaszcza:

- poczucie przynależności braci do wspólnoty braterskiej na różnych jej poziomach;
- zdolność wspólnoty do zapewnienia odpowiedzialnego zarządzania i skutecznej wymiany na urzędach;
- zdolność wspólnoty do podjęcia zaangażowania misyjnego; jednolitość geograficzną i językową, o ile jest ona możliwa.

8/2

1. Ze względu na szczególne okoliczności minister generalny, z zachowaniem warunków odnoszących się do modyfikacji okręgów, może ustanowić federację kilku prowincji z własnym statutem.

2. Federacja zakłada zjednoczone zarządzanie, które sprawuje jeden minister prowincjalny ze swą radą, posiadający jurysdykcję nad wszystkimi prowincjami federacji.

8/3

1. Aby wyjść naprzeciw potrzebom jakiegoś okręgu tymczasowo, a więc nie dłużej niż na trzy lata, ministrowie prowincjalni mają władzę, by posyłać tam swoich braci bez odnoszenia się do ministra generalnego. Powyższe ograniczenie czasowe nie ma zastosowania wobec posługi sprawowanej w okręgu, który jest zależny od okręgu własnego. Gdy idzie o inne posługi, co do których przewiduje się, że mogą trwać ponad

trzy lata albo kiedy pragnie się je kontynuować po upływie trzechlecia, należy poprosić ministra generalnego o obediencję.

2. Prawo głosu, o którym mowa w numerze 121,6 Konstytucji, nie jest wówczas realizowane we własnym okręgu, lecz w okręgu, w którym pełni się posługę, z wyłączeniem tego, co określono w delegacji; ma to jednak miejsce dopiero po upływie pierwszego roku posługi.

8/4

Ministrowie w przypadkach wyjątkowych nie są zobowiązani do zwoływania własnej rady, gdy chodzi tylko o wysłuchanie jej opinii. Mogą natomiast zasięgnąć tej opinii w odpowiedni sposób poza sesją. W aktach rady powinna znaleźć się jednak opinia, o którą poproszono, a także decyzja, jaką podjął minister. Można w ten sam sposób postępować, kiedy chodzi o wysłuchanie innych osób.

8/5

1. Aby móc przystąpić do głosowania przez postulację, co najmniej jedna trzecia mających prawo głosu musi poprosić o to na piśmie przewodniczącego kapituły. We wszystkich innych przypadkach głosowanie przez postulację należy uznać za nieważne.

2. Postulacja jest ważna tylko wtedy, gdy kandydat w pierwszym głosowaniu otrzyma dwie trzecie głosów obecnych braci, którzy mają prawo głosu. W przeciwnym wypadku, wyjąwszy nowe postulacje, wybory rozpoczyna się od nowa w sposób zwyczajny, od pierwszego głosowania.

8/6

1. Minister może zostać usunięty przez ministra generalnego, za zgodą jego rady, z ważnych powodów, takich jak między innymi: powtarzające się zaniedbania, naruszanie obowiązków własnych, także po napomnieniu, albo złe zarządzanie.

2. Gwardian, jak też delegat, może zostać usunięty przez ministra prowincjalnego, za zgodą jego rady, dla słusznej przyczyny, to jest, kiedy domaga się tego dobro wspólne braterskiej wspólnoty, czy to lokalnej, czy też prowincjalnej, oraz Kościoła lokalnego.

8/7

Kapituła, na każdym poziomie, jest czasowym organem kolegialnym i sprawuje swą władzę według kompetencji, jakie nadają jej Konstytucje.

8/8

Aby umożliwić uczestniczenie określonym braciom, którzy inaczej nie mogliby uczestniczyć w kapitule generalnej, ani jako delegaci swoich prowincji, ani jako członkowie

ex officio, każda konferencja niech wybierze jednego brata zakonnego, profesa wieczystego, jako delegata. Sposób takiego wyboru powinien być ustalony przez statuty konferencji.

8/9

1. W każdej prowincji po ogłoszeniu kapituły generalnej wszyscy bracia o ślubach wieczystych niech wybiorą jednego – na każdych stu braci profesów – delegata na kapitułę generalną oraz jego zastępcę.
2. Wyboru tego należy dokonać w sposób ustalony przez kapitułę prowincjalną i opublikować jego wyniki co najmniej trzy miesiące przed kapitułą generalną.

8/10

1. Przygotowania do kapituły generalnej oraz konsultacje braci co do tematów, jakie mają być na niej podejmowane, powinny odbywać się według przepisów Porządku odprawiania kapituły generalnej.
2. Minister generalny, za zgodą swej rady, przygotowuje listę tematów do podjęcia, informując w stosownym czasie wszystkich kapitułnych. Jednak to sama kapituła generalna powinna zdecydować o tematach, które podejmie.

8/11

Na kapitule generalnej wybiera się dziewięciu radnych.

8/12

1. Jeśli minister generalny zostałby wybrany spoza kapituły, kapituła zostaje zawieszona aż do przybycia na kapitułę nowego ministra generalnego.
2. Radni generalni wybrani spoza kapituły ipso facto stają się członkami kapituły.

8/13

1. W kurii generalnej dla posługi Zakonowi ustanowione są pewne urzędy i instytucje, takie jak:

- sekretariat generalny Zakonu;
- prokuratura generalna, dla podejmowania spraw Zakonu w Stolicy Apostolskiej;
- postulatura generalna, dla procesów w Kongregacji do spraw Świętych;
- sekretariat generalny formacji;
- sekretariat generalny ewangelizacji, działalności i współpracy misyjnej;
- biuro asystencji generalnej Franciszkańskiego Zakonu Świeckich;
- biuro asystencji dla mniszek oraz instytutów agregowanych do Zakonu kapucyńskiego;
- biuro sprawiedliwości, pokoju i ekologii;
- archiwum generalne;

- biblioteka centralna;
- ekonomat generalny;
- biura komunikacji, statystyki i protokołu.

2. Z zachowaniem tego, co przewidują Konstytucje oraz decyzje kapituł generalnych, minister generalny, za zgodą swej rady, według potrzeb i stosowności, może ustanowić inne urzędy i instytucje kurii generalnej, jak też znieść lub zmodyfikować już istniejące.

8/14

W skład zgromadzenia wyborczego wchodzi: wikariusz generalny, radni generalni, ostatni minister generalny bezpośrednio po wygaśnięciu jego kadencji aż do następnej zwyczajnej kapituły generalnej włącznie, ministrowie prowincjalni, kustosze, sekretarz generalny i prokurator generalny.

Zgromadzenie wyborcze odbywa się według Porządku własnego, zatwierdzonego przez kapitułę generalną.

8/15

Zwyczajna kapituła prowincjalna powinna być ogłoszona i zwołana co trzy lata. Minister generalny ma prawo pozwolić, aby dla słusznych motywów kapituła była odprawiona sześć miesięcy przed lub po upływie trzechlecia.

8/16

Minister prowincjalny, za zgodą swej rady, niech przygotuje listę tematów do podjęcia na kapitule prowincjalnej, informując o tym w stosownym czasie wszystkich kapitulnych. Jednak to sama kapituła powinna zdecydować o tematach, które podejmie.

8/17

1. Na kapitule prowincjalnej, sprawowanej przez delegatów, liczba uczestników z urzędu musi być mniejsza od liczby delegatów.

2. Bracia prowincji, którzy nie są kapitulnymi, mogą uczestniczyć w kapitule jako obserwatorzy, chyba że inaczej postanawia Porządek odprawiania kapituły.

3. Bracia kapitulni tracą głos czynny, jeśli bez prawomocnej dyspensy nie są obecni na kapitule przez cały czas jej trwania, czy to gdy jest ona sprawowana przez głosowanie bezpośrednio, czy też przez delegatów.

8/18

1. Prowincje liczące stu lub mniej braci odprawiają kapitułę przez głosowanie bezpośrednio. Prowincje o liczbie braci większej niż stu sprawują kapitułę przez delegatów. Niemniej także prowincje liczące więcej niż stu braci mogą sprawować kapitułę przez

głosowanie bezpośrednio, jak również prowincje ze stu lub mniej braćmi mogą, dla słuszych powodów, sprawować kapitułę przez delegatów.

2. W obu przypadkach decyzja musi być podjęta przez większość dwóch trzecich głosujących w powszechnej konsultacji, w której musi uczestniczyć co najmniej siedemdziesiąt pięć procent (75%) wszystkich braci o profesji wieczystej. Następnie decyzja powinna zostać wprowadzona do Porządku odprawiania kapituły.

8/19

1. Pozbawieni głosu czynnego i biernego są bracia, którzy zostali uznani za bezprawnie nieobecnych, a także ci, którzy przedstawili prośbę o eksklaustrację lub o dyspensę od ślubów zakonnych i od zobowiązań płynących z sakramentu święceń. Jeśli taka prośba została przedstawiona już po zwołaniu kapituły, zostają oni wykluczeni z kapituły bez powoływania zastępców.

2. Według osądu ministra prowincjalnego, za zgodą jego rady, mogą zostać pozbawieni głosu czynnego i biernego bracia, którzy przedstawili prośbę o pobyt poza domem zakonnym.

8/20

Minister prowincjalny i jego radni są wybierani na okres trzech lat.

8/21

Żaden brat nie może pełnić urzędu ministra prowincjalnego i/lub kustosza dłużej jak przez trzy kolejne kadencje, niezależnie od tego, jakimkolwiek prawowitym sposobem taki urząd został mu powierzony. Po trzeciej kolejnej kadencji wykluczona jest możliwość wyboru, mianowania czy postulacji.

8/22

W wyborach na radnych ustępujący minister prowincjalny ma tylko głos czynny.

8/23

Kapituła kustodii jest odprawiana co trzy lata. Na taki też okres zostają wybrani kustosz i jego radni.

8/24

Kustosz ustępujący nie ma głosu biernego w wyborach na radnych.

8/25

1. Delegatura jest strukturą Zakonu o charakterze przejściowym, uformowaną przez grupę braci zgromadzonych w lokalnych wspólnotach braterskich i powierzona jakiejś prowincji. Jej celem jest zapewnienie życia braterskiego na pewnym obszarze geograficznym, na

którym, jakkolwiek są obecni bracia, nie ma jednak warunków koniecznych i dostatecznych do erygowania lub utrzymania okręgu.

2. Minister generalny, za zgodą swej rady, po przeprowadzeniu konsultacji z zainteresowanymi konferencjami przełożonych wyższych, może erygować, zmodyfikować lub znieść delegaturę.

3. Delegatura ma swój własny statut, zatwierdzony przez ministra prowincjalnego, za zgodą jego rady.

4. Na czele delegatury stoi brat, który wypełnia swój urząd jako delegat ministra prowincjalnego i wspierany jest przez dwóch radnych. Do niego, na ile to możliwe, należy reprezentowanie delegatury w imieniu ministra prowincjalnego wobec władz kościelnych i cywilnych danego miejsca.

5. Delegat i dwaj radni, zgodnie ze statutem, są mianowani przez ministra prowincjalnego, za zgodą jego rady i po uprzednim wysłuchaniu opinii braci profesów wieczystych delegatury. Delegat nie może być potwierdzony na czas dłuższy niż przewidziany dla gwardiana.

6. Delegatowi, który nie jest przełożonym wyższym, minister prowincjalny powinien przyznać na piśmie konieczne uprawnienia, tak aby uczynić łatwiejszym zarządzanie w wymiarze praktycznym, duszpasterskim i administracyjnym, a także aby mogła zaistnieć pewna autonomia wewnętrznego funkcjonowania grupy, zwłaszcza w perspektywie posługi dla Kościoła lokalnego oraz implantatio Ordinisi.

7. Braciom delegatury przysługują wszystkie prawa i obowiązki braci prowincji, do której należą.

8. Bracia innego okręgu, którzy posługują w delegaturze, korzystają z prawa głosu we własnym okręgu.

8/26

Kadencja gwardiana i wikarego trwa trzy lata.

8/27

Gwardiani, stosując odpowiednie środki, niech nie tylko informują, lecz także konsultują się z braćmi co do tematów podejmowanych na kapitule domowej.

8/28

1. W kurii generalnej i prowincjalnej oraz w siedzibie kustosza należy mieć tajne archiwum, gdzie z przezornością i rozwagą powinny być chronione te dokumenty, które wymagają przechowywania w tajemnicy.

2. W prowadzeniu archiwów należy zachowywać to, co jest przepisane w prawodawstwie kościelnym i w naszym prawie własnym; należy uwzględniać przy tym wymogi archiwistyki i nie zaniedbywać prowadzenia inwentarza przechowywanych dokumentów.

3. Troska o archiwa powinna być w miarę możliwości powierzana wykwalifikowanym braciom, którzy w tym celu będą mogli, za zgodą ministra, korzystać również z pomocy współpracowników zewnętrznych.

8/29

We wszystkich wspólnotach braterskich należy zachować zwyczaj prowadzenia kroniki.

8/30

W spotkaniach konferencji uczestniczą przedstawiciele delegatur i domus presentiae danego terytorium. Z urzędu uczestniczą w nich także radni generalni, delegowani przez ministra generalnego. Wszyscy oni nie mają prawa głosu.

8/31

Aby rozwijać poczucie braterstwa oraz możliwie szeroką współpracę w obrębie Zakonu, konferencje niech wspierają i rozwijają stosowne organizmy, a także okazje do współdziałania między sobą.

8/32

Przewodniczący konferencji, zwołani przez ministra generalnego, niech spotykają się z tymże ministrem generalnym i jego radą co najmniej raz na dwa lata.

Rozdział X: Nasze życie w posłuszeństwie

10/1

1. Minister generalny w czasie swego urzędowania niech zwizytuje wszystkich braci, osobiście lub przez innych, nade wszystko za pośrednictwem radnych generalnych.

2. Inni ministrowie niech odbędą wizytację wszystkich wspólnot braterskich swego obszaru co najmniej dwa razy w trzechleciu.

3. Kustodie, poza wizytacją kustosa, co trzy lata powinny być zwizytowane przez ministra prowincjalnego.

4. Ponadto minister generalny, kiedy nadarza się okazja, niech odwiedza braci różnych narodowości, a także niech zabiera niekiedy głos na spotkaniach konferencji przełożonych wyższych.

5. Także inni ministrowie, mając na względzie osoby i dzieła, niech chętnie korzystają z okazji do spotykania braci.

10/2

1. Po zakończeniu wizytacji delegowany wizytator powinien przesłać kompletną relację odpowiedniemu ministrowi.
2. Bracia niech przyjmą w duchu posłuszeństwa sformułowane po wizytacji wskazania i niech starają się wiernie je zrealizować. Wskazania te powinny stać się przedmiotem stosownej wspólnotowej weryfikacji.
3. Gwardiani i ministrowie powinni w dogodnym czasie zdać swemu bezpośredniemu przełożonemu relację z realizacji zaleceń powizytacyjnych. W ten sam sposób niech zrelacjonują, jak zostały wykonane zadania powierzone przez Konstytucje kapitułom prowincjalnym lub przełożonym.
4. Ministrowie, jeden raz w trzechleciu, powinni przesłać odpowiedniemu przełożonemu relację o stanie własnego okręgu.

*** **

12/1

Do kapituły generalnej, za zgodą dwóch trzecich głosujących, należy zatwierdzanie norm Ordynacji kapituł generalnych, jak również uzupełnianie ich, dokonywanie zmian, zawieszanie lub odwoływanie, zgodnie z wymaganiami czasu i odnowy, a zarazem z zachowaniem wierności wobec nurtu naszej tradycji. Do kompetencji tejże kapituły generalnej należy autentyczne interpretowanie Ordynacji kapituł generalnych.

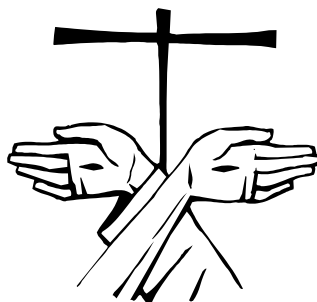
12/2

1. Udzielanie czasowej dyspensy od przepisów dyscyplinarnych Konstytucji jest zarezerwowane: w odniesieniu do całej prowincji – dla ministra generalnego, natomiast w odniesieniu do wspólnoty lokalnej – dla jej własnego bezpośredniego ministra.
2. Do ministra generalnego, za zgodą jego rady, należy także, w każdym poszczególnym przypadku, czasowe dyspensowanie od zachowania Ordynacji kapituł generalnych. Do innych zaś ministrów – dyspensowanie w zgodzie z kompetencjami ustanowionymi w samych Ordynacjach kapituł generalnych.

12/3

Do ministra prowincjalnego lub kustosza, za zgodą odpowiedniej rady, należy zatwierdzanie statutów lub norm szczegółowych dla pojedynczych wspólnot braterskich lub domów.

DECRETO

Fra Mauro JÖHRI

ORDINE DEI FRATI MINORI CAPPUCINI

MINISTRO GENERALE

Prot. N° 00936/13

Decreto attuativo delle Costituzioni e delle Ordinazioni dei Capitoli Generali

Con l'entrata in vigore delle Costituzioni e delle Ordinazioni dei Capitoli Generali (OCG) avvenuta l'8 dicembre 2013, alcune realtà dell'Ordine subiscono delle variazioni.

Il Ministro generale
per conformare queste realtà alla nuova legislazione
emana il presente

DECRETO

I Capitoli provinciali

Le OCG al n. 8/18.1 modificano la celebrazione del Capitolo provinciale: "Le province con cento o meno frati celebrano il Capitolo a suffragio diretto; le province con numero di frati superiore a cento celebrano il Capitolo per delegati. Tuttavia, anche le province con più di cento frati possono celebrare il Capitolo a suffragio diretto e, per giusti motivi, le province con cento frati o meno possono celebrare il Capitolo per delegati".

Si dispone, pertanto, che le Province che hanno indetto il Capitolo provinciale prima dell'entrata in vigore della nuova legislazione lo celebrino con la modalità conforme alla legge vigente alla data dell'indizione. Le Province che dovranno indire il

Capitolo provinciale dopo l'entrata in vigore della nuova legge, lo facciano conformemente a questa.

Per le Province con più di cento frati che celebravano il Capitolo a suffragio universale e ora dovranno celebrarlo per delegati, non avendo nel Regolamento del Capitolo specificate le modalità per l'elezione dei delegati, il Ministro generale, avuto il consenso del suo Consiglio, concede la dispensa dalle OCG n. 8/18.1 perché l'immediato Capitolo sia celebrato ancora a suffragio universale. Nel Capitolo vengano determinate e approvate le modalità dell'elezione dei delegati, da inserire poi nel Regolamento del Capitolo. Se invece per il successivo Capitolo si vorrà ancora mantenere il suffragio universale, il Ministro provinciale provveda ad effettuare la consultazione della Provincia e a conformare il Regolamento secondo la modalità scelta.

Le Province che, entrata in vigore la nuova legge, volessero poi modificare la modalità di celebrazione, procedano alla consultazione nei termini stabiliti nelle OCG al n. 8/18.2.

Le Custodie

Le circoscrizioni che erano denominate Vice province assumono la denominazione di Custodie. Esse conservano la medesima struttura determinata dal proprio decreto di erezione, sia nei confini del territorio, sia nella composizione dei membri ad esse ascritti e al numero dei Consiglieri da eleggere nel Capitolo.

Le Vice province generali sono ora denominate Custodie generali.

Le vice province provinciali sono ora denominate Custodie provinciali.

Sono Custodie generali (tutte dipendenti dal Ministro generale):

Arabia

Ciad-Centrafrica

Congo

Nicaragua-Costa Rica-Panama

Guatemala-Honduras-Salvador

Etiopia

Kenia

Libano

Mozambico

Sono Custodie provinciali (ciascuna dipendente dalla relativa Provincia):

Angola	(pr. Veneta)
Bielorussia	(pr. Varsavia)
Amazzonia Roraima	(pr. Umbria)
Brasile Occidentale	(pr. Rio Grande do Sul)
Capo Verde	(pr. Piemonte)
Repubblica Dominicana-Haiti	(pr. Rio Grande do Sul)
Ecuador	(pr. Spagna)
Nirmala	(pr. s. Giuseppe Kerala)
Messico-Texas	(pr. Spagna)
Pakistan	(pr. Belgio)
Papua Nuova Guinea	(pr. Pennsylvania)
Portorico	(pr. Pennsylvania)
Sud Africa	(pr. Irlanda)
Ucraina	(pr. Cracovia)
Isole Marianne-Hawai	(pr. New York)
Venezuela	(pr. Spagna)
Zambia	(pr. Irlanda)

Le circoscrizioni che erano denominate Custodie rimangono Custodie, conservando la medesima struttura determinata dal proprio decreto di erezione, sia nei confini del territorio, sia nella composizione dei membri ad esse ascritti e al numero dei Consiglieri da eleggere nel Capitolo.

Sono Custodie provinciali (confermate – ciascuna dipendente dalla relativa Provincia)

Benin	(pr. Picena)
Bulgaria	(pr. Cracovia)
Camerun	(pr. Lombardia)
Corea	(pr. Irlanda)
Costa d'Avorio	(pr. Lombardia)
Giappone	(pr. New York)
Malaysia-Singapore	(pr. Filippine)
Messico del Nord	(pr. America Occidentale – CA)

Nigeria	(pr. Toscana)
Nuova Zelanda	(pr. Irlanda)
Paraguay	(pr. Paraná - s.ta Caterina)
Prem Jyoti	(pr. S. Francis Kerala)
Romania	(pr. Napoli)
Svezia	(pr. Varsavia)
Turchia	(pr. Emilia - Romagna)
Uganda	(pr. Karnataka)
Zimbabwe	(pr. Tamil Nadu Sud)

Qualora per le mutate condizioni della circoscrizione si rendesse utile dover modificare il numero dei Consiglieri, l'autorità competente provveda a farlo osservando il n. 136.2 delle Costituzioni e a riportarlo nel Regolamento del Capitolo.

Le Conferenze dei superiori maggiori

I presidenti della Conferenze dei superiori maggiori provvedano, nel modo che riterranno opportuno, a determinare i criteri di scelta del delegato della Conferenza da mandare al Capitolo generale, come stabilito dalle OCG al n. 8/8.

I presidenti delle Conferenze provvedano alla traduzione delle Costituzioni e delle OCG nelle lingue di loro competenza, perché siano poi approvate dal Ministro generale e dal suo Consiglio.

Anche con l'approvazione della traduzione, l'edizione tipica è quella in lingua italiana, che rimane di riferimento in caso di controversia sul testo.

L'entrata in vigore della nuova legislazione

Con l'entrata in vigore delle Costituzioni e delle OCG ogni norma ad esse contraria del diritto subordinato è abrogata.

I Ministri e i superiori locali, come autorità competente, provvedano quanto prima a conformare Regolamenti, Statuti e altri documenti alle nuove norme, con la nuova terminologia e la nuova numerazione, ricorrendo poi, quando necessario, alla ratifica del Capitolo.

Il Ministro generale e quello provinciale conferiscano per iscritto al Custode le facoltà che gli vengono delegate e indichino quelle che riservano a sé, come richiesto dai numeri 20.1 e 136.6 delle Costituzioni.

Nonostante qualsiasi disposizione in contrario.

fra Mauro JÖHRI
Ministro generale OFMCap.

---

fra Clayton Jaison FERNANDES
Segretario generale OFMCap.

Dato in Roma, dalla nostra Curia generale il 9 dicembre 2013,
s. Siro, vescovo e martire,
s. Juan Diego Cuauhtlatoatzin, veggente di Guadalupe.

www.ofmcap.org